

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS JAUNIMO PROBLEMATIKOS TYRIMO ATASKAITA

2024
PASVALYS

Tyrimą parengė viešoji įstaiga DARNAUS VYSTYMO PROJEKTAI

Pagal atlikto 2024 m. balandžio 5 d. Jaunimo problematikos tyrimo Pasvalio rajono savivaldybėje paslaugų pirkimo sąlygas.

Viešoji įstaiga DARNAUS VYSTYMO PROJEKTAI

Įstaigos kodas 300855721

Vytenio g. 22, LT-03229 Vilnius

Tel. 8 659 05603

El. p. info@dvp.lt

<http://www.dvp.lt/>

Užsakovas

Pasvalio rajono savivaldybės administracija

Įstaigos kodas 188753657

Vytauto Didžiojo a. 1, LT-39143 Pasvalys

Tel. +370 451 54 101

El. paštas rastine@pasvalys.lt

<https://www.pasvalys.lt/>

TURINYS

I. ĮVADAS.....	4
II. TYRIMO METODIKA.....	5
2.1. Sąvokos.....	5
2.2. Tyrimo atlikimo metodai	6
2.3. Tyrimo populiacijos apimtis.....	6
2.4. Tyrimo atranka	6
2.5. Tyrimo imtis ir tiriamieji	7
III. JAUNIMO PROBLEMATIKOS TYRIMO PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE DUOMENŲ ANALIZĖ	8
3.1. Demografinės tiriamųjų charakteristikos.....	8
3.2. Mokykla	9
3.3. Studijos	13
3.4. Darbas.....	15
3.5. Laisvalaikis.....	23
3.6. Draugai	25
3.7. Gyvenimo sąlygos.....	29
3.8. Dalyvavimas	35
3.8.1. Politinis-pilietinis dalyvavimas	35
3.9. Įpročiai	43
3.10. Psichologinė ir fizinė savijauta.....	49
IV. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS	54

I. ĮVADAS

Pasvalio rajono savivaldybės jaunimo problematikos tyrimas atliktas vadovaujantis Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos užsakymu 2011 metais parengta bei 2020 m. atnaujinta „Metodika, reikalinga jaunimo problematikos tyrimams savivaldybėse atlikti“ (toliau – Metodika). Tyrimas atliktas 2024 m. balandžio – spalio mėnesiais.

Tyrimas prisidės sudarant palankias sąlygas stiprinti valstybinį ir nevyriausybinį sektorius, dirbančius jaunimo politikos srityje ir veiks kaip naudingas įrankis visoms su jaunimo reikalais susijusioms vietos ir nacionalinėms institucijoms bei organizacijoms. Tyrimas būtinas siekiant laiku atpažinti ir įvardinti jaunimą ištinkančius sunkumus, taip pat planuoti ir koordinuotai vykdyti intervencijos ir prevencijos programas, sutelkti vietos resursus ir valstybės institucijų bei įvairių jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų jėgas.

Parengtas tyrimas leis įvertinti savivaldybės jaunimo situaciją pagal tuos pačius vertinimo kriterijus – tyrimo rezultatus bus galima lyginti tarpusavyje su anksčiau atliktais tyrimais ir daryti pagrįstas konkrečias išvadas, įžvelgti tendencijas bei priimti sprendimus kaip užtikrinti, kad savivaldybėje jaunimo politika būtų vystoma tolygiai.

Tyrimo tikslas – ištirti jaunimo problemas pagal nustatytus rodiklius šiose jaunimo politikos įgyvendinimo srityse:

- mokymasis ir studijos (švietimas, mokymas, mokslas, studijos ir ugdymas);
- darbas (darbas ir užimtumas);
- laisvalaikis (laisvalaikis, poilsis, kūryba ir kultūra);
- gyvenimo sąlygos (ap(si)rūpinimas būstu);
- dalyvavimas (pilietiškumas, neformalus ugdymas);
- fizinė ir psichologinė savijauta (sveikatos apsauga);
- įpročiai ir gyvenimo būdas (sveikatingumas, kūno kultūra ir sportas);
- šeima, draugai, kaimynystė (socialinė apsauga);
- jaunimo probleminio / rizikingo elgesio apraiškos.

II. TYRIMO METODIKA

2.1. Sąvokos

Rengiant tyrimą buvo naudojamos Metodikoje nustatytos sąvokos:

Anketa – klausimų, kuriuos apjungia tyrėjo siekis ištirti kokį nors socialinį reiškinį, visuma.

Anoniminė apklausa – kai asmuo traktuojamas kaip socialinio reiškinio ar proceso agentas, tai yra, respondentas / informantas tyrėjui nerūpi kaip individualybė.

Atranka – tyrimo imties sudarymas.

Atviri klausimai – klausimai, neturintys pateiktų galimų atsakymų variantų.

Dichotominė matavimų skalė – taikant šią skalę, požymių reikšmės yra priskiriamos prie vienos iš dviejų galimų kategorijų. Pavyzdžiui, gyvas arba miręs, rūko – nerūko ir kt.

Generalinė visuma – objektų visuma.

Generalinė aibė – tyrimo vienetų (žmonių, organizacijų, bendruomenių, grupių, įvykių, dokumentų ir pan.), atstovaujančių tyrimo objektui, visuma.

Charakteristika – visapusiškas tiriamojo objekto apibūdinimas.

Informantas – asmuo, teikiantis informaciją kokybinį tyrimą atliekančiam tyrėjui.

Įvertis – diagnostinis sprendinys apie tikrovės objektą, nusakantis jo socialinę vertę.

Kiekybinė analizė – duomenų nagrinėjimas, taikant matematinės statistikos metodus.

Kiekybinis tyrimas – empirinis tyrimas, kurio išvados paremtos problemai spręsti reikalingų duomenų analize, taikant matematinės statistikos metodus.

Kintamasis – eksperimente ar tyrime yra požymis, kuris gali įgyti skirtingas reikšmes. Nepriklausomas kintamasis – tai kintamasis, kuriuo galima paaiškinti arba iššaukti tiriamo reiškinio pokyčius. Priklausomas kintamasis – tai kintamasis, kurį galima paaiškinti, remiantis eksperimentu ar kitu būdu.

Klausimynas – kiekybinio tyrimo instrumentas, kurį sudaro visuma klausimų, vienijamų tyrėjo siekimu gauti pirminę informaciją apie tyrimo objektą.

Kokybinė analizė – duomenų nagrinėjimas, taikant specifinius metodus.

Kokybinis tyrimas – empirinis tyrimas, teikiantis aprašomojo pobūdžio išvadas apie tyrimo objektą ir paremtas kokybinių (išreikštų žodžių ar simbolių forma) duomenų analize.

Kokybinių tyrimų išorinis validumas – tyrimo kokybiškumo požymis, tyrėjo siekiamybė tyrimo rezultatus pritaikyti generalinėje aibėje.

Kokybinių tyrimų vidinis validumas – tyrimo kokybiškumo požymis, tyrėjo siekiamybė, kad tyrimo rezultatai rodytų realią situaciją, būtų tikslūs ir jais būtų galima pasitikėti.

Kriterijus – požymis, kuriuo remiantis sprendžiama apie teiginio teisingumą ar klaidingumą, įverčio matas.

Metodas – pagrindinis duomenų rinkimo, apdorojimo arba analizės būdas.

Metodika – tyrimo būdų ir taisyklių visuma.

Nepriklausomi požymiai (kintamieji) – veiksniai, nuo kurių, remiantis teoriniu modeliu, gali priklausyti problemų sprendinys.

Pasikliautinumas – kokybinio tyrimo kokybės požymis (kiekybinio tyrimo patikimumo analogas), tyrėjo siekiamybė, kad tyrimu būtų galima pasikliauti.

Priklausomi požymiai (kintamieji) – nusako tyrimo objekto ypatumus (savybes, žinias, nuostatas ir pan.).

Ranginė matavimų skalė – tai požymio reikšmių matavimo būdas, kuriuo skirtingai nei nominaliosios matavimų skalės, tiriamieji objektai ar individai gali būti sudėlioti matuojamo požymio didėjimo arba mažėjimo tvarka.

Reikšminis žodis – tyrėjo nuožiūra parinktas daiktavardis ir jo pažyminy (-iai) – daiktavardis, būdvardis, įvardis, dalyvis (1–4 žodžiai, interpretuojami kaip vienas reikšminis žodis).

Respondentas – asmuo, teikiantis informaciją tyrimą atliekančiam tyrėjui.

Tyrimo imtis – specialiai tyrimui atrinkta generalinės aibės dalis, t. y. tie generalinės aibės vienetai, iš kurių renkami tyrimo duomenys.

Tyrimo populiacija – tyrimo generalinės aibės analogas, kai generalinės aibės vienetai yra žmonės.

Tyrimo programa – tai pagrindinis strateginis dokumentas, kuriuo vadovaujantis tyrėjas organizuoja ir vykdo konkretų tyrimą.

Tyrimo rezultatai – veiklos produktai, kurie perduodami viešam naudojimui.

Uždaro tipo klausimai – klausimai, kuriems pateikiami visi galimi atsakymo variantai, o respondentas tik pažymi pasirinktus vieną ar kelis atsakymus.

2.2. Tyrimo atlikimo metodai

Rengiant tyrimą buvo atlikta jaunimo apklausa respondentams pateikiant anketą, sudarytą iš 85 klausimų. Apklausa apėmė šias jaunuoliams svarbiausias sritis:

- mokykla (1-8 klausimai);
- studijos (9-11 klausimai);
- darbas (12-26 klausimai);
- laisvalaikis (27-28 klausimai);
- draugai (29–34 klausimai);
- gyvenimo sąlygos (35–44);
- dalyvavimas (45–58 klausimai);
- įpročiai (59–67 klausimai);
- psichologinė ir fizinė savijauta (68–75 klausimai);
- demografiniai rodikliai (76–85 klausimai).

Atsižvelgiant į amžiaus grupes, jaunuoliams buvo parengti skirtingi klausimų blokai: mokyklinio amžiaus jaunimui (14–19 m.) – mokykla, laisvalaikis, draugai, gyvenamoji aplinka, aktyvumas / dalyvavimas, žalingi įpročiai, mityba, psichologinė savijauta, lytiniai santykiai; vyresniems, nebe mokyklinio amžiaus jaunuoliams (19–29 m.) – studijos, darbas, laisvalaikis, draugai, gyvenamoji aplinka, aktyvumas / dalyvavimas, žalingi įpročiai, mityba, psichologinė savijauta, lytiniai santykiai, šeimos planavimas, požiūris į save.

Ataskaitoje pateikiami bendrieji paprastų ir agreguotų arba suminių rodiklių, apskaičiuotų iš turimų anketinių duomenų, atsakymų procentiniai arba faktiniai pasiskirstymai.

2.3. Tyrimo populiacijos apimtis

Tyrimo populiaciją sudaro jaunuoliai nuo 14 iki 29 metų, tyrimo metu gyvenantys, besimokantys ar dirbantys Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2024 metų pradžioje Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje gyveno 3 807 žmonės nuo 14 iki 29 metų, tai yra apie 17,48 procentų visų savivaldybės gyventojų (nuolatinių gyventojų skaičius 2024 m. liepos 1 d. – 21 769).

2.4. Tyrimo atranka

Kiekybiniam tyrimui (anketinei apklausai) tiriamojoje savivaldybėje atlikti buvo taikoma kvotinė atranka. Kvotinės atrankos požymių krepšeliui pasirinktos bazinės demografinės charakteristikos – lytis bei amžius. Pagal Statistikos departamento duomenis apskaičiuotos (bei tikslintos pagal kitus savivaldybių bei Švietimo ir mokslo ministerijos statistinės informacijos šaltinius) lyties ir amžiaus kvotos. Apklaustųjų charakteristikos pagal tikslinius požymius atitinka jų pasiskirstymą visumoje. Sudarant tyrimo imtį dalyviams buvo taikomi kriterijai, užtikrinantys tiriamųjų požymių įvairovę: 14–18 metų jaunuoliai buvo ne tik gimnazijų, pagrindinių ar vidurinių mokyklų moksleiviai, bet ir besimokantys profesinio rengimo centruose; gyvenantys tiek mieste, tiek rajone; 19–29 metų jaunuoliai tiek dirbantys, tiek nedirbantys; sukūrę šeimas ir neturintys jų; dalyvaujantys ar nedalyvaujantys jaunimo organizacijų veiklose bei priklausantys ar nepriklausantys neorganizuotai jaunimo grupei, gyvenantys tiek miesto, tiek kaimo tipo gyvenvietėse.

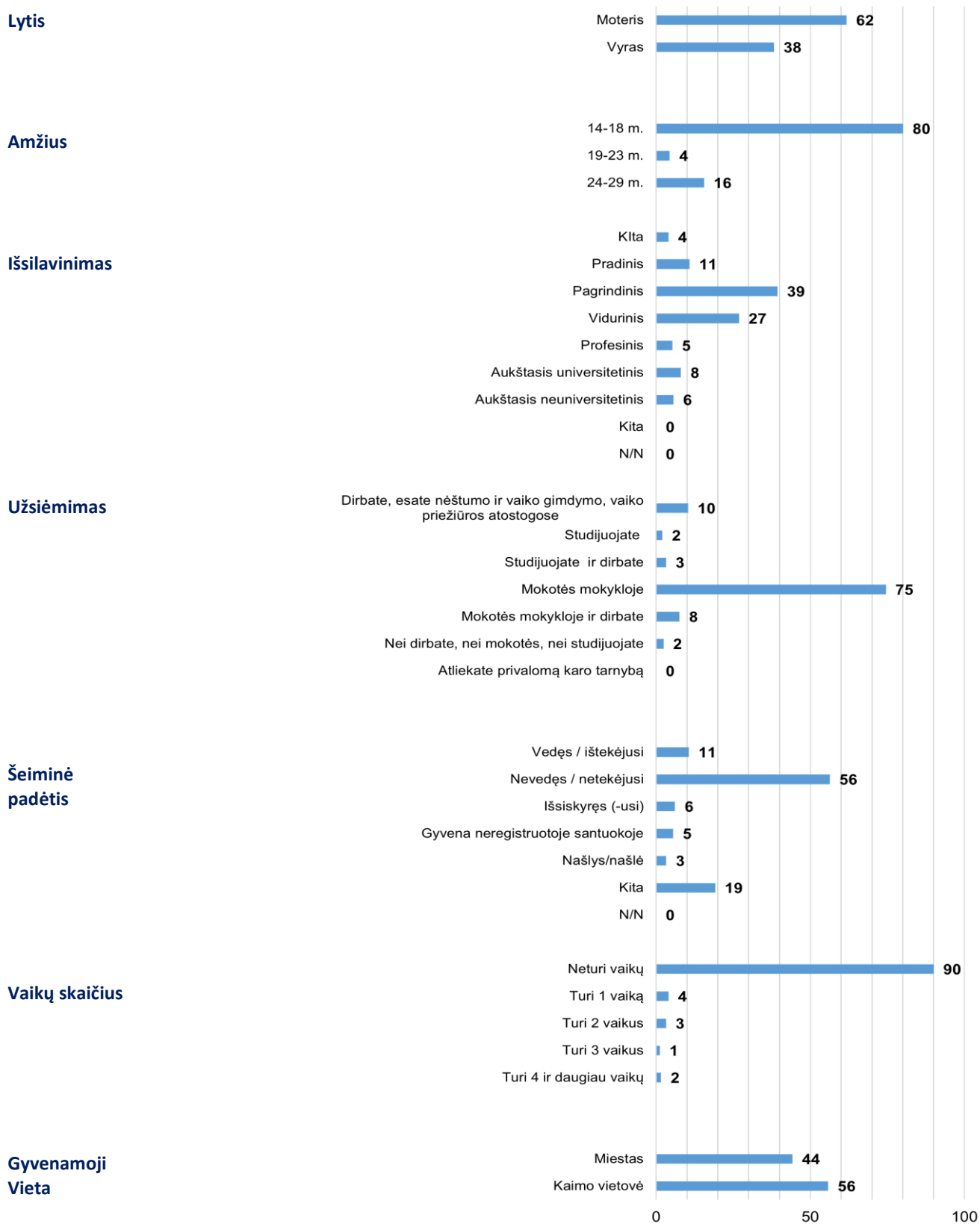
2.5. Tyrimo imtis ir tiriamieji

Šio kiekybinio tyrimo imties dydis – 251 tiriamieji jaunuoliai. Tokia imtis užtikrina 5 procentų paklaidą (su 95 procentų tikimybe).

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis apie jaunimo, gyvenančio Pasvalio rajono savivaldybėje 2024 metų pradžioje, pasiskirstymą, ši kvota padalinta proporcingai trijų amžiaus grupių jaunimui, kaimo ir miesto gyventojams, per pusę vyrams bei moterims.

III. JAUNIMO PROBLEMATIKOS TYRIMO PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE DUOMENŲ ANALIZĖ

3.1. Demografinės tiriamųjų charakteristikos

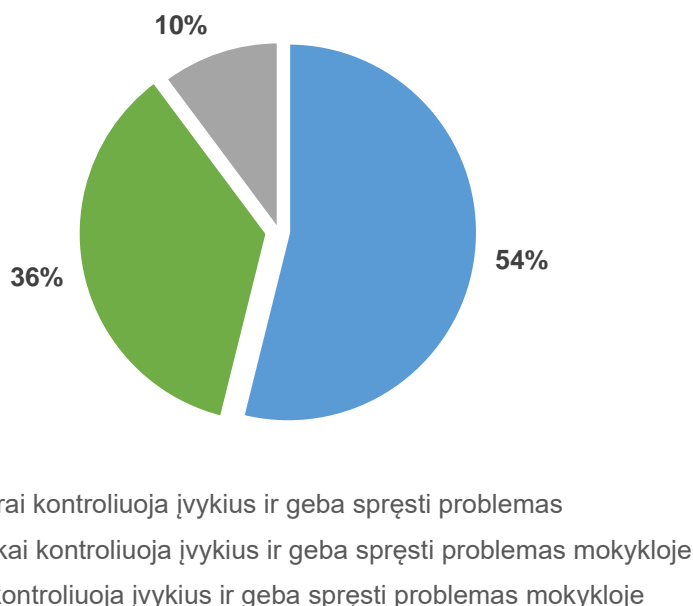
1 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal socialines-demografines charakteristikas (proc., N=251)

3.2. Mokykla

Atliekant tyrimą buvo apklausti 206 jaunuoliai, besimokantys bendrojo lavinimo, taip pat profesinėse mokyklose. Šie respondentai pateikė atsakymus pagal rodiklių grupę „Mokykla“, kuri skirta pagrindinių, vidurinių, jaunimo, profesinių mokyklų ir gimnazijų mokiniams bei sudaryta iš rodiklių, apibūdinančių mokinių savijautą, jų santykius su mokytojais, patyčias mokykloje, pamokų lankomumą, pažangumą, profesijos pasirinkimą ir studijų planus, aktyvų dalyvavimą mokyklos gyvenime.

Įvykių kontrolės ir gebėjimo įveikti problemas rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 8 indikatoriais apie pasitenkinimą mokykla, gebėjimą kontroliuoti įvykius ir įveikti kylančius sunkumus, kurie rodo, kad tiriamasis įveikia jam kylančius iššūkius.

Rodiklio reikšmės kinta nuo 8 iki 24: 24 reiškia žemą, o 8 – stipriai išreikštą gebėjimą kontroliuoti įvykius ir spręsti problemas mokykloje. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: gerai ir labai gerai geba spręsti problemas (nuo 8 iki 13), vidutiniškai (nuo 14 iki 19) ir sunkiai (nuo 20 iki 24) įveikia sunkumus ir sprendžia problemas mokykloje.

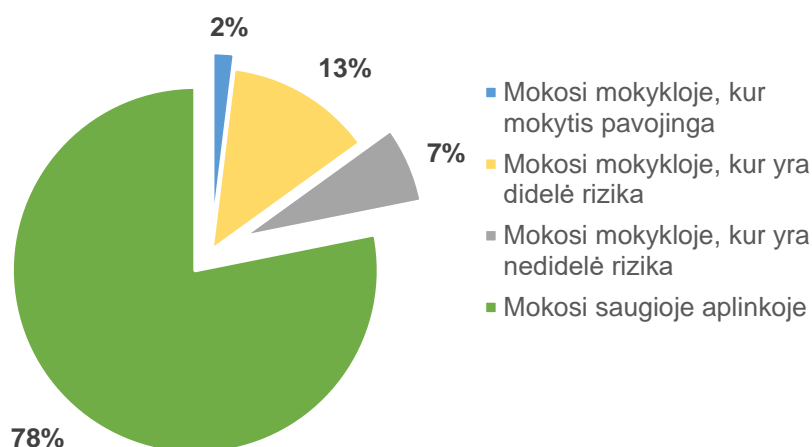

2 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal įvykių kontrolės ir gebėjimo įveikti problemas rodiklį (proc., N=206)

Tyrimo rezultatai rodo, kad – 54 procentai respondentų gerai ir labai gerai kontroliuoja įvykius ir sprendžia mokykloje kylančias problemas. 36 procentai moksleivių su kylančiomis situacijomis ir problemomis susitvarko vidutiniškai sėkmingai, o 10 procentų respondentų išreiškė silpną gebėjimą kontroliuoti įvykius bei spręsti problemas (žr. 2 pav.).

Bendra vidutinė visų respondentų įvykių kontrolės ir gebėjimo įveikti problemas rodiklio reikšmė yra 12,47 ir rodo gerą ir labai gerą moksleivių gebėjimą kontroliuoti mokykloje kylančias situacijas bei problemų sprendimą.

Mokyklos saugumo rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 7 indikatoriais, apie tam tikrus įvykius mokykloje, kurie rodo, kad tiriamasis mokosi nesaugioje aplinkoje, kad joje patiria patyčias, pvz., kiti mokiniai užgauliojo, mušė, reketavo, seksualiai priekabiavo, mokytojai užgauliojo ar mušė (per paskutines 30 dienų). Mokyklos saugumo rodiklio reikšmės kinta nuo 7 iki 21: 7 reiškia saugumo mokykloje trūkumą, o 21 reiškia stipriai išreikštą mokyklos saugumą, vadinasi, kuo didesnė rodiklio reikšmė, tuo saugesnė mokykla. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: mokosi saugioje aplinkoje (nuo 19 iki 21), mokykloje, kur yra nedidelė rizika (nuo 15 iki 18), didelė rizika (nuo 11 iki 14) ir mokytiis pavojinga (nuo 7 iki 10).

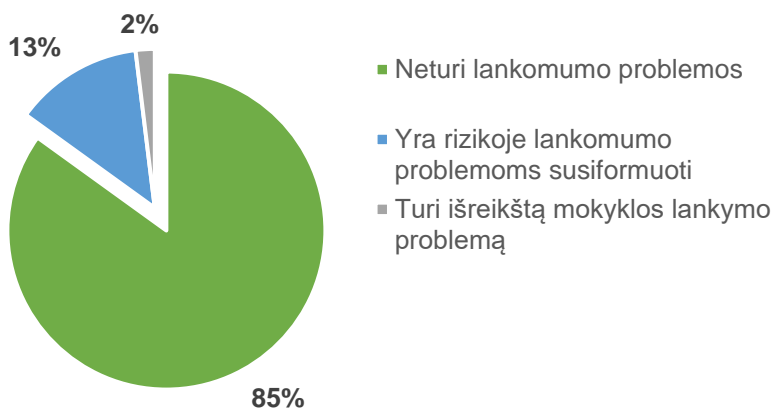

3 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal mokyklos saugumo rodiklį (proc., N=206)

Bendra respondentų mokyklos saugumo rodiklio vidutinė reikšmė yra 15,95. Tai rodo, kad apskritai mokiniams mokyklose sukuriama aplinka, kur yra nedidelė rizika.

Dauguma moksleivių (78 procentai) mano, kad mokosi saugioje aplinkoje. 13 procentų respondentų nurodė, kad mokosi nesaugioje mokykloje, kurioje yra didelė rizika, o 7 procentai apklaustųjų priskiriami nedidelės rizikos grupei. Tuo tarpu su itin nesaugia aplinka, kurioje mokytis yra pavojinga, susiduriančių respondentų – 2 procentai (žr. 3 pav.). Dažniausiai mokiniai jaučiasi nesaugiai, nes susiduria su kitų moksleivių užgauliojais, apšaukimu, aprėkimu arba kiti mokiniai liepia kažką padaryti už juos.

Lankomumo problemų rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 6 indikatoriais, kurie susiję su įvairiomis priežastimis dėl kurių respondentai per paskutines 30 dienų praleido pamokas. Šis rodiklis leidžia įvertinti, ar tiriamasis turi lankomumo problemų. Mokyklos lankomumo problemų rodiklio reikšmės kinta nuo 6 iki 24: 6 reiškia, kad lankomumo problemų nėra, o 24 reiškia stipriai išreikštą mokyklos lankymo problemą. Vadinasi, kuo didesnė rodiklio reikšmė, tuo didesnė mokyklos lankymo problema. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: neturi lankomumo problemos (nuo 6 iki 12), yra rizikoje lankomumo problemoms susiformuoti (nuo 13 iki 18) ir turi išreikštą mokyklos lankymo problemą (nuo 19 iki 24).

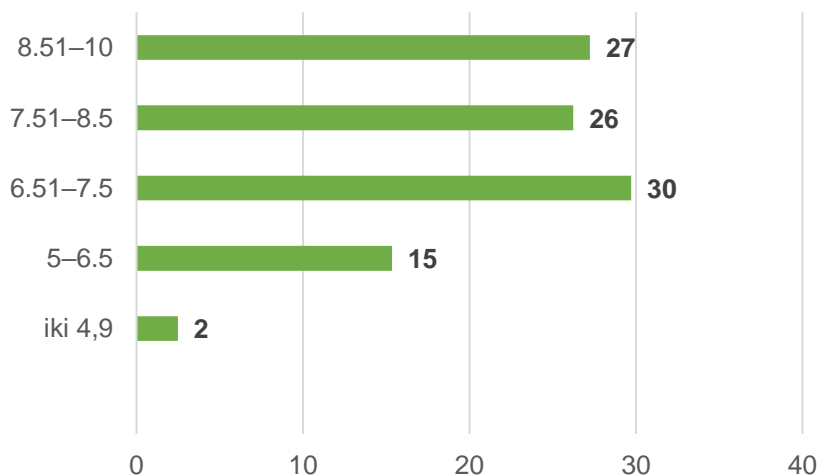

4 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal lankomumo problemų rodiklį (proc., N=206)

Bendra respondentų lankomumo problemų rodiklio vidutinė reikšmė – 8,02. Tai rodo, kad iš esmės Pasvalio rajono savivaldybės moksleiviai mokyklos lankomumo problemų neturi.

Didžioji dauguma (85 procentai) apklaustųjų mokyklos lankomumas yra geras. 13 procentų moksleivių patenka į rizikos grupę lankomumo problemoms susiformuoti. 2 procentai apklaustųjų turi išreikštą mokyklos lankymo problemą (žr. 4 pav.). Remiantis tyrimo duomenimis, galima daryti išvadą, jog mokinių lankomumui įtaką daro ir mokymosi aplinkos saugumas. Saugioje, mažos rizikos aplinkoje besimokantys moksleiviai rečiau turi lankomumo problemų.

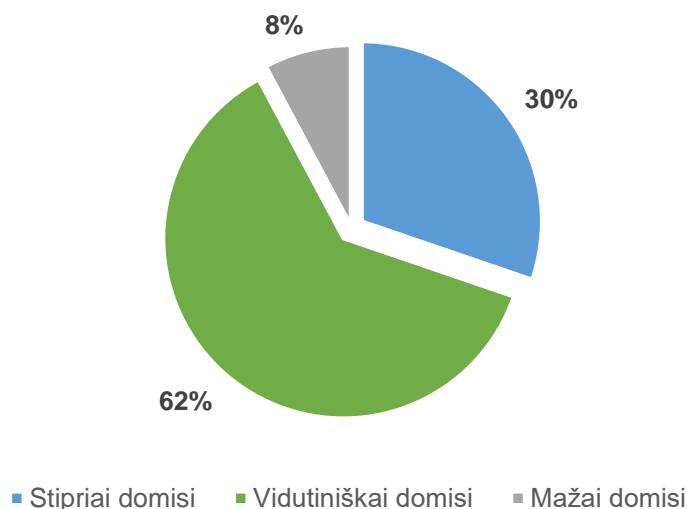
Pažangumo rodiklis – tai rodiklis, matuojamas paskutinio semestro pažymių vidurkiu. Jis kinta nuo 1 iki 10. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: iki 4,9, nuo 5 iki 6,5, nuo 6,51 iki 7,5, nuo 7,51 iki 8,5, nuo 8,51 iki 10.

5 pav. Moksleivių pasiskirstymas pagal pažangumą (proc., N=202)

Bendras tyrime dalyvavusių moksleivių vidurkis – 7,62. Daugiausia respondentų turi vidutinį pažymių vidurkį (nuo 6,51 iki 7,5) – 30 procentų, aukščiausią pažymių vidurkį (nuo 8,51 iki 10) turi 27 procentai respondentų, šiek tiek žemesnį (nuo 7,51 iki 8,5) – 26 procentai tyrimo dalyvių. 15 procentų moksleivių nurodė besimokantys silpnai (nuo 5 iki 6,5). O blogiausią – iki 4,9 balų pažangumo rodiklį nurodė 2 procentai respondentų (žr. 5 pav.).

Domėjimosi būsima profesija rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 7 indikatoriais, apie domėjimąsi būsima profesija ir veiksmus, leidžiančius ją pasirinkti bei geriau jai pasiręgti. Rodiklis atspindi sąmoningumą, nuoseklumą, pastangas renkantis būsima profesiją. Domėjimosi būsima profesija rodiklio reikšmės kinta nuo 7 iki 28: 28 reiškia nesidomėjimą būsima profesija, o 7 – aktyvų domėjimąsi ir sąmoningą rengimąsi būsima profesijai. Kuo mažesnė rodiklio reikšmė, tuo didesnis domėjimasis ir sąmoningesnis būsimos profesijos pasirinkimas. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: stipriai domisi profesija ir sąmoningai ją renkasi (nuo 7 iki 14), vidutiniškai (nuo 15 iki 21) ir mažai (nuo 22 iki 28) domisi ir nesąmoningai renkasi profesiją.

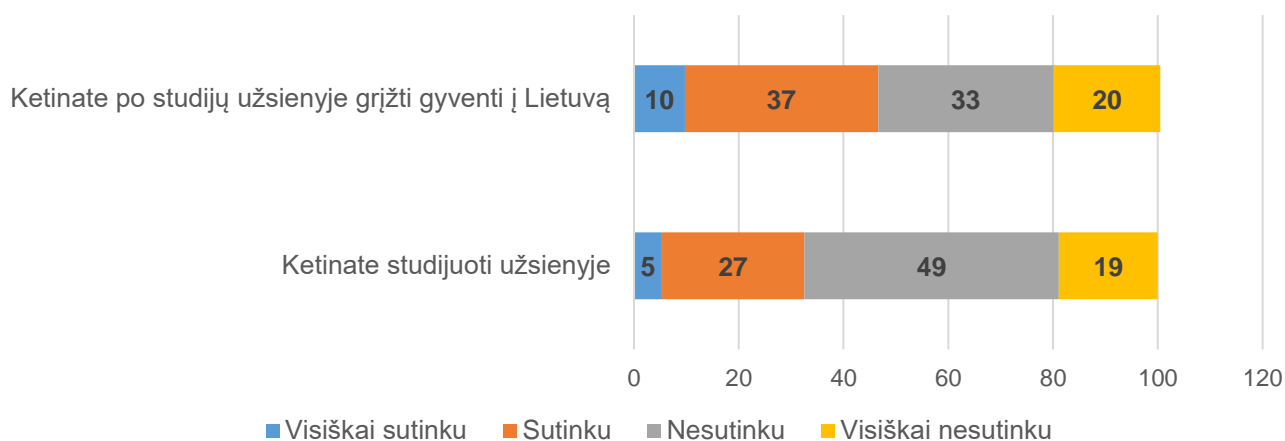

6 pav. Moksleivių pasiskirstymas pagal domėjimosi būsima profesija rodiklį (proc., N=205)

Tyrimo rezultatai rodo, kad bendras Pasvalio rajono savivaldybės moksleivių domėjimosi būsima profesija lygis yra stiprus. Nustatyta bendra vidutinė domėjimosi būsima profesija rodiklio reikšmė yra 13,55.

Daugiausia respondentų vidutiniškai domisi savo ateities profesija – 62 procentai, ypač besidominčių savo ateitimi – 30 procentų respondentų, o mažai besidominčių savo ateities profesija apklaustųjų tarpe buvo 8 procentai (žr. 6 pav.).

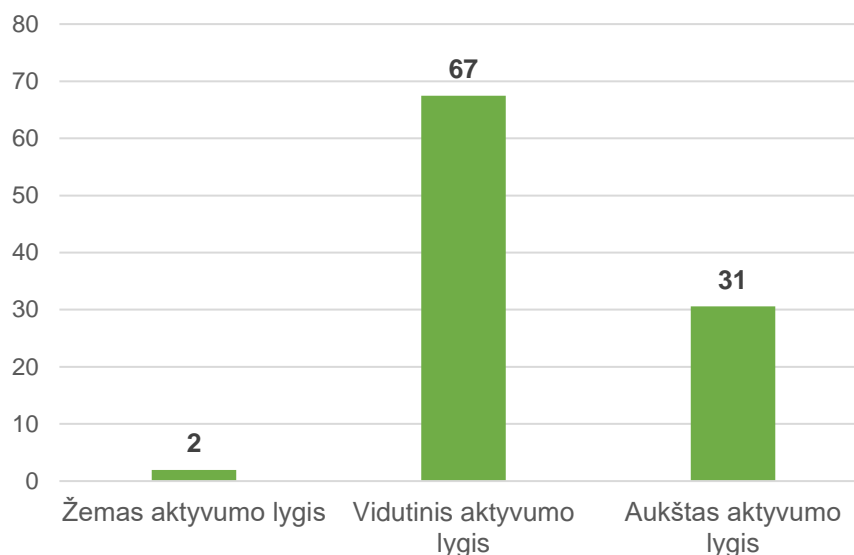
Ketinimai ateityje – du teiginiai vertinami keturių rangų skalėmis pagal tiriamojo sutikimo su teiginiu laipsnį nuo „visiškai sutinku“ iki „visiškai nesutinku“. Teiginiuose derinami du aspektai: ketinimai po studijų užsienyje grįžti gyventi į Lietuvą ir ketinimai studijuoti užsienyje.

7 pav. Moksleivių pasiskirstymas pagal ketinimus ateityje (proc., N=206)

Tyrimo rezultatai rodo, kad 32 procentai respondentų visiškai sutinka arba sutinka su teiginiu (atitinkamai 5 ir 27 procentai), kad baigę mokyklą ketina studijuoti užsienyje. Tuo tarpu 47 procentai respondentų visiškai sutinka arba sutinka su teiginiu (atitinkamai 10 ir 37 procentai), kad ketina po studijų užsienyje grįžti gyventi į Lietuvą.

Aktyvumo mokinių savivaldoje rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 8 indikatoriais, atspindinčiais mokinių aktyvumo mokyklos savivaldoje apraiškas, pvz., dalyvavimas savivaldos rinkimuose, renginiuose, pareigų turėjimas ir pan. Kiekvienam tiriamajam indikatoriu rangų reikšmės sumuojamos ir gaunamas suminis aktyvumo mokinių savivaldoje rodiklis, kurio reikšmės kinta nuo 32 iki 8: 32 reiškia žemą, o 8 reiškia aukštą aktyvumo mokinių savivaldoje lygį, vadinasi, kuo mažesnė rodiklio reikšmė, tuo aukštesnis aktyvumo mokinių savivaldoje lygis. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: žemas (nuo 25 iki 32), vidutinis (nuo 16 iki 24) ir aukštas (nuo 8 iki 15) aktyvumo mokinių savivaldoje lygis.

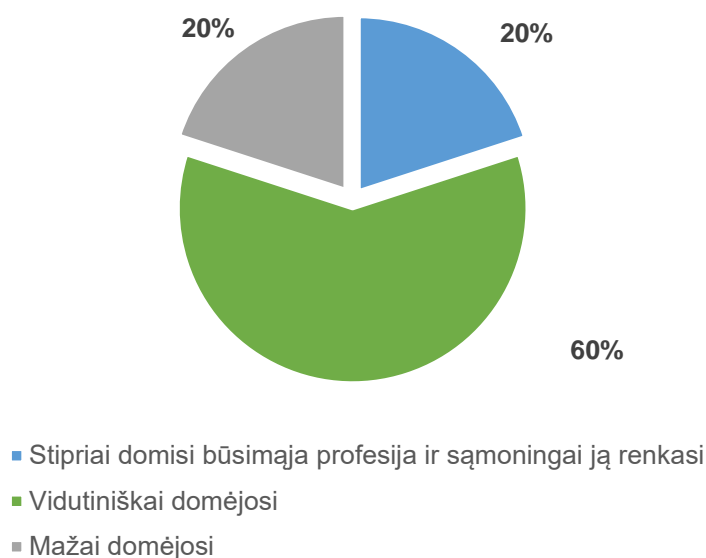
8 pav. Moksleivių pasiskirstymas pagal aktyvumo mokinių savivaldoje rodiklį (proc., N=206)

Tyrimo rezultatai rodo aukštą bendrą moksleivių įsitraukimą į mokinių savivaldą – vidutinė mokinių aktyvumo savivaldoje rodiklio reikšmė yra 14,34. Į šią grupę patenka 31 procentas respondentų. Vidutinis dalyvavimo rodiklis būdingas 67 procentams respondentų, tuo tarpu 2 procentai moksleivių į savivaldos veiklas įsitraukia mažai arba visai neįsitraukia (žr. 8 pav.).

3.3. Studijos

Atliekant tyrimą buvo apklausti 10 jaunuolių, studijuojančių aukštosiose mokyklose. Studentų buvo prašoma nurodyti veiksnius, turėjusius įtakos jų studijų pasirinkimui.

Studijų pasirinkimo sąmoningumo rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 8 indikatoriais apie domėjimąsi būsimomis studijomis / studijų programomis ir veiksmus, leidžiančius jas sąmoningai pasirinkti. Jis atspindi sąmoningumą, nuoseklumą, pastangas renkantis būsimas studijas ir universitetą. Studijų pasirinkimo sąmoningumo rodiklio reikšmės kinta nuo 8 iki 32: 8 reiškia nesidomėjimą būsimomis studijomis, o 32 – aktyvų domėjimąsi studijų programomis ir universitetų galimybėmis, sąmoningą, argumentuotą rinkimąsi. Vadinasi, kuo didesnė rodiklio reikšmė, tuo didesnis domėjimasis ir sąmoningesnis būsimų studijų pasirinkimas. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: stipriai domėjosi būsimąja profesija ir sąmoningai ją rinkosi (nuo 25 iki 32), vidutiniškai (nuo 16 iki 24) ir mažai (nuo 8 iki 15) domėjosi būsimąja profesija ir nesąmoningai ją rinkosi.

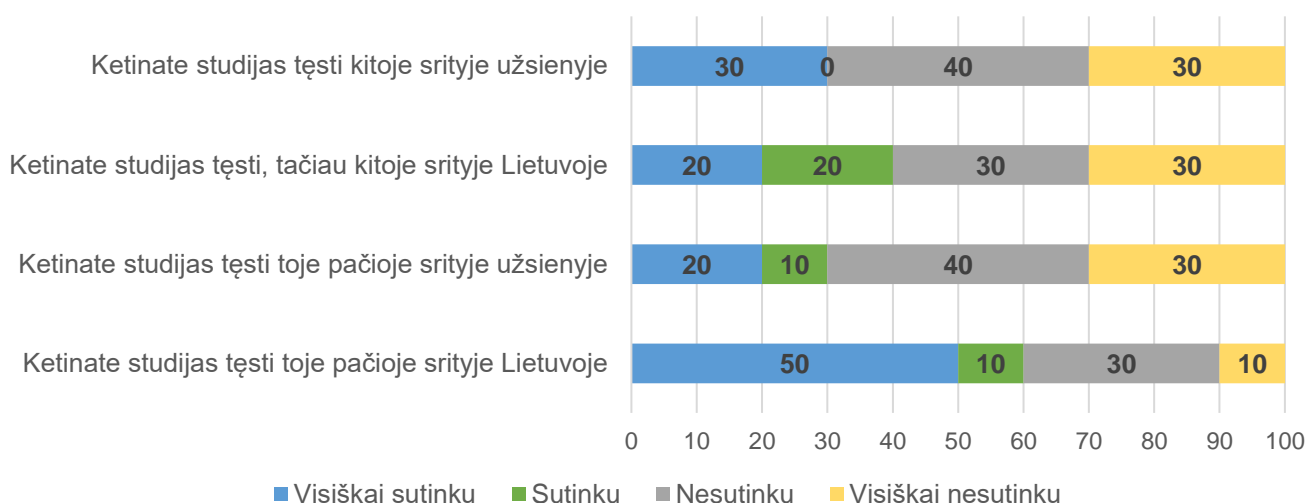

9 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal studijų pasirinkimo sąmoningumo rodiklį (proc., N=10)

Bendra studijuojančiųjų respondentų studijų pasirinkimo sąmoningumo rodiklio vidutinė reikšmė yra 18,8 ir rodo vidutinišką domėjimąsi savo būsima profesija ir studijomis.

Didžioji dalis, 60 procentų studentų, būsिमomis studijomis domėjosi vidutiniškai, tuo tarpu tik 20 procentų respondentų nurodė stipriai domėjusi būsima profesija bei studijų programomis. Tiek pat tyrimo dalyvių – 20 procentų, nurodė mažą įsitraukimą į studijų ir profesijos pasirinkimą (žr. 9 pav.).

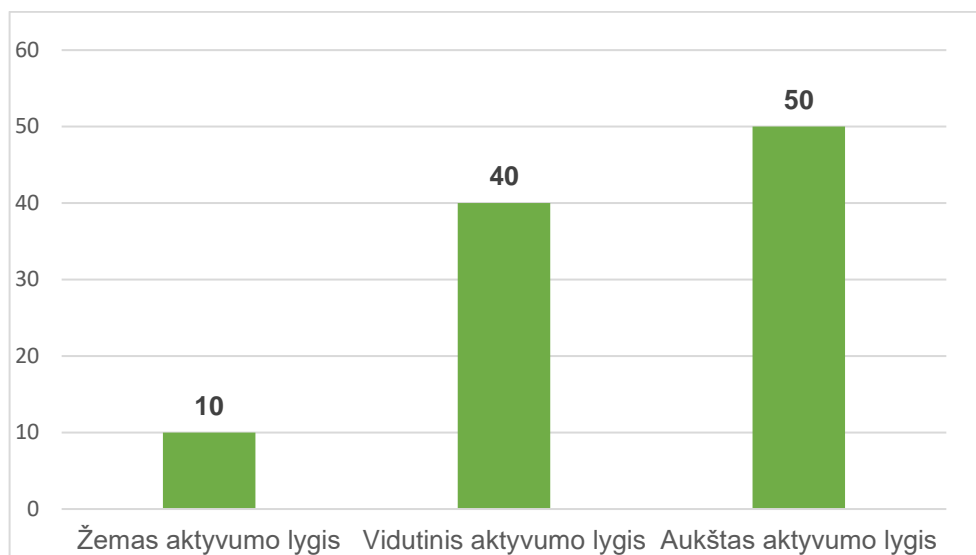
Ketinimų tęsti studijas rodiklis – tai keturi teiginiai, vertinami keturių rangų skalėmis pagal tiriamojo sutikimo su teiginiu laipsnį nuo „visiškai sutinku“ iki „visiškai nesutinku“. Teiginiuose derinami šie aspektai: ketinimai tęsti studijas toje pačioje ar kitoje srityje ir ketinimai tęsti studijas Lietuvoje ar užsienyje. Respondentų atsakymai pateikiami procentine išraiška kiekvienam teiginiui.

10 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal ketinimą tęsti studijas (proc., N=10)

60 procentų studijuojančiųjų apklaustųjų, planuoja tęsti studijas toje pačioje srityje Lietuvoje, tuo tarpu tęsti studijas toje pačioje srityje užsienyje linkę tik 30 procentų respondentų. Kitoje srityje Lietuvoje studijas tęsti linkę 40 procentų tyrimo dalyvių, o kitoje srityje užsienyje – 30 procentų (žr. 10 pav.).

Aktyvumo studentų savivaldoje rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 10 indikatorių, atspindinčiais studentų aktyvumo aukštosios mokyklos savivaldoje apraiškas, pvz., dalyvavimas savivaldos rinkimuose, renginiuose, pareigų turėjimas ir pan. Aktyvumo studentų savivaldoje rodiklio reikšmės kinta nuo 40 iki 10: 40 reiškia žemą, o 10 – aukštą aktyvumo studentų savivaldoje lygį. Vadinas, kuo mažesnė rodiklio reikšmė, tuo aukštesnis aktyvumo studentų savivaldoje lygis. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: žemas (nuo 31 iki 40), vidutinis (nuo 20 iki 30) ir aukštas (nuo 10 iki 19) aktyvumo studentų savivaldoje lygis.

11 pav. Studentų pasiskirstymas pagal aktyvumo studentų savivaldoje rodiklį (proc., N=10)

Pusė respondentų – 50 procentų, pasižymi aukštu dalyvavimu studentų savivaldoje, tuo tarpu vidutiniu dalyvavimo savivaldoje lygiu pasižymi 40 procentų studijuojančių tyrimo dalyvių. Žemas dalyvavimo savivaldoje rodiklis priklauso 10 procentų respondentų (žr. 11 pav.).

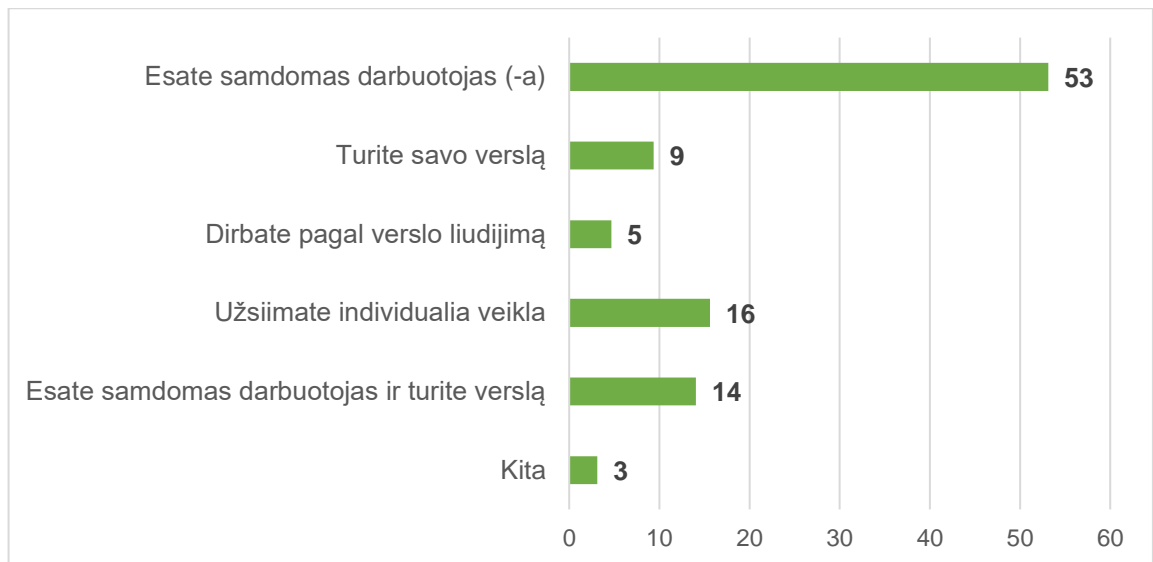
Bendra respondentų aktyvumo studentų savivaldoje rodiklio vidutinė reikšmė yra 21 ir rodo vidutinį bendrą dalyvavimo aktyvumą.

Rodo korealiaciją tarp domėjimosi ir aktyvumo. Kuo didesnis aktyvumas, tuo mažesnis domėjimasis??

3.4. Darbas

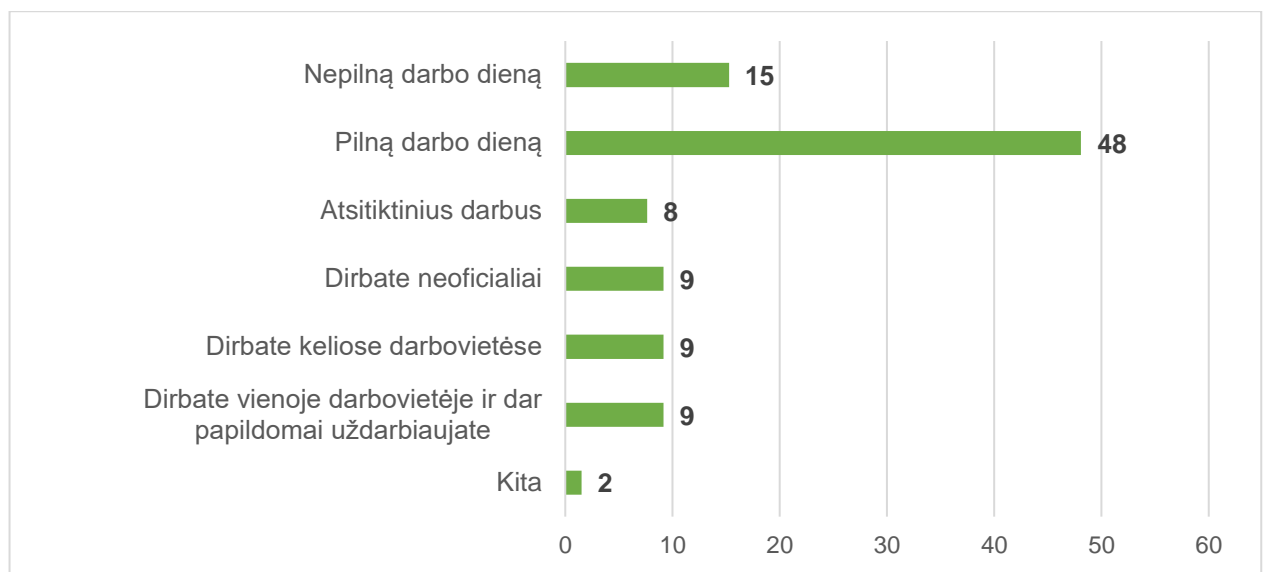
Tyrimo srities „Darbas“ rodiklius galima skirti į keletą grupių. Pirmoji grupė skirta visiems dirbantiems. Siekiama išsiaiškinti darbo stažą, darbo pobūdį, ar tiriamieji dirba pagal specialybę, jei nedirba, kodėl. Taip pat tiriama, kaip respondantai pasirinko profesiją bei jų pasirinkimui įtaką dariusius veiksnius, ketinimą keisti darbą. Antroji grupė skirta dirbantiems, tačiau ketinantiems keisti darbą. Siekiama išsiaiškinti, kodėl ketina keisti darbą, migracijos į kitus miestus ir šalis ketinimą, galimos emigracijos priežastis.

Dirbantieji sudaro apie 21 procentą tyrime dalyvavusių respondentų: iš jų apie 10 procentų tik dirba, apie 3 procentus studijuoja ir dirba, apie 8 procentus nurodė, kad mokosi mokykloje ir dirba. Dar apie 2 procentus nurodė niekur nedirbantys, nestudijuojantys ir nesimokantys.

12 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal darbo pobūdį (proc., N=64)

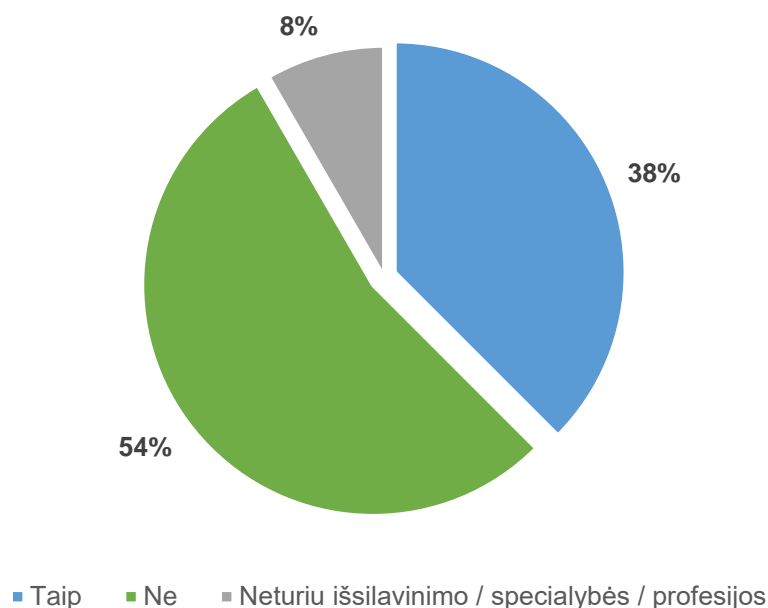
53 procentai tyrime dalyvaujančių dirbančių jaunuolių nurodė, kad yra samdomi darbuotojai, 30 procentų respondentų verčiasi savarankiška veikla (turi savo verslą, dirba pagal verslo liudijimą ar užsiima individualia veikla). 14 procentų respondentų nurodė, kad yra samdomi darbuotojai, bet kartu turi ir savo verslą (žr. 12 pav.). Dar 3 procentai respondentų pasirinko atsakymo variantą „Kita“.

13 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal darbo pobūdį (proc., N=66)

48 procentai dirbančių tiriamųjų nurodė dirbantys pilną darbo dieną, o nepilną darbo dieną – 15 procentų respondentų. 9 procentai respondentų dirba keliose darbovietėse, dar 9 procentai apklaustųjų nurodė dirbantys neoficialiai, taip pat 9 procentai dirba vienoje darbovietėje ir dar papildomai uždarbiauja. 8 procentai dirba atsitiktinius darbus (žr. 13 pav.). Atsakymo variantą „Kita“ pasirinkę respondentai (2 procentai) nurodė nenorintys atsakyti į klausimą.

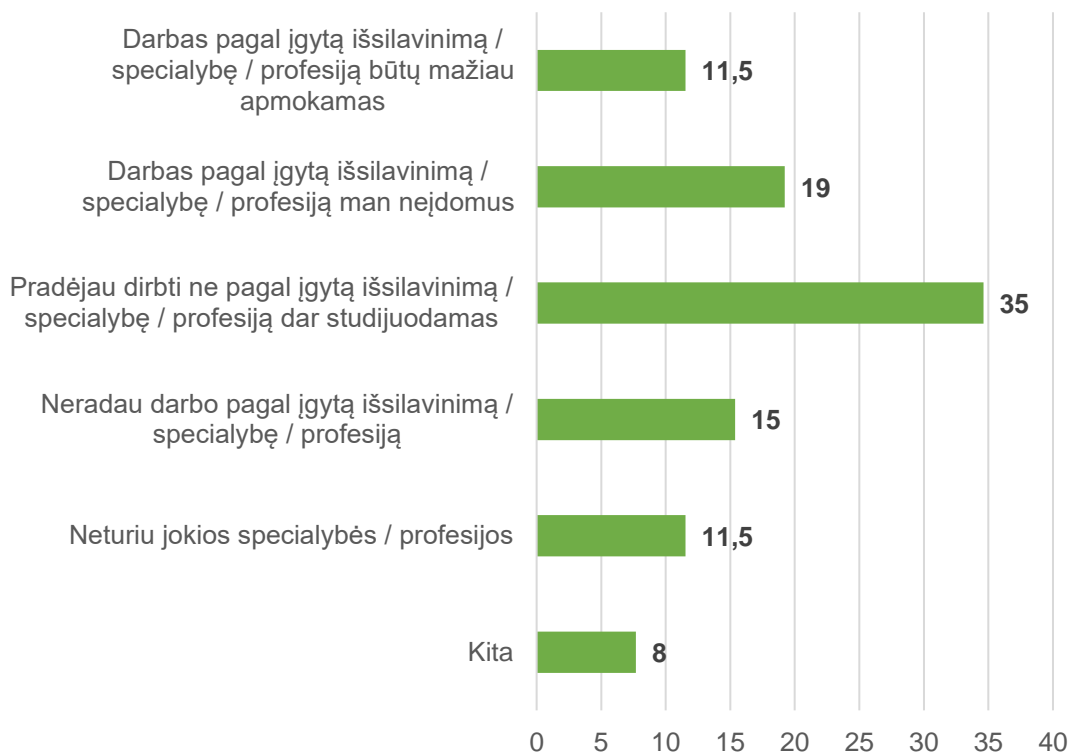
Darbas pagal specialybę – tai rodiklis, parodantis, kokia dalis dirbančiųjų dirba pagal studijuojamą arba baigtą studijų kryptį ar įgytą profesiją / specialybę. Pateikiamas procentinis atsakymų pasiskirstymas.

14 pav. Dirba pagal specialybę (proc., N=48)

Didžioji dalis dirbančių apklaustųjų – 54 procentai, nurodė dirbantys ne pagal specialybę. Šiek tiek mažesnė dalis – 38 procentai, nurodė, kad dirba pagal specialybę. 8 procentai apklaustųjų nurodė neturintys jokios specialybės (žr. 14 pav.).

Darbo ne pagal įgytą profesiją priežastys – prašoma nurodyti, kodėl nedirbama pagal įgytą profesiją, pasirinkti leidžiama iš penkių įvardytų priežasčių. Pateikiamas atsakymų procentinis pasiskirstymas.

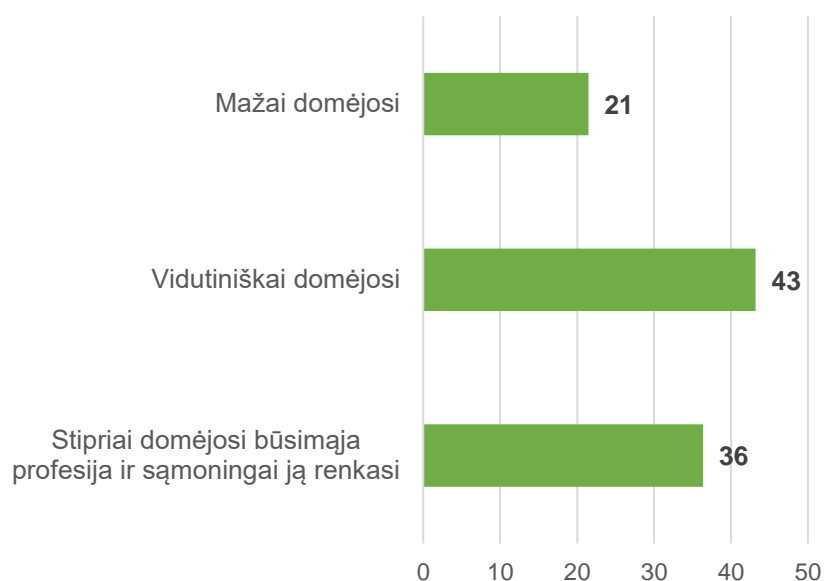

15 pav. Darbo ne pagal įgytą profesiją priežastys (proc., N=26)

Šiek tiek daugiau nei trečdalis tyrimo dalyvių (35 procentai) nurodė, kad ne pagal įgytą specialybę pradėjo dirbti dar studijuodami. 19 procentų nurodė, kad jiems darbas pagal specialybę yra neįdomus. 15 procentų

apklaustųjų nurodė, kad nerado darbo pagal specialybę/išsilavinimą. Po 11,5 procentus apklaustųjų nurodė neturintis jokios specialybės arba kad darbas pagal specialybę būtų mažiau apmokamas. Dar 8 procentai respondentų pasirinko atsakymo variantą „Kita“, kur nurodė, kad dirba tik tam, kad užsidirbtų pinigų, bei nurodė užsiimantys ūkio darbais (žr. 15 pav.).

Sąmoningumo renkantis profesiją rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 6 indikatoriais, apie domėjimąsi būsima profesija ir veiksmus, leidusius ją pasirinkti bei geriau jai pasiręgti – jis atspindi sąmoningumą, nuoseklumą, pastangas renkantis profesiją. Sąmoningumo, renkantis profesiją, rodiklio reikšmės kinta nuo 6 iki 24: 6 reiškia nesidomėjimą būsima profesija ir sąmoningumo trūkumą, o 24 reiškia aktyvų domėjimąsi būsima profesija ir sąmoningą rengimąsi jai, vadinasi, kuo didesnė rodiklio reikšmė, tuo didesnis domėjimasis ir sąmoningesnis būsimos profesijos pasirinkimas. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: stipriai domėjosi ir sąmoningai rinkosi (nuo 18 iki 24), vidutiniškai (nuo 12 iki 17) ir mažai (nuo 6 iki 11) domėjosi ir nesąmoningai rinkosi profesiją.

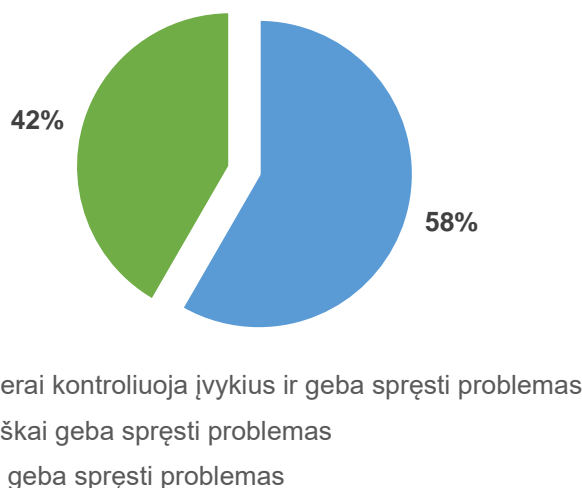

16 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal sąmoningumo, renkantis profesiją, rodiklį (proc., N=44)

Bendra vidutinė sąmoningumo renkantis profesiją rodiklio reikšmė yra 14,73, tai rodo bendrą vidutinį domėjimąsi ir vidutinį sąmoningumą renkantis profesiją.

43 procentai dirbančių apklaustųjų vidutiniškai domėjosi būsima profesija. 36 procentai būsima profesija domėjosi stipriai, o 21 procentas apklaustųjų mažai domėjosi būsima profesija ir ją rinkosi nesąmoningai (žr. 16 pav.). Tyrimo rezultatai rodo, kad dirbantieji pagal specialybę, būsimą profesiją rinkosi sąmoningiau.

Įvykių kontrolės ir gebėjimo įveikti problemas rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 8 indikatoriais, apie pasitenkinimą darbo vietoje, gebėjimą kontroliuoti įvykius ir įveikti kylančius sunkumus, kurie rodo, kad tiriamasis įveikia jam kylančius iššūkius. Rodiklio reikšmės kinta nuo 8 iki 24: 24 reiškia žemą, o 8 – stipriai išreikštą gebėjimą kontroliuoti įvykius ir spręsti problemas darbe. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: gerai ir labai gerai geba spręsti problemas (nuo 8 iki 13), vidutiniškai (nuo 14 iki 19) ir sunkiai (nuo 20 iki 24) įveikia sunkumus ir sprendžia problemas darbe.

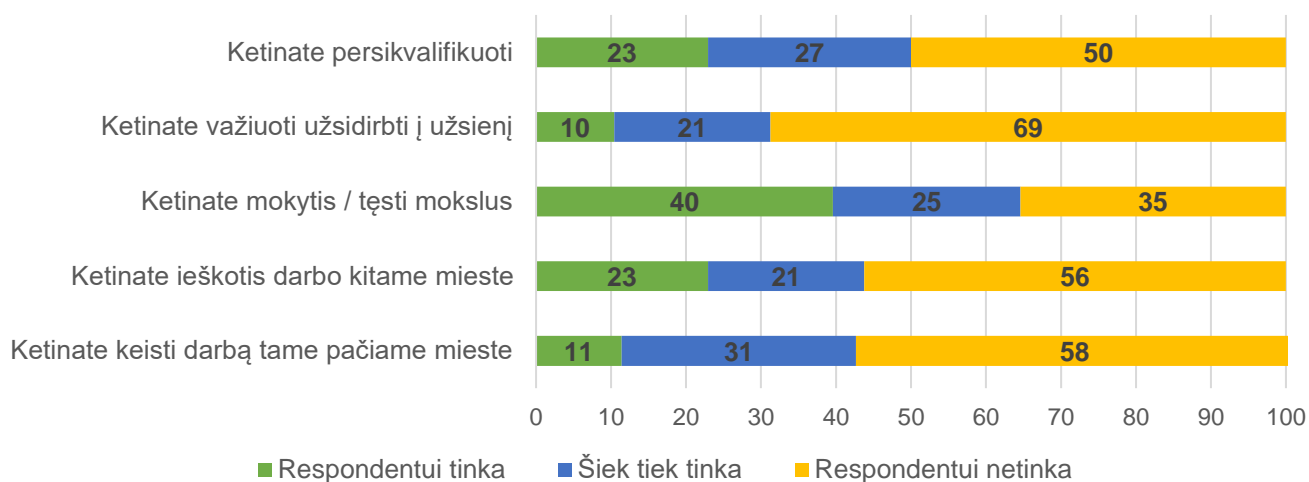

17 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal įvykių kontrolės ir gebėjimo įveikti problemas rodiklį (proc., N=48)

Bendra vidutinė įvykių kontrolės ir gebėjimo įveikti problemas rodiklio reikšmė yra 12,6 ir rodo gerą arba labai gerą gebėjimą valdyti kylančius sunkumus ir spręsti problemas.

Daugiau nei pusė respondentų – 58 procentai, geba gerai ir labai gerai įveikti kylančius sunkumus, 42 procentai pasižymi vidutiniu gebėjimu spręsti problemas. O respondentų, kurie nurodė, jog jiems būdingas mažai išreikštas gebėjimas kontroliuoti įvykius ir spręsti problemas darbe, nebuvo (žr. 17 pav.). Turimo rezultatai rodo, kad tie respondentai, kurie dirbą darbą susijusį su specialybe / profesija, šiek tiek geriau geba įveikti kylančius sunkumus ir kontroliuoti įvykius.

Ketinimai keisti darbą ir mokytis – keturi teiginiai apie ketinimus keisti darbą, migruoti į kitą miestą arba šalį, dirbti arba mokytis, kiekvienas vertinamas trijų rangų skale pagal teiginio tinkamumą tiriamajam. Pateikiamas procentinis atsakymų pasiskirstymas dirbančiųjų grupėje.

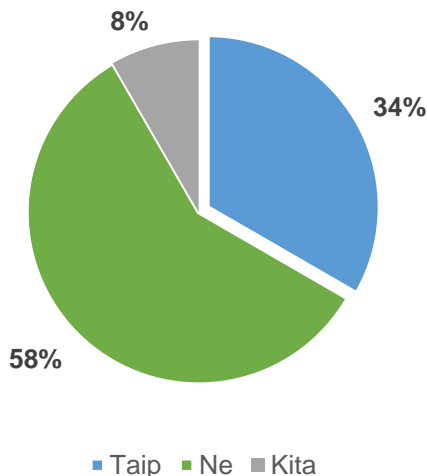

18 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal ketinimus keisti darbą ir mokytis (proc., N=48)

65 procentai respondentų nurodė, kad ketina mokytis / tęsti mokslus, o 50 procentų nurodė ketinantys persikvalifikuoti. 44 procentai apklaustųjų nurodė ketinantys ieškoti darbo kitame mieste, o 42 procentai

respondentų ketina keisti darbą tame pačiame mieste. Dar 31 procentas ketina važiuoti užsidirbti į užsienį (žr. 18 pav.).

Ketinimo keisti darbo vietą rodiklis – matuojamas dichotominiu klausimu – planuoja ar neplanuoja keisti darbą. Pateikiamas procentinis atsakymų pasiskirstymas dirbančiųjų grupėje.

19 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal ketinimus keisti darbo vietą (proc., N=48)

Darbo vietą ketina keisti 34 procentai respondentų, tuo tarpu 58 procentai dirbančiųjų darbo vietas keisti neketina (žr. 19 pav.). Atsakymą „Kita“ pasirinkę respondentai (8 procentai) nurodė svarstantys keisti darbą ateityje gavę išsilavinimą, yra neapsisprendę arba planuoja ateityje kurti savo verslą. Tyrimo rezultatai rodo, kad darbo nekeisti labiau yra linkę tie respondentai, kurie dirba ne pagal įgytą specialybę / profesiją.

Ketinimo keisti darbo vietą priežastys – pateiktos penkios priežastys, leidžiama pasirinkti ne daugiau kaip tris svarbiausias. Pateikiamas procentinis atsakymų pasiskirstymas dirbančiųjų grupėje.

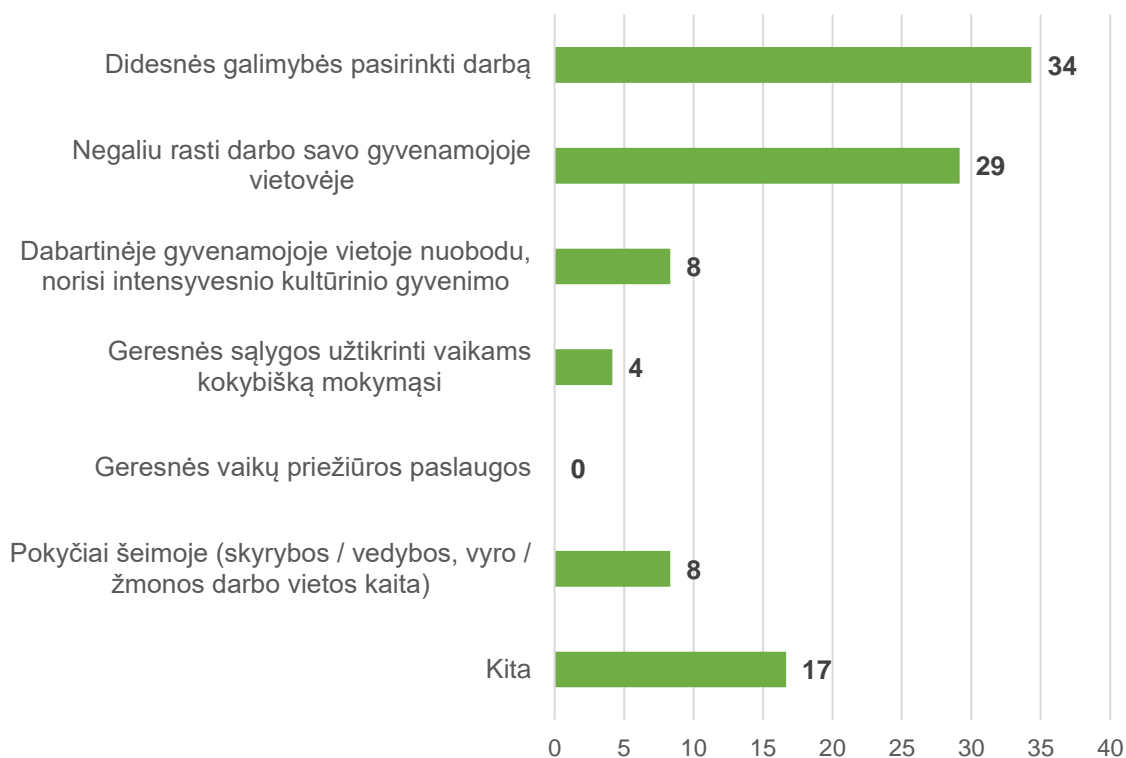

20 pav. Ketinimo keisti darbo vietą priežastys (proc., N=37)

Pagrindine priežastimi keisti darbą 24 procentai apklaustųjų įvardijo didesnio darbo apmokėjimo poreikį. 19 procentų respondentų nurodė tai, jog dabartiniame darbe nemato karjeros perspektyvų, 16 procentų nurodė norintys patobulinti kvalifikaciją. 14 procentų apklaustųjų siekia geresnių darbo sąlygų, o 11 procentų nurodė, kad darbo aplinkoje patiria diskriminaciją. 8 procentai respondentų nori rasti įdomesnę darbą (žr. 20 pav.).

Atsakymo variantą „Kita“ pasirinkę respondentai (8 procentai) priežastimis nurodė didelį atstumą tarp darbo ir namų, norą studijuoti arba ieškoti darbo kitame mieste.

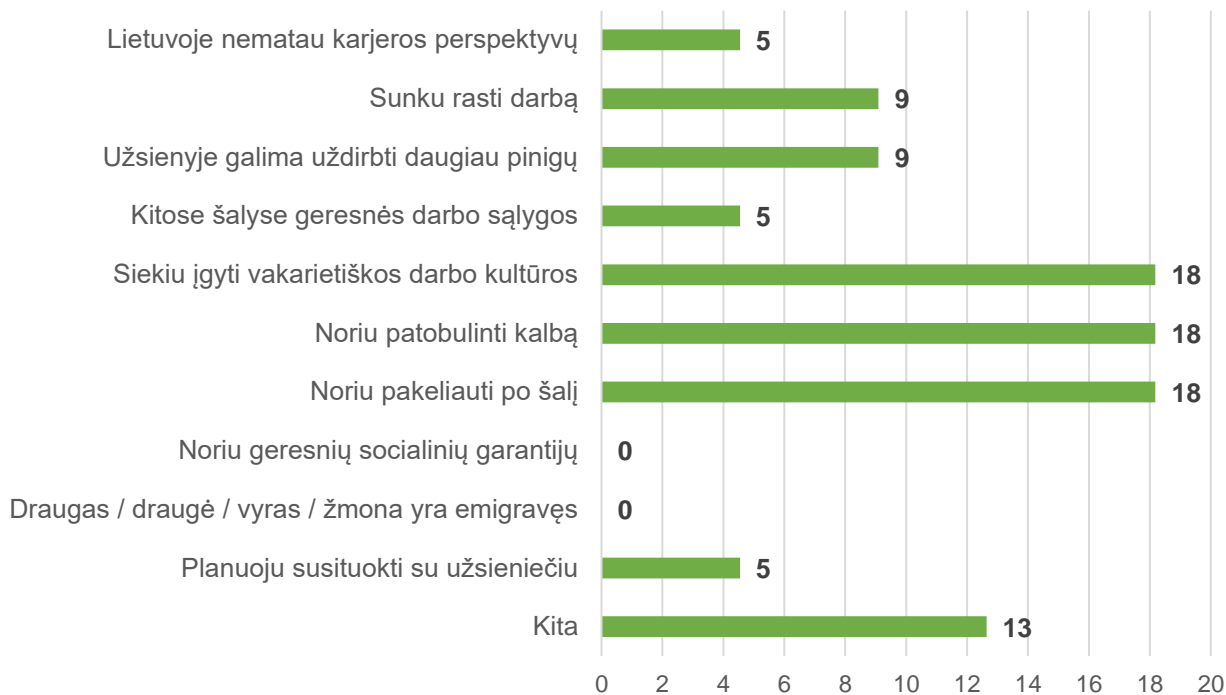
Darbo paieškos kitame mieste (migracijos į kitą miestą) priežastys – pateiktos šešios priežastys. Galima pasirinkti ne daugiau kaip tris svarbiausias. Pateikiamas procentinis atsakymų pasiskirstymas dirbančiųjų grupėje.

21 pav. Darbo paieškų kitame mieste (migracijos į kitą miestą) priežastys (proc., N=24)

34 procentai respondentų, norinčių darbo ieškoti kitame mieste, pagrindine to priežastimi nurodo didesnes galimybes pasirinkti darbą. 29 procentai apklaustųjų teigia negalintys rasti darbo savo gyvenamojoje vietovėje. 8 procentai respondentų nurodė, kad dabartinėje gyvenamojoje vietoje nuobodu, norisi intensyvesnio kultūrinio gyvenimo. Taip pat 8 procentai rinktųsi darbą kitame mieste dėl pokyčių šeimoje (tokių kaip skyrybos, partnerio darbo vietos kaita). 4 procentams apklaustųjų aktualios geresnės sąlygos užtikrinti vaikams kokybišką mokymąsi (žr. 21 pav.). Atsakymo variantą „Kita“ pasirinkę respondentai (17 procentų) nurodė darbo kitame mieste ieškoti ketinantys dėl studijų arba dėl darbo pobūdžio (jų dirbamas darbas yra tik kitame mieste).

Darbo paieškos užsienyje (migracijos į užsienį) priežastys – pateikta dešimt priežasčių. Prašoma pasirinkti ne daugiau kaip tris svarbiausias. Pateikiamas procentinis atsakymų pasiskirstymas dirbančiųjų grupėje.

22 pav. Darbo paieškos užsienyje (migracijos į užsienį) priežastys (proc., N=41)

Po 18 procentų apklaustųjų pagrindine priežastimi, dėl kurios darbo ieškotų užsienyje, nurodė siekį įgyti vakarietiškos darbo kultūros, norą patobulinti kalbą bei norą pakeliauti po šalį. Po 9 procentus apklaustųjų pagrindine priežastimi nurodė tai, kad užsienyje galima užsidirbti daugiau pinigų bei tai, kad sunku rasti darbą. Po 5 procentus respondentų nurodė, kad Lietuvoje nemato karjeros perspektyvų, geresnes darbo sąlygas kitose šalyse kaip galimą išvykimo priežastį bei nurodė planuojantys susituokti su užsieniečiu (žr. 22 pav.). Atsakymo variantą „Kita“ pasirinkę respondentai (13 procentų) nurodė, jog neketina darbo ieškoti užsienyje, arba nurodė nežinantys.

Paskutinio nedarbo trukmės rodiklis – šioje apklausos dalyje dalyvavo 6 respondentai, kurie nurodė esantys nedirbančiųjų ir nesimokančiųjų grupėje. Šis rodiklis buvo matuojamas 5 rangų nedarbo trukmės skale, nuo „iki 6 mėnesių“ iki „niekada nedirbau“. Pateikiamas kiekybinis atsakymų pasiskirstymas nedirbančiųjų ir nesimokančiųjų grupėje.

2 apklaustieji nurodė darbo neturintys iki 6 mėnesių, 3 – nuo 6 mėnesių iki 1 metų, o likęs – nuo 1 iki 3 metų.

Darbo paskutinėje darbovietėje trukmės rodiklis – matuojamas 5 rangų darbo trukmės skale nuo „niekada nedirbau“ iki „virš 5 metų“. Pateikiamas kiekybinis atsakymų pasiskirstymas nedirbančiųjų ir nesimokančiųjų grupėje.

4 respondentai nurodė, kad jų darbo trukmė ankstesnėje darbovietėje truko 1-3 metus, o 2 respondentai nurodė, kad ankstesnėje darbovietėje dirbo iki 1 metų.

Nedarbo priežastys – pateiktos penkios priežastys, leidžiama pasirinkti vieną pagrindinę priežastį: „slaugote sergantį giminaitį“, „negaunate darbo už Jus tenkinantį darbo užmokestį“, „nerandate jokie darbo“, „esate vaiko priežiūros atostogose“ arba „negaunate darbo, kurio pobūdis / turinys / užduotys Jus tenkintų“. Pateikiamas kiekybinis atsakymų pasiskirstymas nedirbančiųjų ir nesimokančiųjų grupėje.

4 iš 6 respondentų nurodė negaunantys darbo, kurio pobūdis juos tenkintų. O po 1 apklaustąjį nurodė, kad neranda jokie darbo bei negauna darbo už juos tenkinantį užmokestį.

Darbo paieškos būdai – pateikti septyni darbo paieškos būdai, leidžiama pasirinkti visus tinkančius atsakymus: „per užimtumo tarnybą (buvusi darbo birža)“, „per jaunimo darbo centrą“, „internete per darbo skelbimus“, „laikraštyje per darbo skelbimus“, „per pažįstamus ir draugus“, „per įdarbinimo agentūras“ „darbo neieškau“ arba „bandau pats sau susikurti darbo vietą“. Pateikiamas kiekybinis atsakymų pasiskirstymas nedirbančiųjų ir nesimokančiųjų grupėje.

Į šį klausimą atsakė 11 respondentų. Po 3 respondentus nurodė darbo ieškantys per įdarbinimo agentūras ir internete per darbo skelbimus. Po 2 asmenis nurodė, kad darbo ieško per pažįstamus ir draugus bei per užimtumo tarnybą. O vienas respondentas nurodė ieškantis darbo skaitydamas laikraštyje pateiktus darbo skelbimus.

Darbo Lietuvoje, kurį sutiktų dirbti nedirbantys ir nesimokantys, požymiai – pateikti keturi galimi pageidaujamo darbo požymiai, leidžiama pasirinkti vieną. Galimi pasirinkimai: „pagal specialybę“, „tik gerai apmokamą darbą“, „bet kokį darbą“ arba „jokio darbo“. Pateikiamas kiekybinis atsakymų pasiskirstymas nedirbančiųjų ir nesimokančiųjų grupėje.

Į šį klausimą atsakė 6 respondentai. 3 nurodė, kad Lietuvoje sutiktų dirbti tik gerai apmokamą darbą, 2 respondentai rinktųsi tik darbą pagal specialybę, o vienas nurodė, kad sutiktų dirbti bet kokį darbą.

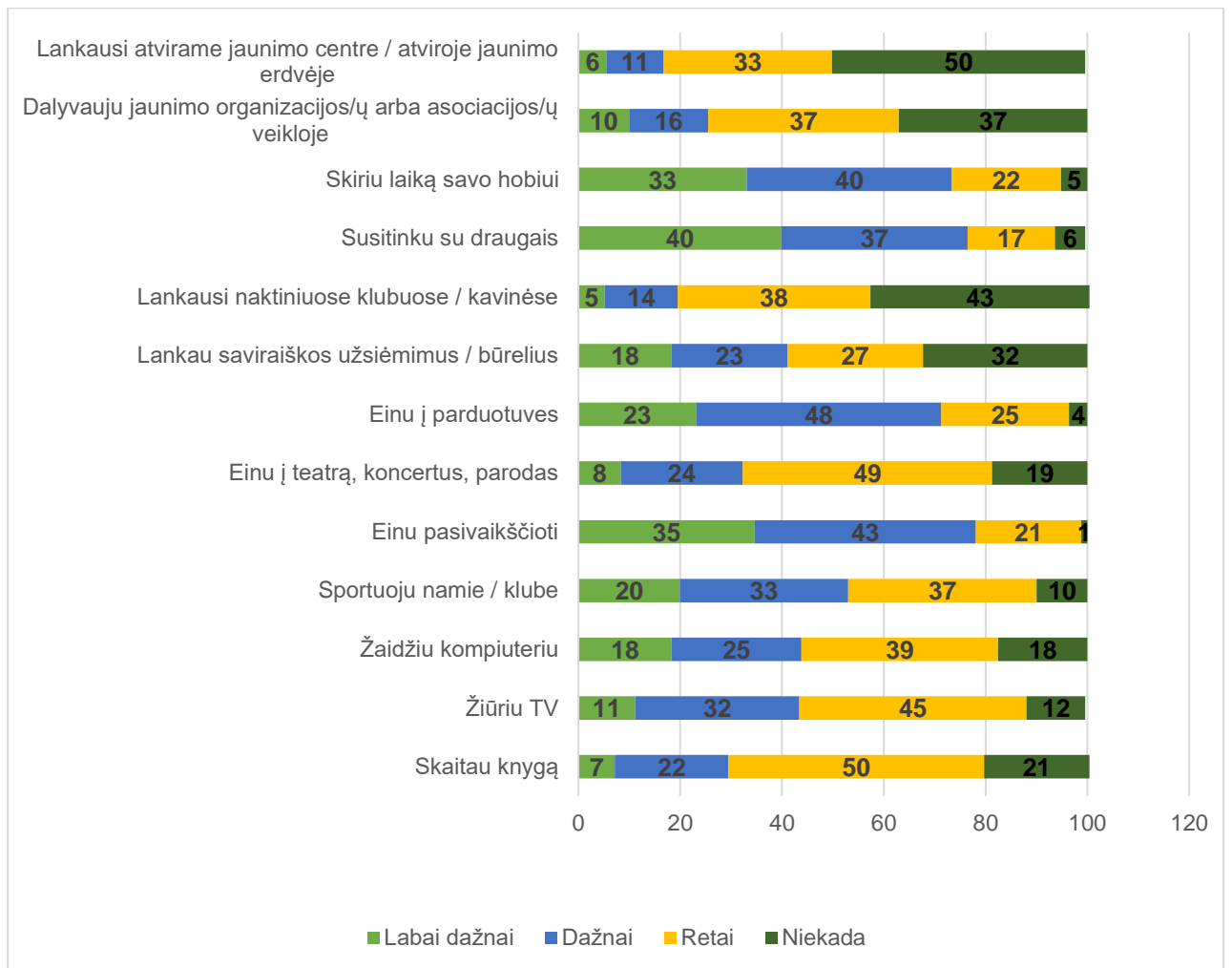
Darbo užsienyje, kurį sutiktų dirbti šiuo metu nedirbantys ir nesimokantys, požymiai – pateikti keturi galimi pageidaujamo darbo požymiai, leidžiama pasirinkti vieną. Galimi pasirinkimai: „pagal specialybę“, „tik gerai apmokamą darbą“, „bet kokį darbą“ arba „jokio darbo“. Pateikiamas kiekybinis atsakymų pasiskirstymas nedirbančiųjų ir nesimokančiųjų grupėje.

Į šį klausimą atsakė 6 respondentai. Užsienyje 4 respondentai sutiktų dirbti tik gerai apmokamą darbą. Po 1 asmenį nurodė, kad rinktųsi darbą pagal specialybę arba jokio darbo.

3.5. Laisvalaikis

Laisvalaikis – tai laisvas laikas, liekantis nuo darbo, mokslo (mokymosi mokykloje) ir studijų. Tyrimo metu buvo siekiama išsiaiškinti, kaip Pasvalio rajono savivaldybėje gyvenantys ir besimokantys jauni žmonės leidžia laisvalaikį ir nustatyti jaunuolių pasitenkinimą laisvalaikio praleidimo būdų ir formų pasirinkimo galimybėmis.

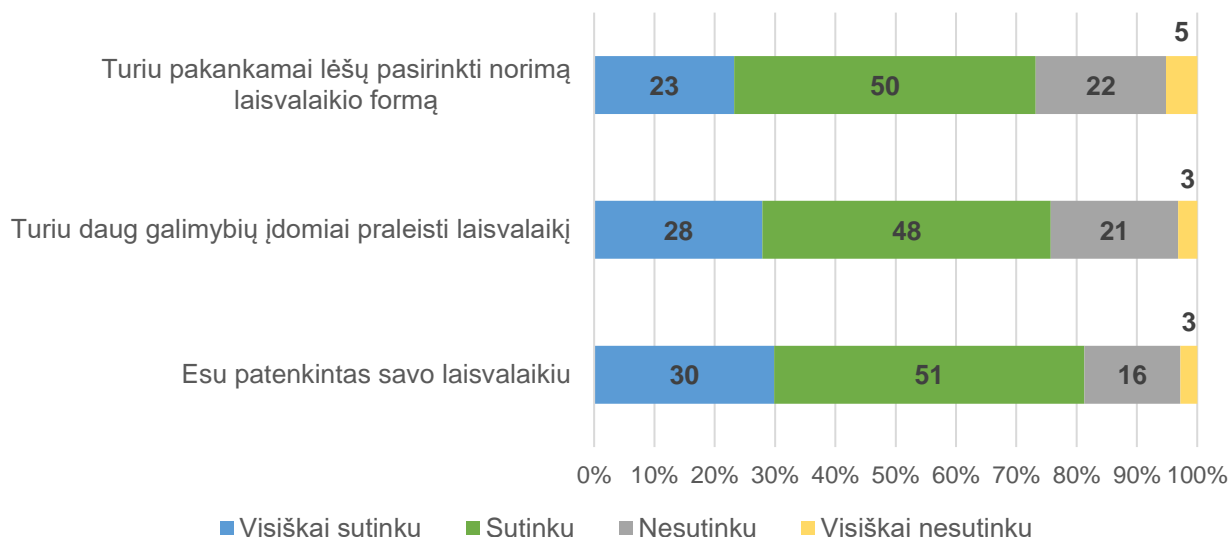
Laisvalaikio leidimo būdai – pateikiama 13 laisvalaikio leidimo būdų, vertinamų 4 rangų skalėje nuo „labai dažnai“ iki „niekada“. Pateikiamas procentinis atsakymų variantų pasiskirstymas.

23 pav. Laisvalaikio leidimo būdai (proc., N=251)

78 procentai tyrime dalyvavusių jaunų žmonių laisvalaikiu dažniausiai eina pasivaikščioti, panašus procentas respondentų – 77 procentai susitinka su draugais. Taip pat nemažas procentas apklaustųjų – 73 procentai, skiria laiką savo hobiui, o 71 procentas – laisvalaikį dažniausiai leidžia eidami į parduotuves. Šiek tiek mažesnis procentas apklaustųjų (53 procentai) sportuoja namie arba klube, žiūri televizorių (44 procentai), žaidžia kompiuteriniu (43 procentai) ar lanko saviraiškos užsiėmimus/būrelius (41 procentas). Dar mažesnis procentas respondentų dažniausiai laisvalaikį leidžia eidami į teatrą, parodas, koncertus (32 procentai), skaitydami knygas (29 procentai), dalyvaudami jaunimo asociacijų ar organizacijų veikloje (26 procentai), lankydami naktiniuose klubuose ar kavinėse (19 procentų) bei lankydami atviraime jaunimo centre ar erdvėje (17 procentų) (žr. 23 pav.).

Pasitenkinimo laisvalaikiu, galimybių įdomiai leisti laisvalaikį vertinimo ir turimų lėšų pasirinkti norimą laisvalaikio formą vertinimo rodikliai – tai subjektyvūs rodikliai, matuojami 4 rangų skale nuo „visiškai sutinku“ iki „visiškai nesutinku“. Pateikiami procentiniai atsakymų pasiskirstymai.

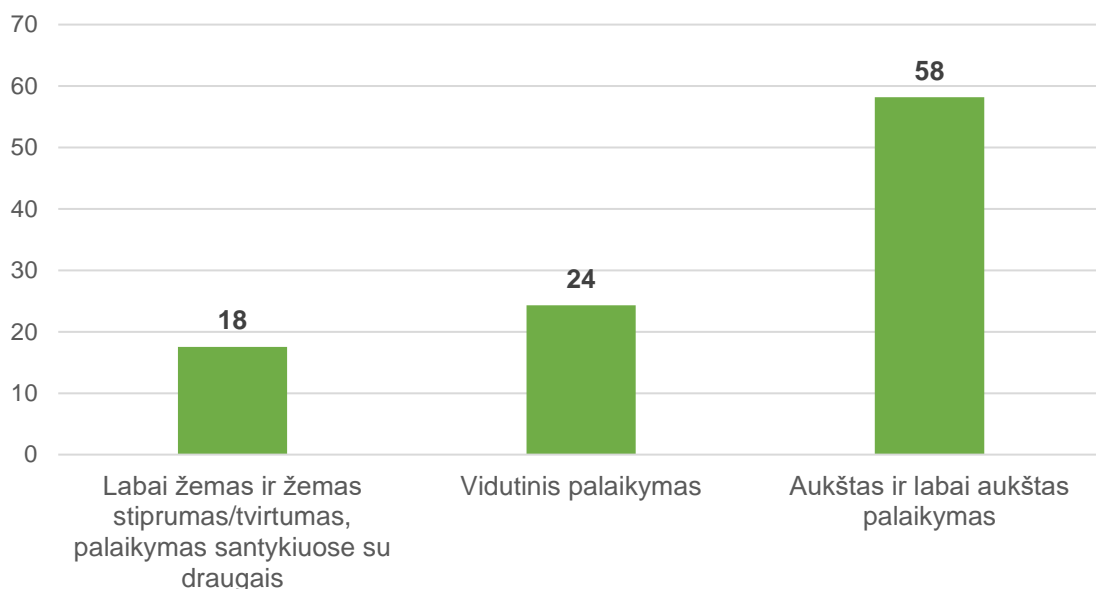
24 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasitenkinimo laisvalaikiu, galimybių įdomiai leisti laisvalaikį vertinimo, turimų lėšų pasirinkti norimą laisvalaikio formą vertinimo rodiklius (proc., N=251)

Savo laisvalaikiu patenkinti 81 procentas apklaustųjų. Daug galimybių įdomiai praleisti laisvalaikį turi 76 procentai respondentų, o pakankamai lėšų pasirinkti norimą laisvalaikio formą – 73 procentai tyrimo dalyvių (žr. 24 pav.). Tyrimo rezultatai rodo, kad tie respondentai, kurie yra patenkinti savo laisvalaikiu, dažniau turi daug galimybių jį praleisti įdomiai bei turi pakankamai lėšų pasirinkti norimą laisvalaikio leidimo formą. O tie, kurie nėra patenkinti savo laisvalaikiu, dažniau turi mažiau galimybių jį praleisti įdomiai bei neturi pakankamai lėšų pasirinkti norimą veiklą.

3.6. Draugai

Šia klausimų grupe siekiama išsiaiškinti, kokia yra jaunimo santykių su draugais kokybė, koks artimų draugų skaičius, ar lengva susirasti naujų draugų ir ar apklaustieji jaučia socialinį palaikymą.

Santykių su draugais kokybės rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 5 indikatoriais, apie santykių su draugais patirtis arba santykių su draugais kokybės suvokimą. Santykių su draugais kokybė išreiškiama tokiais draugystės požymiais, kaip pasitenkinimas, pasitikėjimas, pagalbos suteikimas, atvirumas. Kiekvienam tiriamajam indikatorių rangų reikšmės sumuojamos ir gaunamas suminis santykių su draugais kokybės rodiklis, kurio reikšmės kinta nuo 5 iki 20: 5 reiškia stiprius, palaikančius, o 20 reiškia silpnus, nepalaikančius santykius su draugais. Vadinasi, kuo žemesnė rodiklio reikšmė, tuo kokybiškesni santykiai su draugais, tuo daugiau socialinio palaikymo tiriamieji sulaukia iš draugų. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: sulaukia aukšto ar labai aukšto (nuo 5 iki 10), vidutinio (nuo 11 iki 15) ir labai žemo ir žemo (nuo 16 iki 20) stiprumo / tvirtumo, palaikymo santykiuose su draugais.

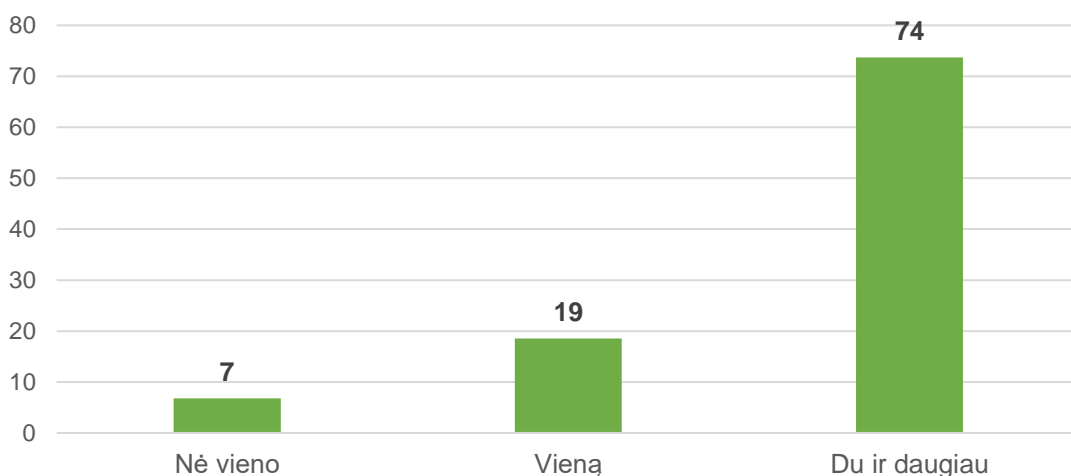

25 pav. Santykių su draugais kokybės rodiklis (proc., N=251)

Santykių su draugais kokybės rodiklio vidutinė reikšmė – 11,29. Tai rodo vidutinį santykių su draugais kokybės lygį.

Net 58 procentai tyrimo dalyvių turi aukšto ar labai aukšto palaikymo santykius su draugais. 24 procentai respondentų turi vidutinio ir 18 procentų apklaustųjų turi žemo ir labai žemo lygio palaikymo santykius su draugais (žr. 25 pav.).

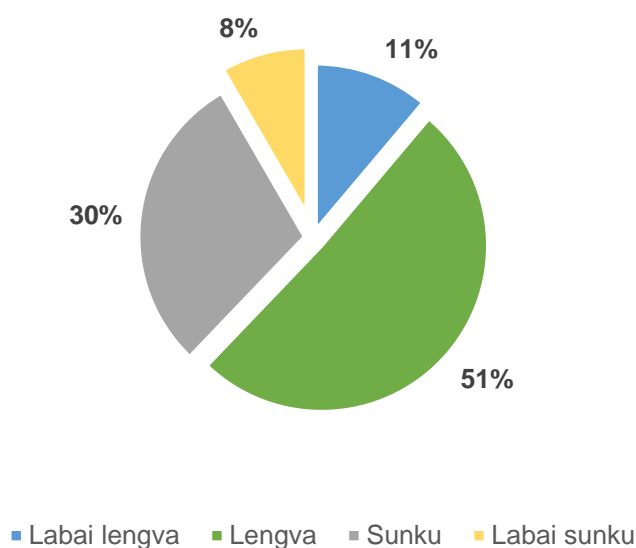
Artimų draugų skaičius – tai rodiklis, atspindintis socialinių santykių platumą. Jo nepakanka nusakyti visai santykių visumai, tačiau draugus mes renkamės, jie nėra duoti gimstant, kaip, pavyzdžiui, šeimos nariai, giminaičiai, todėl santykiai su draugais gali būti artimesni, glaudesni, intensyvesni ir netgi svarbesni. Taip pat šis rodiklis tam tikra prasme atspindi gebėjimą užmegzti ir palaikyti draugiškus artimus santykius bent su vienu ar keliais žmonėmis. Pateikiamas procentinis atsakymų pasiskirstymas.

26 pav. Artimų draugų skaičius (proc., N=251)

Dauguma (74 procentai) apklaustųjų turi du ir daugiau artimų draugų. Vieną artimą draugą turi 19 procentų, o nė vieno – 7 procentai respondentų (žr. 26 pav.).

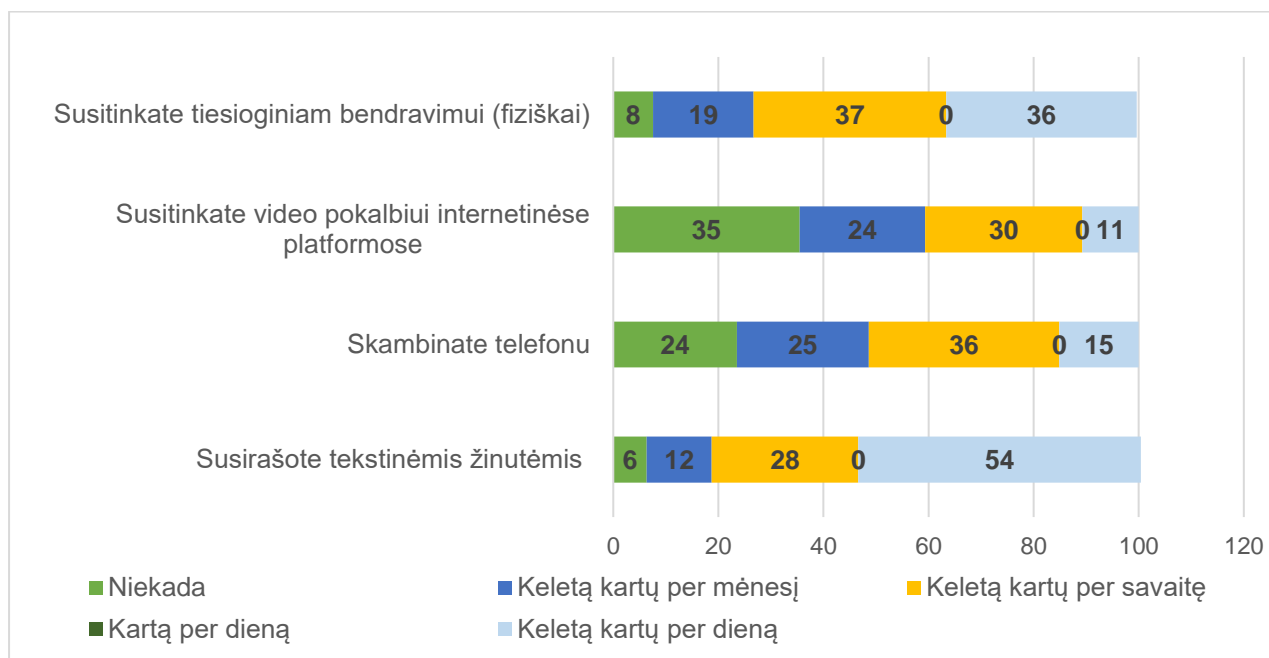
Naujų draugysčių užmezgimo lengvumas – rodiklis, parodantis tiriamojo suvokimą, kaip jam sekasi užmegzti naujas draugystes, naujus draugiškus santykius. Matuojamas keturių rangų skale, nuo „labai lengva“ iki „labai sunku“. Pateikiamas procentinis atsakymų pasiskirstymas.

27 pav. Naujų draugysčių užmezgimo lengvumas (proc., N=251)

51 procentui apklaustųjų naujas draugystes užmezgti yra lengva, 11 procentų – labai lengva. 30 procentų respondentų pripažino, jog pažintis užmezgti jiems sunku, 8 procentai – labai sunku (žr. 27 pav.). Tyrimo rezultatai rodo, kad respondentams, kurie neturi draugų yra suniau užmezgti naujas draugystes, o tiems, kurie turi daugiau artimų draugų, yra lengviau užmezgti naujas pažintis.

Jaunimo bendravimo su draugais būdų rodiklis – 4 jaunimo bendravimo būdai, vertinami 5 rangų dažnumo per pastaruosius 6 mėnesius skalėmis nuo „keletą kartų per dieną“ iki „niekada“. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

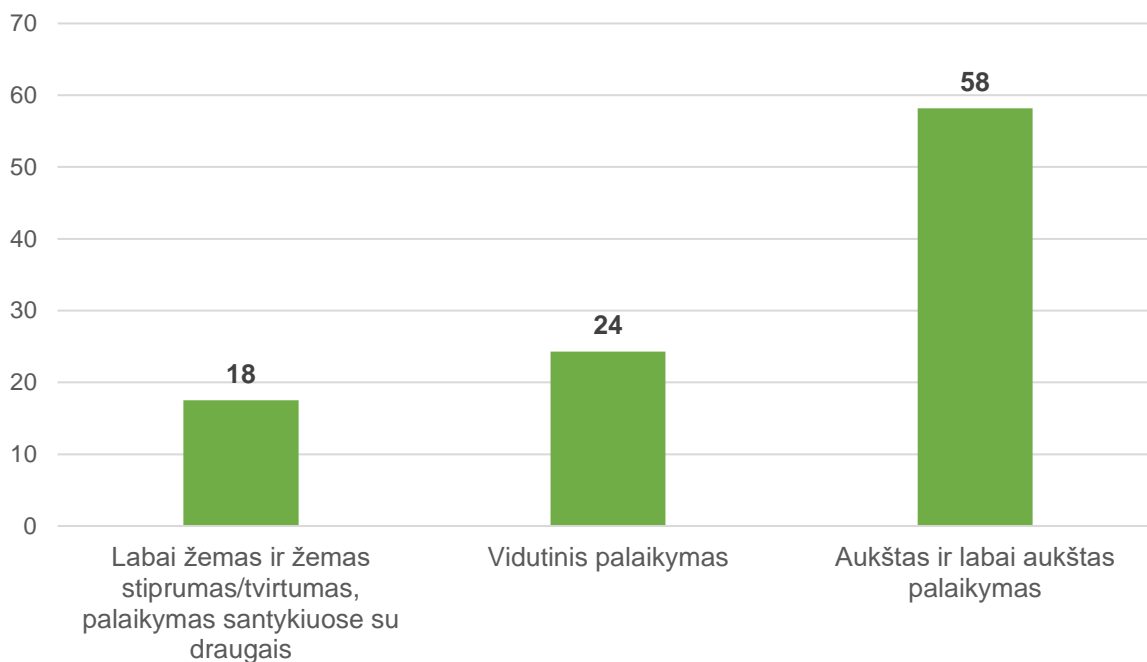

28 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal jaunimo bendravimo su draugais būdų rodiklį (proc., N=251)

Populiariausias jaunimo bendravimo su draugais būdas – susirašymas tekstinėmis žinutėmis. Taip kelis kartus per dieną bendrauja net 54 procentai respondentų. 36 procentai susitinka tiesioginiam bendravimui net keletą kartų per dieną. Mažiausiai populiarus bendravimo būdas – susitikimas video pokalbiui internetinėse platformose. 35 procentai apklaustųjų to nedaro niekada, o 24 procentai keletą kartų per mėnesį. Skambinimas

telefonu taip pat nėra labai populiarius, 24 procentai apklaustųjų to nedaro niekada, o 25 procentai tik keletą kartų per mėnesį (žr. pav. 28).

Socialinio palaikymo rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojantis, ar tiriamieji apskritai sulaukia socialinės paramos ir palaikymo – nesvarbu, iš kokių žmonių, svarbu, kad sulaukia. Rodiklis matuojamas 6 dichotominiais indikatoriais, įvardijančiais įvairius socialinio palaikymo būdus. Kiekvienam tiriamajam skaičiuojami indikatoriai, kuriems pasirinktas atsakymo variantas „taip“. Gaunamas rodiklis, kuris kinta nuo 6 iki 12: 12 reiškia socialinio palaikymo ir paramos nebuvimą, o 6 – stiprų socialinį palaikymą ir paramą. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: sulaukia labai žemo ir žemo (nuo 10 iki 12), vidutinio (nuo 8 iki 9) ir aukšto ar labai aukšto (nuo 6 iki 7) socialinio palaikymo.

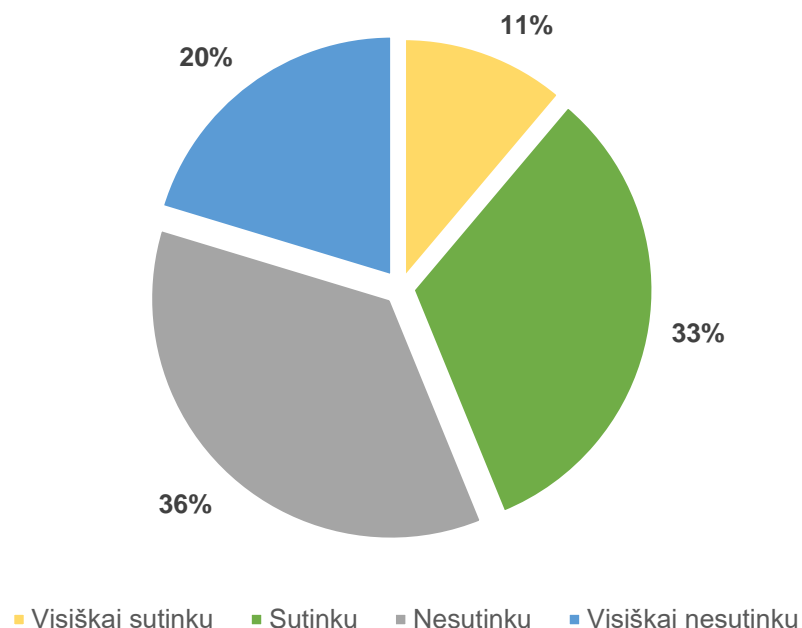

29 pav. Socialinio palaikymo rodiklis (proc., N=251)

Nustatyta, kad vidutinė socialinio palaikymo reikšmė yra 11,29. Tai rodo, kad susilaukiama labai žemo ir žemo palaikymo ir paramos santykiuose su draugais.

Dauguma apklaustųjų (58 procentai), sulaukia aukšto ir labai aukšto socialinio palaikymo, 24 procentai – vidutinio, net 18 procentų – žemo ir labai žemo socialinio palaikymo (žr. 29 pav.). Žemo ir labai žemo palaikymo santykiais dažniau pasižymi jauniausios amžiaus grupės, 14-18 m. apklaustieji. Kaip to priežastis respondentai dažniausiai nurodė tai, kad neturi žmonių, kurie padeda duodami ar paskolindami pinigų, išklauso neteisdamis ir neduodami patarimų, ar verčia susimąstyti apie respondentų jausmus bei vertybes. Tyrimo rezultatai rodo, kad respondentams, kurie neturi nei vieno draugo dažniau būdingas žemas palaikymas santykiuose su draugais.

Jaunimo užimtumo kaimynystėje rodiklis – matuojamas keturių rangų skale, nuo „visiškai nesutinku“ iki „visiškai sutinku“. Pateikiamas procentinis atsakymų pasiskirstymas.

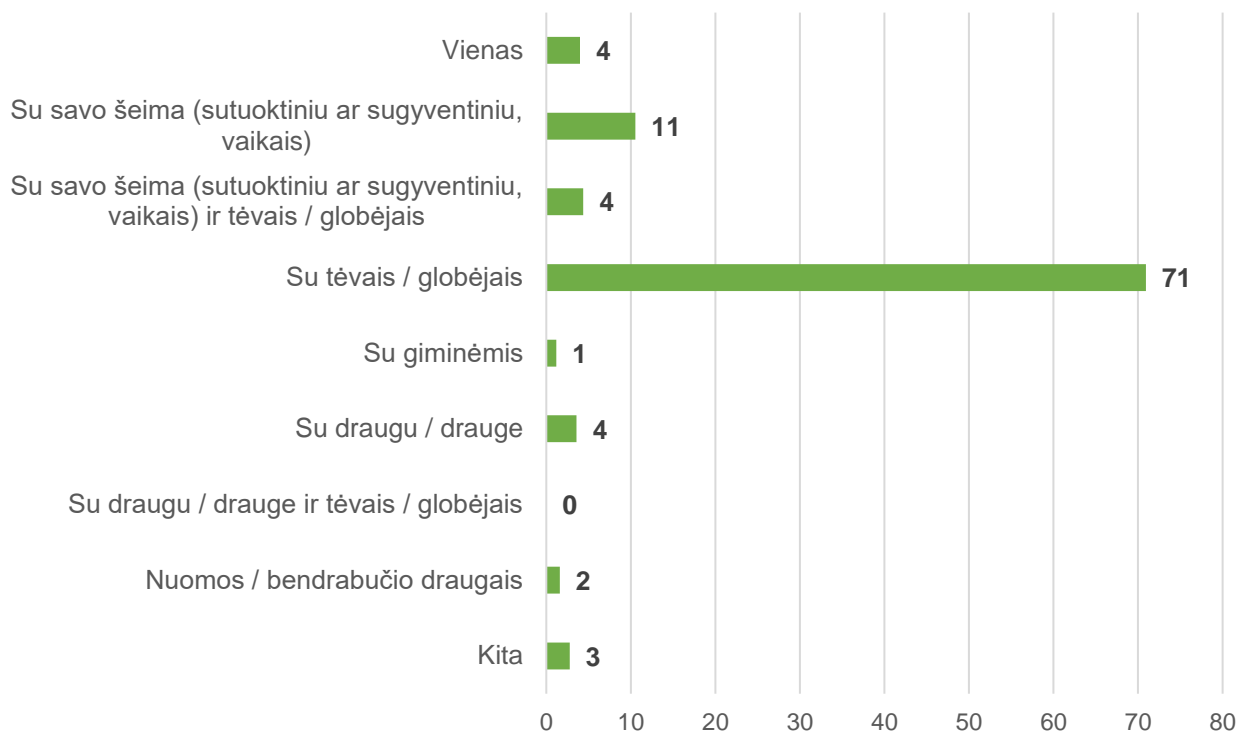
30 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal Jaunimo užimtumo kaimynystėje rodiklį (proc., N=251)

44 procentai respondentų sutinka ar visiškai sutinka, kad kaimynystėje, kurioje gyvena, yra daugybė dalykų, kuriais gali užsiimti jaunimas. Tačiau didesnę dalis – 56 procentai respondentų mano, kad kaimynystėje, kurioje gyvena, trūksta jaunimui skirtų veiklų (žr. 30 pav.).

3.7. Gyvenimo sąlygos

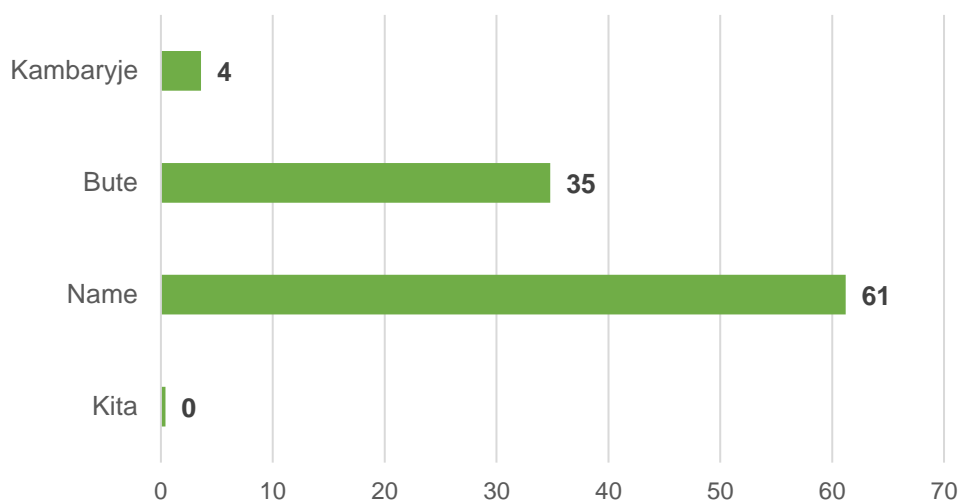
Jaunimo gyvenimo sąlygoms apibūdinti buvo pasirinktos kelios rodiklių grupės. Jas sudaro rodikliai apie būsto sąlygas, materialinę padėtį bei sąlygas jauniems žmonėms užsiimti verslu.

Būsto sąlygos apibūdinamos trimis rodikliais. Pirmas – su kuo vienuose namuose gyvena, pvz., vieni, su tėvais, su savo šeima, ar su savo šeima ir tėvais. Antras – kokiomis sąlygomis gyvena, t. y., kambaryje, bute ar name. Trečias – kam priklauso būstas, kuriame gyvena, pvz., jiems, tėvams, nuomojamas ir pan. Pateikiami procentiniai atsakymų variantų pasiskirstymai.

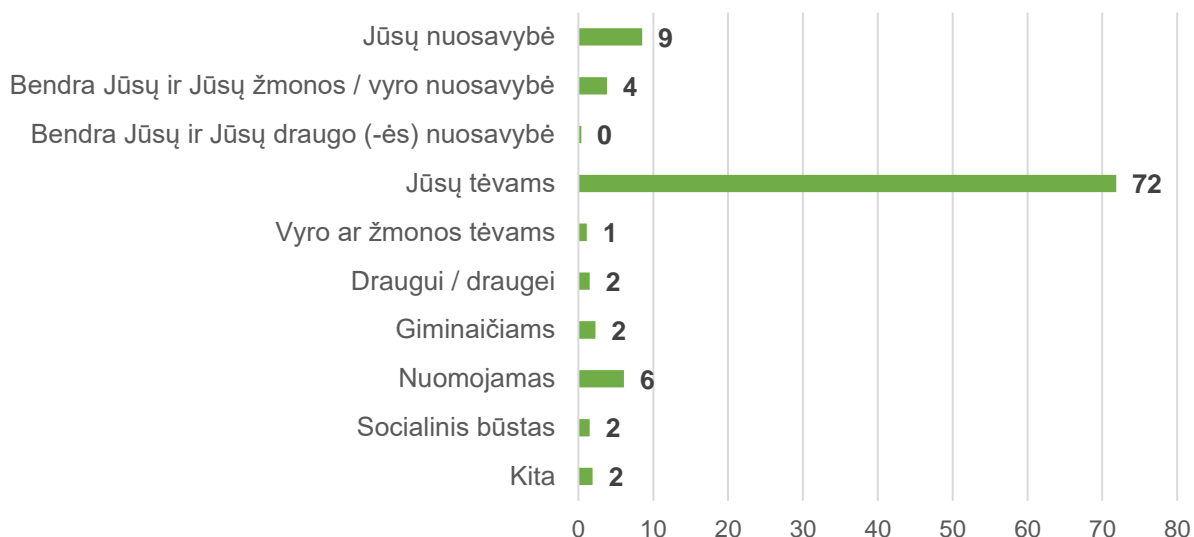
31 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal tai, su kuo kartu gyvena (proc., N=251)

71 procentas Pasvalio rajono savivaldybės jaunuolių gyvena su tėvais / globėjais. 11 procentų respondentų – su savo šeima (sutuoktiniu ar sugyventiniu, vaikais). Po 4 procentus apklaustųjų gyvena su vieni, su draugu/drauge arba su šeima (sutuoktiniu ar sugyventiniu, vaikais) ir tėvais/globėjais. 2 procentai respondentų gyvena su nuomos / bendrabučio draugais, o 1 procentas su giminėmis (žr. 31 pav.). Atsakymą „Kita“ pasirinkę respondentai (3 procentai) nurodė, jog gyvena su tėvais ir seneliais, su vienu iš tėvų arba su kuo gyvena nurodyti nenorėjo.

32 pav. Būstas, kuriame gyvena (proc., N=250)

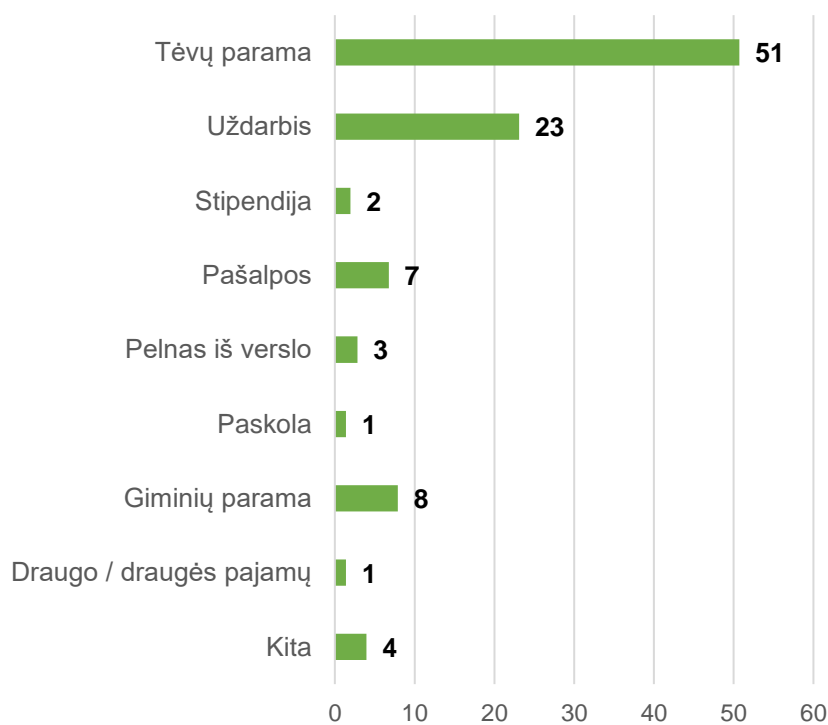
61 procentas apklaustųjų nurodė, kad gyvena name, 35 procentai – bute, dar 4 procentai – kambaryje (žr. 32 pav.).

33 pav. Būsto nuosavybė (proc., N=263)

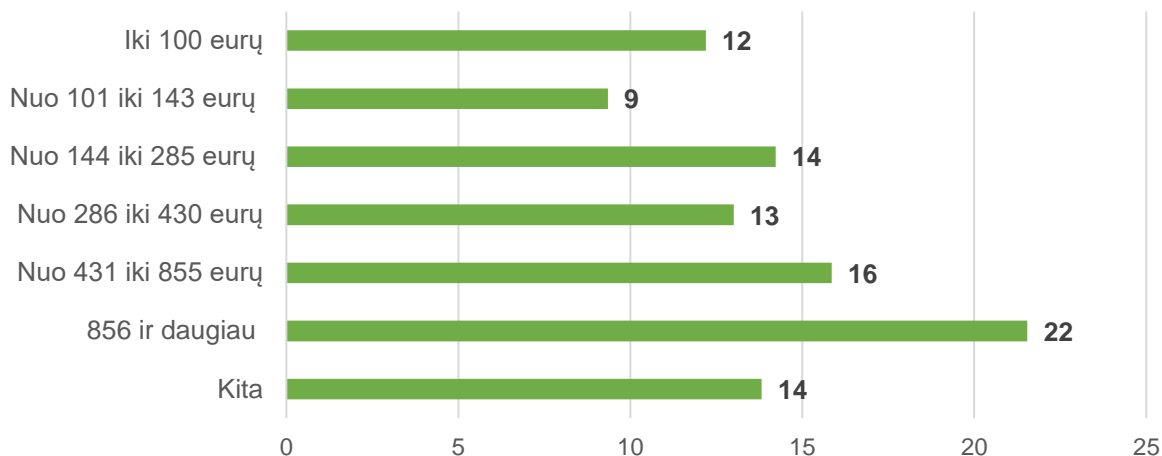
72 procentai jaunuolių gyvena jų tėvams priklausančiame būste, 9 procentai gyvena savo nuosavybėje. 6 procentai gyvena nuomojamame būste, o 4 procentai gyvena būste, priklausančiame bendrai su sutuoktiniu. Po 2 procentus respondentų gyvena būste priklausančiame giminaičiams, draugui / draugei priklausančiame būste, socialiniame būste arba pasirinko atsakymo variantą „Kita“. Šį atsakymą pasirinkę nurodė, kad būstas, kuriame gyvena priklauso seneliams, nenorėjo atsakyti arba nurodė, kad nuosavybė paskirstyta lygiomis dalimis su tėvais ir kitais šeimos vaikais. 1 procentas apklaustųjų nurodė gyvenantys sutuoktinio tėvams priklausančiame būste (žr. 33 pav.).

Materialinė padėtis apibūdinama trimis rodikliais. Pirmas – pajamų šaltiniai (respondentai galėjo pasirinkti visus Jiems tinkančius atsakymų variantus), antras – kiek vidutiniškai pajamų tenka vienam šeimos nariui, atskaičiavus mokesčius, trečias – paskolos turėjimas ar neturėjimas (respondentai galėjo pasirinkti kelis atsakymų variantus). Pateikiami procentiniai atsakymų variantų pasiskirstymai.

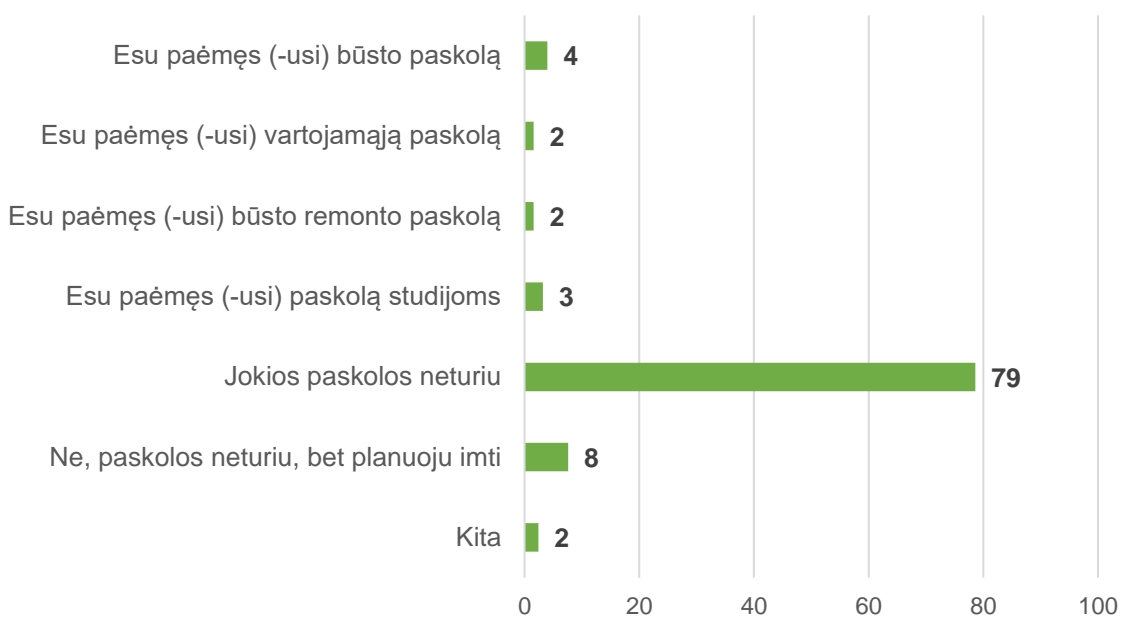
34 pav. Pajamų šaltiniai (proc., N=251)

Tėvų paramą, kaip pajamų šaltinį, nurodė 51 procentas jaunuolių, uždarbį – 23 procentai. 8 procentai nurodė giminių paramą, o 7 procentai nurodė gaunantys pašalpas. Dar 3 procentai nurodė gaunantys pajamas iš verslo, po 1 procentą respondentų gyvena iš draugo / draugės pajamų bei iš paskolos (žr. 34 pav.). Atsakymo variantą „Kita“ pasirinkę respondentai (4 procentai) nurodė, kad šiuo metu pajamų neturi, gauna „vaiko pinigus“ ar „našlaičio pensiją“, pajamas gauna iš individualios veiklos ar nenori nurodyti.

35 pav. Pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui (proc., N=246)

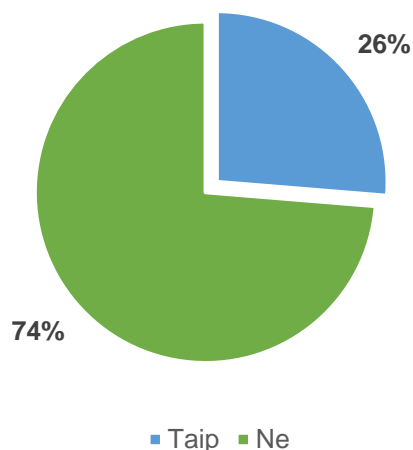
Net 22 procentai respondentų nurodė, kad pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui viršija 856 eurus. 16 procentų nurodė, kad pajamos svyruoja nuo 431 iki 855 eurų, 14 procentų – nuo 144 iki 285 eurų, 13 procentų – nuo 286 iki 430 eurų, o 9 procentai – nuo 101 iki 143 eurų. Taip pat 12 procentų respondentų nurodė, kad vienam šeimos nariui tenkančios pajamos nesiekia 100 eurų (žr. 35 pav.). Atsakymo variantą „Kita“ pasirinkę respondentai (14 procentų) nurodė nežinantys tikslaus skaičiaus, nenorintys atskleisti arba nurodė, kad apskaičiavimas jiems per sunkus.

36 pav. Turimos paskolos (proc., N=250)

79 procentai jaunuolių neturi jokios paskolos ir neketina imti. 8 procentai apklaustųjų nurodė paskolos neturintys, bet planuojantys ją imti. 4 procentai respondentų nurodė turintys būsto paskolą, dar po 2 procentus nurodė paėmę vartojamąją paskolą arba būsto remonto paskolą. 3 procentai apklaustųjų yra pasiėmę paskolą studijoms (žr. 36 pav.). Atsakymą „Kita“ pasirinkę respondentai (2 procentai) nurodė nenorintys atskleisti, yra paėmę apyvarinę paskolą, paskolą automobiliui arba nurodė, kad paskolą yra paėmę jų tėvai.

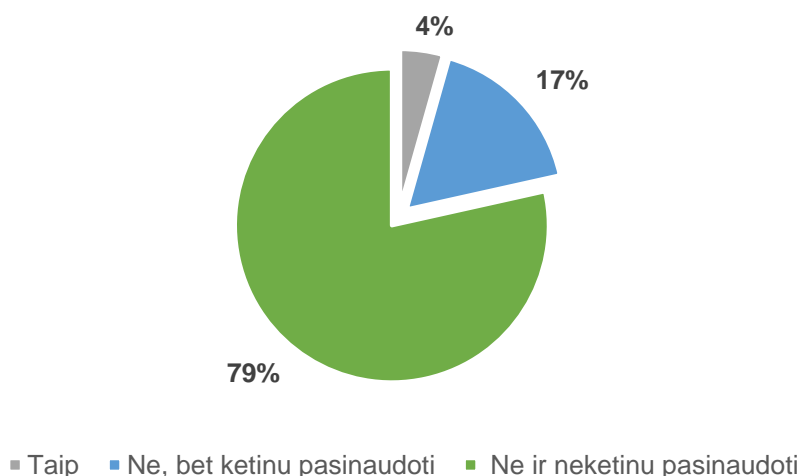
Susipažinimo su LR Vyriausybės pirmo būsto programos, skirtos jaunoms šeimoms rodiklis – matuojamas dichotominiu klausimu – susipažinęs arba nesusipažinęs. Pateikiami procentiniai atsakymų variantų pasiskirstymai.

37 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal susipažinimo LR Vyriausybės pirmo būsto programos, skirtos jaunoms šeimoms rodiklį (proc., N=251)

74 procentai tyrimo dalyvių nurodė, kad nėra susipažinę su LR Vyriausybės pirmo būsto programa, skirta jaunoms šeimoms, tuo tarpu apie ją žinantys teigė 26 procentai atsakiusių (žr. 37 pav.). Tyrimo rezultatai rodo, kad žinių apie pirmo būsto programą jaunoms šeimoms daugiau turi jaunesnės jaunimo amžiaus grupės (14-18 m.) atstovai.

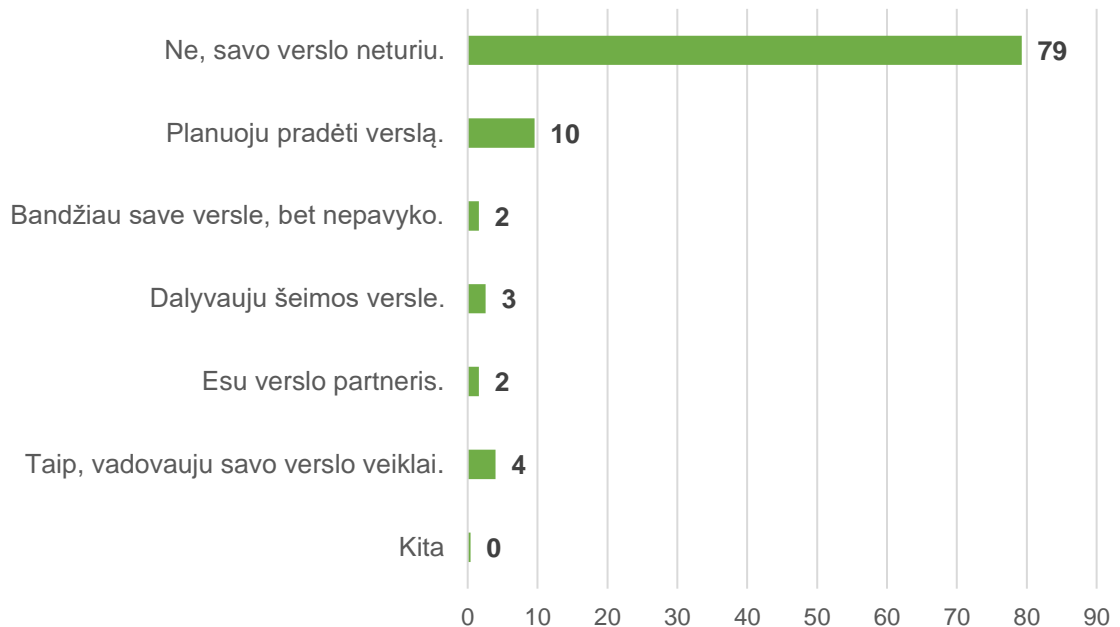
Pasinaudojimo LR Vyriausybės pirmo būsto programa, skirta jaunoms šeimoms rodiklis – matuojamas trijų rangų skale – taip, ne, bet ketinu pasinaudoti, ne ir neketinu pasinaudoti. Pateikiami procentiniai atsakymų variantų pasiskirstymai.

38 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasinaudojimo LR Vyriausybės pirmo būsto programa, skirta jaunoms šeimoms rodiklį (proc., N=251)

Dauguma apklaustųjų – 79 procentai, nėra pasinaudoję LR Vyriausybės pirmo būsto programa, skirta jaunoms šeimoms ir neketina ja pasinaudoti. 17 procentų respondentų nėra pasinaudoję šia programa, bet ketina programa pasinaudoti ateityje, o 4 procentai jau pasinaudojo (žr. pav. 38).

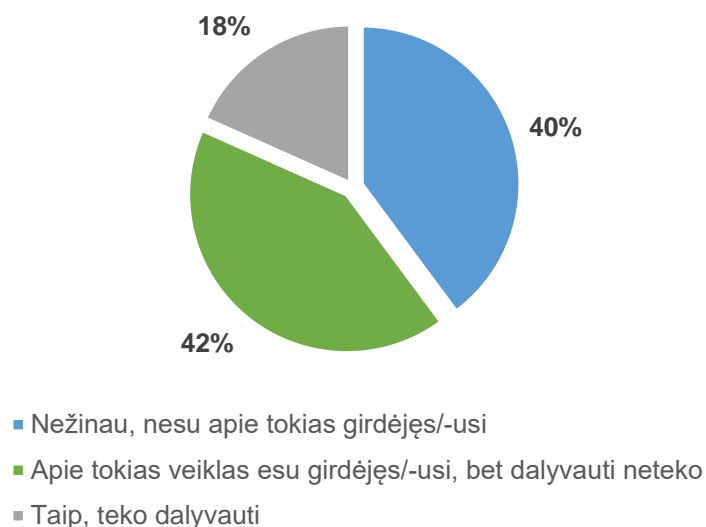
Verslumo rodiklis – matuojamas klausimu apie nuosavo verslo turėjimą, dalyvavimą šeimos versle ir pan. Pateikiami procentiniai atsakymų variantų pasiskirstymai.

39 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal verslumo rodiklį (proc., N=251)

Dauguma apklaustųjų (79 procentai) nurodė savo verslo neturintys. Savo verslui vadovauja tik 4 procentai respondentų, 10 procentų – planuoja pradėti verslą. Dar 3 procentai tyrimo dalyvių dalyvauja šeimos versle. O po 2 procentus respondentų bandė save versle, tačiau nepavyko arba yra verslo partneriai (žr. 39 pav.).

Dalyvavimo jaunimo verslumą skatinančiose veiklose rodiklis – matuojamas dichotominiu klausimu. Pateikiami procentiniai atsakymų variantų pasiskirstymai.

40 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal dalyvavimą jaunimo verslumą skatinančiose veiklose (proc., N=251)

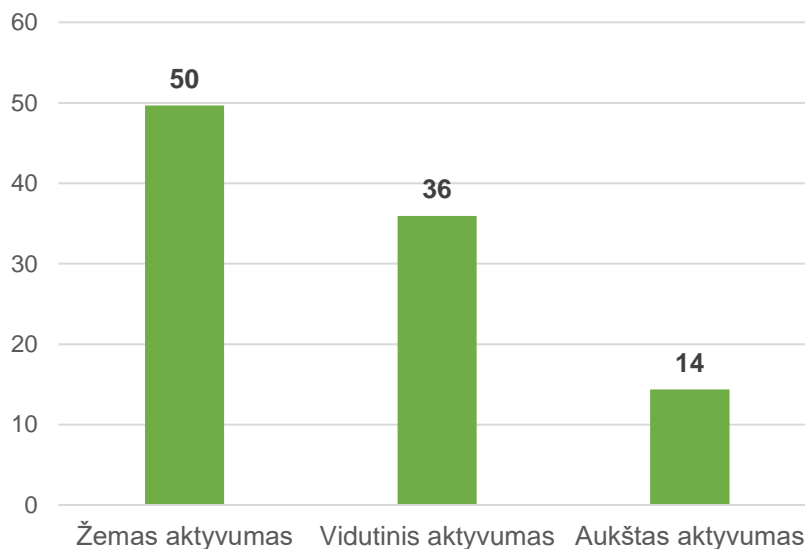
42 procentai, atsakė, kad yra girdėję apie jaunimo verslumą skatinančias veiklas, tačiau dalyvauti dar neteko. 40 procentų respondentų teigė, jog nežino ir nėra girdėję apie tokias veiklas. Ir tik 18 procentų respondentų yra dalyvavę šiose veiklose (žr. 40 pav.).

3.8. Dalyvavimas

Jaunimo dalyvavimas tyrimo rėmuose suprantamas ir vertinamas plačiąja prasme. Tai – politinis-pilietinis aktyvumas, kuris nusakomas ne tik dalyvavimu rinkimuose, bet ir domėjimusi politika, partijų ir politikų politine veikla, dalyvavimu pilietinėse, labdaros akcijose, dalyvavimu savanoriškoje ir nevyriausybinėse organizacijų veiklose. Tyrime naudojami rodikliai, skirti pačių tiriamųjų politiniam-pilietiniam, pilietiniam-labdariniam ir visuomeniniam (savivaldoje) aktyvumui nustatyti, taip pat rodikliai, skirti išsiaiškinti jaunuolių aplinkos politinį, pilietinį, visuomeninį aktyvumą.

3.8.1. Politinis-pilietinis dalyvavimas

Politinio-pilietinio aktyvumo rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 8 indikatoriais, apie dalyvavimą rinkimuose, domėjimąsi politinių partijų programomis, politikų veikla, dalyvavimą politinių partijų veiklose ir pan. Politinio-pilietinio aktyvumo rodiklio reikšmės kinta nuo 8 iki 16: 16 reiškia visišką pasyvumą, o 8 reiškia didelį aktyvumą. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: žemo (nuo 16 iki 14), vidutinio (nuo 13 iki 11) ir aukšto (nuo 10 iki 8) politinio-pilietinio aktyvumo.

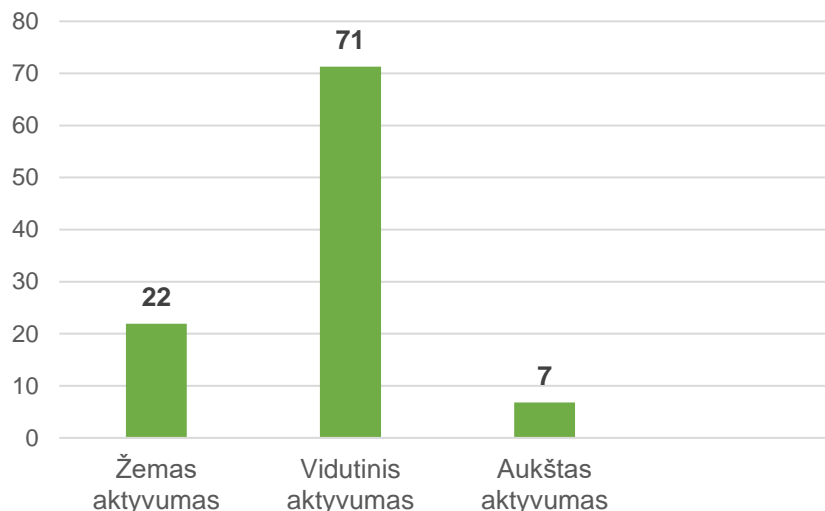

41 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal politinio-pilietinio aktyvumo rodiklį (proc., N=153)

Vidutinė politinio-pilietinio aktyvumo rodiklio reikšmė – 13,55. Tai yra vidutinis politinis - pilietinis aktyvumas.

Net 50 procentų Pasvalio rajono savivaldybės jaunimo galima priskirti žemai politinio-pilietinio aktyvumo kategorijai. 36 procentų apklaustųjų politinio-pilietinio aktyvumo rodiklis – vidutinis, ir tik 14 procentų pasižymi aukštu politiniu-pilietiniu aktyvumu (žr. 41 pav.).

Aplinkos politinio-pilietinio aktyvumo rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 6 indikatoriais apie politinio-pilietinio aktyvumo apraiškas jaunuolį supančių žmonių (tėvų, mokytojų, draugų) elgesyje, pokalbių temose. Aplinkos politinio-pilietinio aktyvumo rodiklio reikšmės kinta nuo 6 iki 24: 24 reiškia žemą, o 6 reiškia aukštą aplinkos politinį-pilietinį aktyvumą, vadinasi, kuo mažesnė rodiklio reikšmė, tuo aukštesnis aplinkos politinis-pilietinis aktyvumas, aukštesnis domėjimasis politika ir politiniais įvykiais. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: žemo (nuo 19 iki 24), vidutinio (nuo 12 iki 18) ir aukšto (nuo 6 iki 11) lygio.

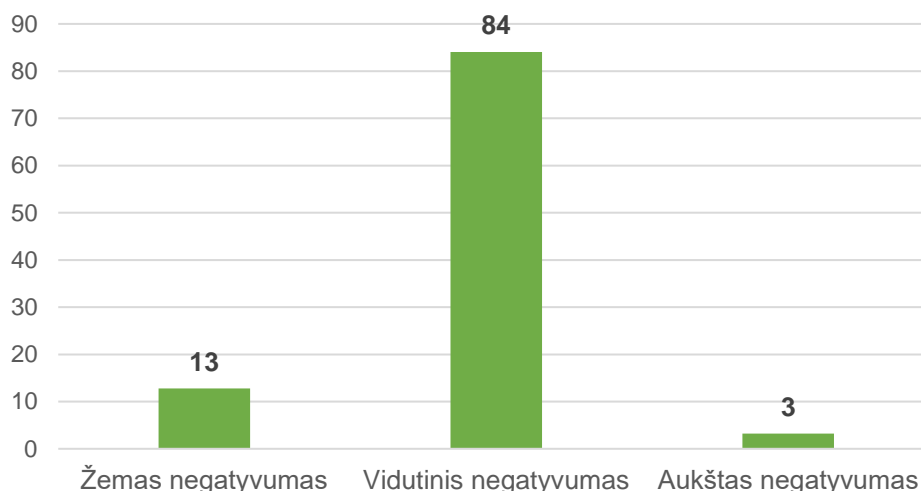

42 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal aplinkos politinio-pilietinio aktyvumo rodiklį (proc., N=251)

Aplinkos politinio-pilietinio aktyvumo rodiklio vidutinė reikšmė – 16,37. Ji nurodo vidutinį aplinkos politinio-pilietinio aktyvumo lygį Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje.

Daugumos (71 procento) respondentų aplinkos politinio-pilietinio aktyvumo apraiškos yra vidutiniškos, o 22 procentų – žemo lygio. Aukštu politinio-pilietinio aktyvumo lygiu pasižymi tik 7 procentai apklaustųjų (žr. 42 pav.).

Požiūrio į politiką negatyvumo rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 6 indikatoriais, tiriančiais nuostatas į politiką, politikus, partijas ir jų veiksmus, atspindi požiūrio į politiką negatyvumą. Požiūrio į politiką negatyvumo rodiklio reikšmės kinta nuo 24 iki 6: 24 reiškia žemą, o 6 reiškia aukštą požiūrio į politiką negatyvumo lygį, vadinasi, kuo mažesnė rodiklio reikšmė, tuo aukštesnis požiūrio į politiką negatyvumo lygis ir atvirkščiai. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: žemas (nuo 18 iki 24), vidutinis (nuo 12 iki 17) ir aukštas (nuo 6 iki 11) negatyvumo lygis.

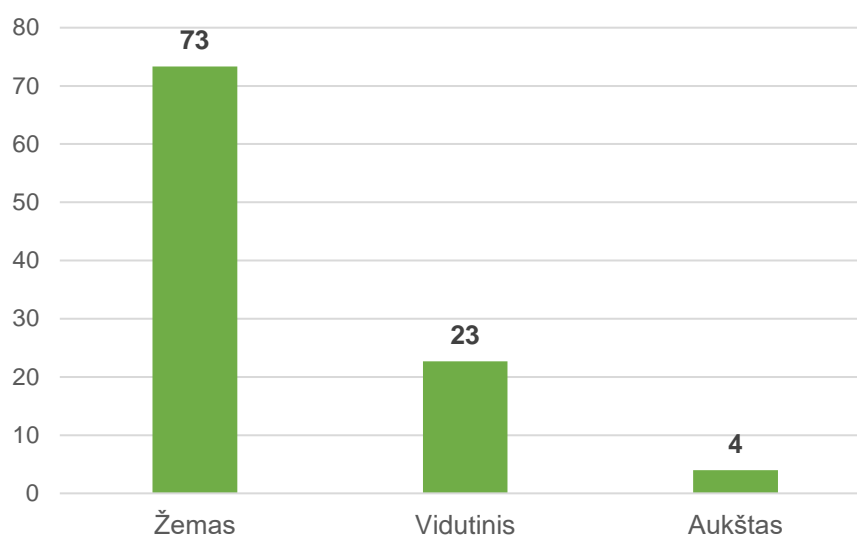

43 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal požiūrio į politiką negatyvumo rodiklį (proc., N=251)

Požiūrio į politiką negatyvumo rodiklio vidutinė reikšmė – 17,7. Šis rodiklis rodo žemą Pasvalio rajono savivaldybės jaunimo negatyvių nuostatų į politiką/politikus lygį, tačiau rodiklio vidutinė reikšmė yra labai artima vidutiniam negatyvumui.

Daugumos jaunuolių požiūris į politiką negatyvus yra vidutiniškas (84 procentai), 3 procentai apklaustųjų į politiką žiūri itin negatyviai. O 13 procentų respondentų galima priskirti prie turinčių teigiamas nuostatas į politiką (žr. 43 pav.).

Pilietiškumo-labdarungumo rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 6 indikatoriais, atspindinčiais pilietinio aktyvumo ir labdarungumo apraiškas, pvz., dalyvavimą ir aukojimą labdaros paramos renginiuose, dalyvavimą kaimynystės gyventojų susirinkimuose ir pan. Pilietiškumo-labdarungumo rodiklio reikšmės kinta nuo 24 iki 6: 24 reiškia žemą, o 6 reiškia aukštą pilietiškumo-labdarungumo lygį, vadinasi, kuo mažesnė rodiklio reikšmė, tuo aukštesnis pilietiškumo-labdarungumo lygis. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: žemas (nuo 18 iki 24), vidutinis (nuo 12 iki 17) ir aukštas (nuo 6 iki 11) pilietiškumo-labdarungumo lygis.

44 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal pilietiškumo-labdarungumo rodiklį (proc., N=251)

Pilietiškumo-labdarungumo rodiklio vidutinė reikšmė – 19,38. Ši reikšmė žymi žemą pilietiškumo-labdarungumo lygį.

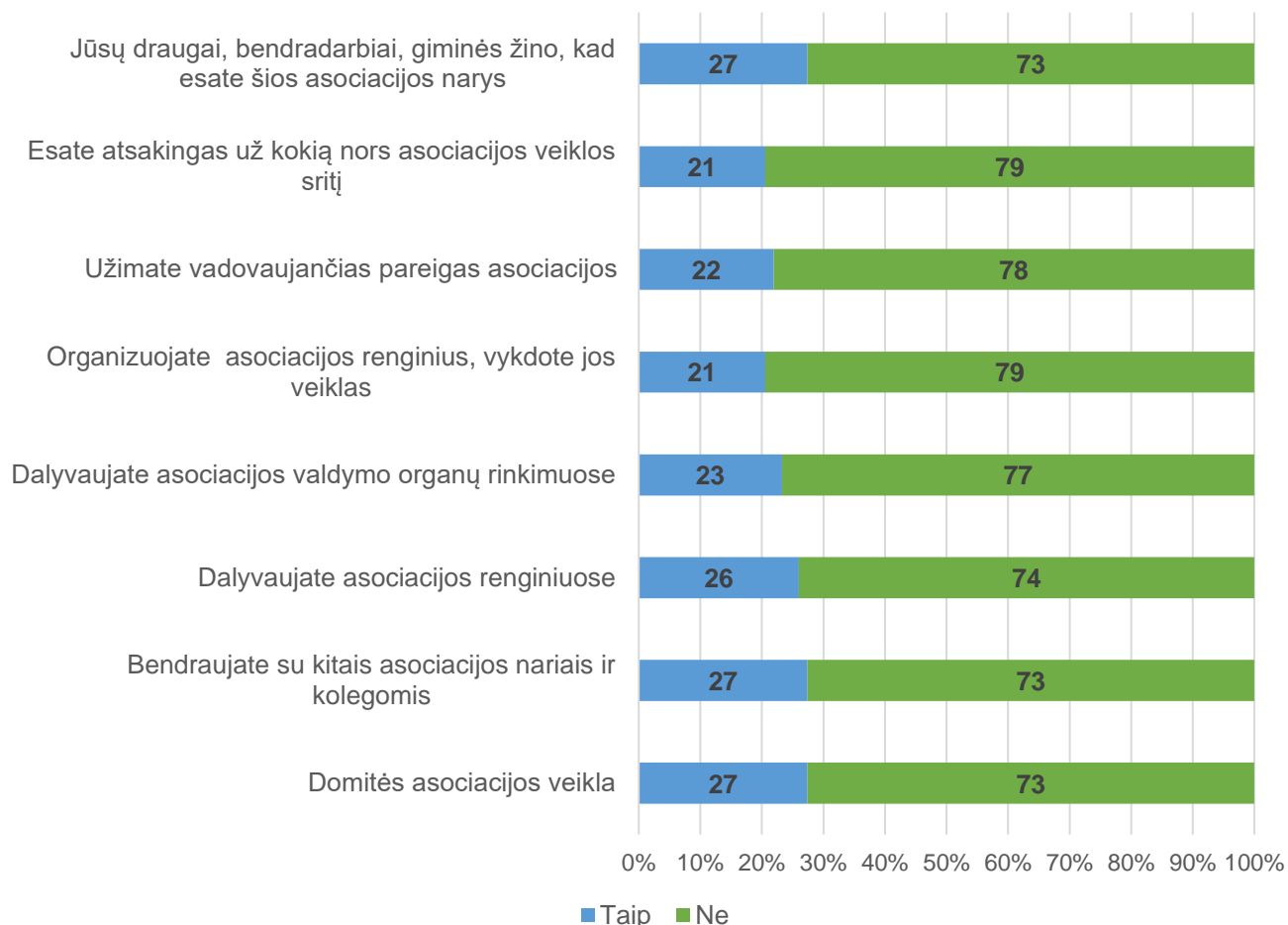
73 procentams apklaustųjų buvo nustatytas žemas pilietiškumo-labdarungumo lygis, 23 procentams – vidutinis. 4 procentai respondentų priskiriami aukšto pilietiškumo-labdarungumo kategorijai (žr. 44 pav.).

Narystės nevyriausybinėse organizacijose rodiklis – matuojamas klausimu apie narystę nevyriausybinėse organizacijose, prašoma nurodyti organizacijos, kurioje dalyvauja, pavadinimą. Pateikiamas kiekybinis atsakymų variantų pasiskirstymas.

Į klausimą atsakė tik 5 respondentai. 2 asmenys nurodė dalyvaujantys asociacijoje „Aktyvus Pasvalys“.

Kiti nurodė dalyvaujantys vienoje iš šių organizacijų – „Vileišiečių organizacija“, „Apskritasis stalas“, „Jaunųjų konservatorių lyga“.

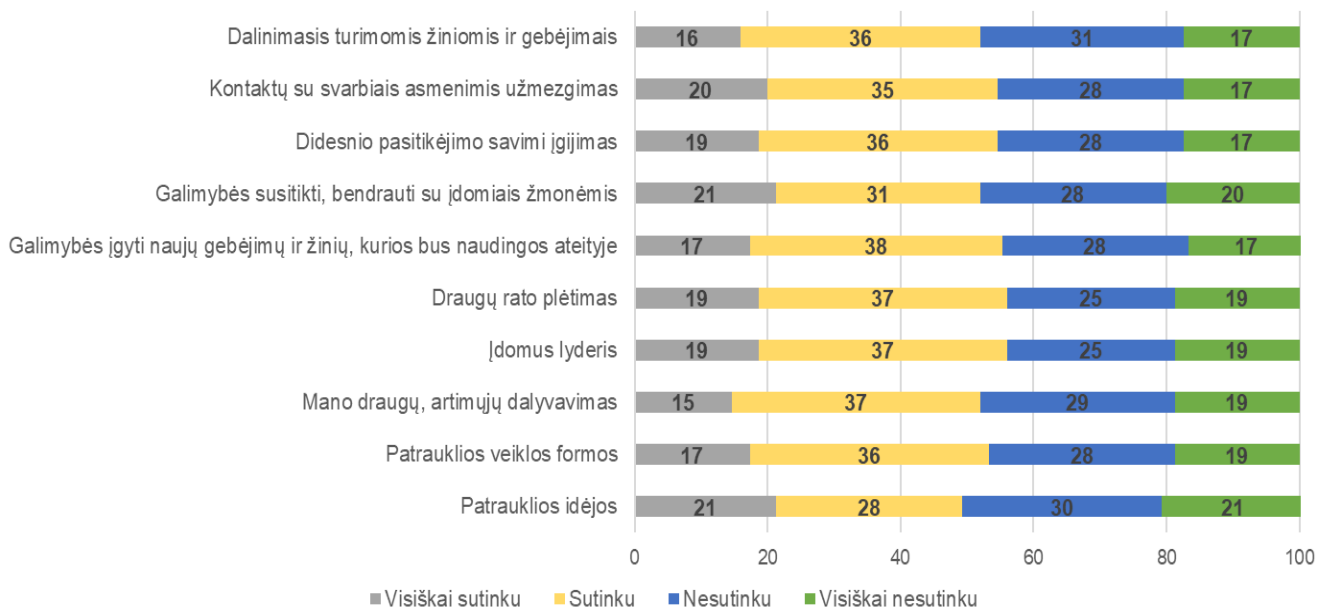
Dalyvavimo NVO (įsitraukimo) veikloje lygmenys – 8 teiginiai apie įvairius įsitraukimo į NVO veiklą būdus, atspindintys dalyvavimo / įsitraukimo / įsipareigojimo organizacijai lygmenis. Pateikiami procentiniai atsakymų variantų pasiskirstymai.

45 pav. Dalyvavimo NVO (įsitraukimo) veikloje lygmenys (proc., N=73)

Po 27 procentus atsakusių į šį klausimą nurodė, kad domisi organizacijos veikla, bendrauja su kitais asociacijos nariais ir kolegomis bei nurodė, kad respondentų draugai, bendradarbiai, giminės žino, kad jie yra asociacijos nariais. 26 procentai respondentų dalyvauja asociacijos renginiuose. 23 procentai nurodė dalyvaujantys asociacijos valdymo organų rinkimuose, 22 procentai – užima vadovaujančias pareigas asociacijoje. Po 21 procentą respondentų nurodė esantys atsakingi už kokią nors asociacijos veiklos sritį arba teigė organizuojantys asociacijos renginius, vykdatys jos veiklą (žr. 45 pav.).

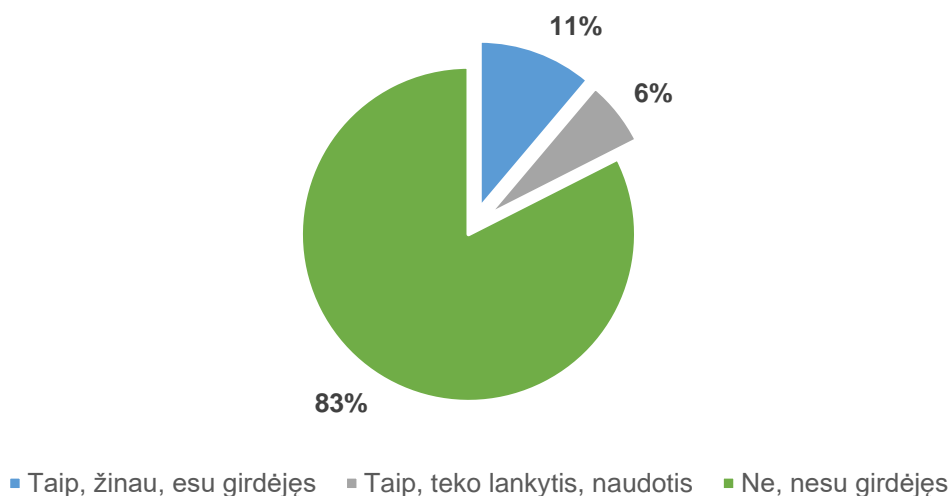
Dalyvavimo NVO motyvai – 10 motyvus apibūdinančių teiginių. Kiekvienas teiginys matuojamas 4 rangų skale nuo „visiškai sutinku“ iki „visiškai nesutinku“. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

46 pav. Dalyvavimo NVO motyvai (proc., N=75)

Maždaug pusė apklaustųjų visiškai sutinka / sutinka su dauguma pateiktų teiginių. Po 56 procentus respondentų pažymi, kad dalyvauti asociacijų, renginių ir kitose veiklose juos skatina įdomus lyderis bei galimybė praplėsti draugų ratą. Po 55 procentus respondentų nurodė, kad juos skatina didesnio pasitikėjimo savimi įgijimas, kontaktų su svarbiais asmenimis užmezgimas arba galimybė įgyti naujų gebėjimų ir žinių, kurios bus naudingos ateityje. 53 procentai respondentų nurodė patrauklias veiklos formas, po 52 procentus – draugų ir artimųjų dalyvavimą, galimybę susitikti, bendrauti su įdomiais žmonėmis bei dalinimąsi turimomis žiniomis ir gebėjimais. Dalyvauti NVO veiklose mažiausiai įtakos daro patrauklios idėjos (49 procentai apklaustųjų sutinka) (žr. 46 pav.).

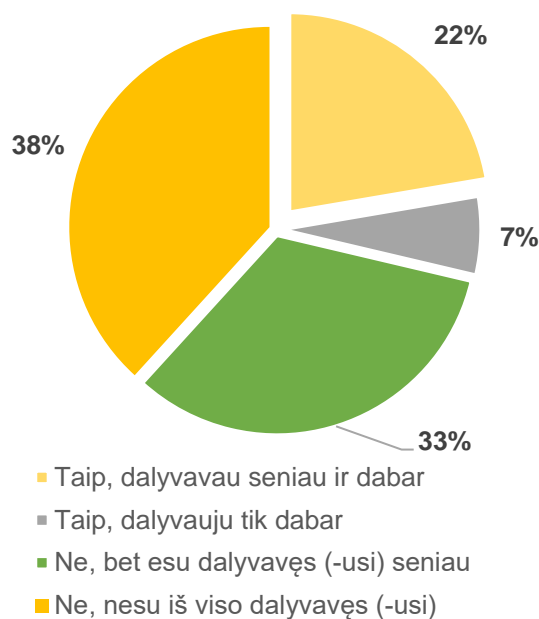
Portalo zinauviska.lt žinomumo rodiklis – matuojamas trijų rangų skale, taip, žinau, esu girdėjęs; taip, teko lankytis, naudotis; ne, nesu girdėjęs. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

47 pav. Naudojimasis jaunimo informavimo ir konsultavimo portalu zinauviska.lt (proc., N=251)

Didžioji dalis (83 procentai) apklaustųjų nėra girdėję ir naudojęsi jaunimo informavimo ir konsultavimo portalu zinauviska.lt. 11 procentų yra girdėję, o 6 procentai yra ne tik girdėję, bet ir lankęsi šiame portale (žr. pav. 47).

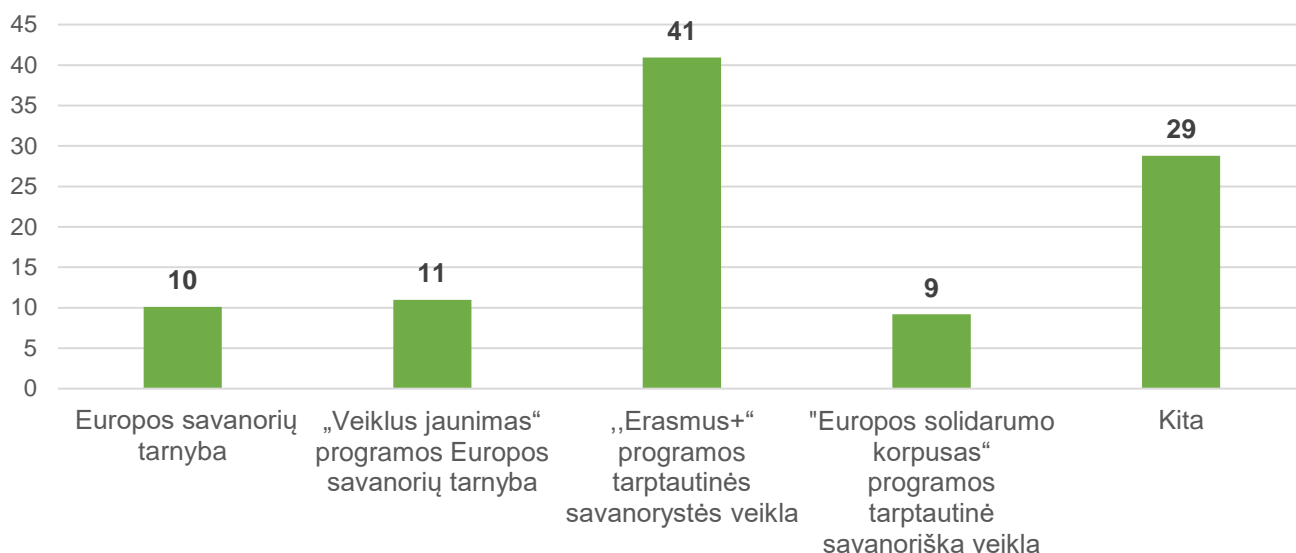
Dalyvavimo savanoriškoje veikloje rodiklis – dalyvavimas savanoriškoje veikloje (be jokio piniginio atlygio, savo valia / noru pasirinktas ir vykdomas darbas, kuris nėra dirbamas šeimos nariams ar giminėms) per pastaruosius 6 mėnesius, matuojamas keturių rangų skale: dalyvavo seniau ir dabar; dalyvauja dabar; nedalyvauja, bet dalyvavo anksčiau; nedalyvauja ir nedalyvavo. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

48 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal dalyvavimo savanoriškoje veikloje rodiklį (proc., N=251)

38 procentai apklaustųjų savanoriškoje veikloje nedalyvauja. 33 procentai nedalyvauja šiuo metu, tačiau yra dalyvavę seniau, tuo tarpu 22 procentai respondentų savanoriškoje veikloje dalyvavo ir seniau, ir dabar. 7 procentai savanoriškoje veikloje dalyvauja tik dabar (žr. 48 pav.). Tyrimo rezultatai rodo, kad savanoriškoje veikloje dažniau dalyvauja politiškai-pilietišškai neaktyvūs apklaustieji, gyvenantys vidutiniškai politiškai-pilietišškai aktyvioje aplinkoje, žemo politiškumo-labdaringumo lygio, vidutiniškai arba teigiamai į politiką žiūrintys, ir nevyriausybinų organizacijų nariai.

Tarptautinės savanorystės galimybių žinomumo rodiklis – pateiktos keturios tarptautinės savanorystės galimybės, leidžiama pasirinkti visas žinomas. Pateikiamas procentinis atsakymų pasiskirstymas.

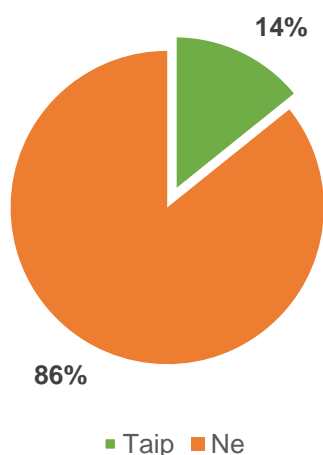
49 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal tarptautinės savanorystės žinomumo rodiklį (proc., N=251)

Daugiausia respondentų – 41 procentas, teigė girdėję apie „Erasmus+“ programos tarptautinės savanorystės veiklas. 10 procentų tyrimo dalyvių yra susipažinę su Europos savanorių tarnyba, 11 procentų su „Veiklus jaunimas“ programa, tuo tarpu 9 procentai apklaustųjų yra susipažinę su „Europos solidarumo korpusas“ programos tarptautine savanoriška veikla (žr. 49 pav.). Atsakymą „Kita“ pasirinko 29 procentai respondentų, nurodydami, kad nežino nė vienos iš minėtų programų.

Savanorystės trukmė – matuojama atsakant į klausimą kiek dienų ar mėnesių truko ilgiausia respondentų savanorystė.

Buvo surinkti 81 apklaustųjų duomenys (32,27 procentai visų respondentų). Tyrimo rezultatai rodo, kad vidutiniškai respondentų savanorystė truko 145,36 dienas (4,77 mėn.). Trumpiausia savanorystė truko vos pusę valandos, ilgiausia – 10 metų. Daugiausiai respondentų (19,75 procentai) nurodė, kad savanoriavo 1 dieną. Iš ilgesnės trukmės savanorystės vyravo 6 mėnesių savanorystės laikotarpis (7,4 procentai). Tyrimo rezultatai rodo, kad dauguma apklaustųjų, pasirinkusių ilgesnę savanorystės trukmę, atliko savanorystę anksčiau arba atliko anksčiau ir atlieka savanorystę iki šiol.

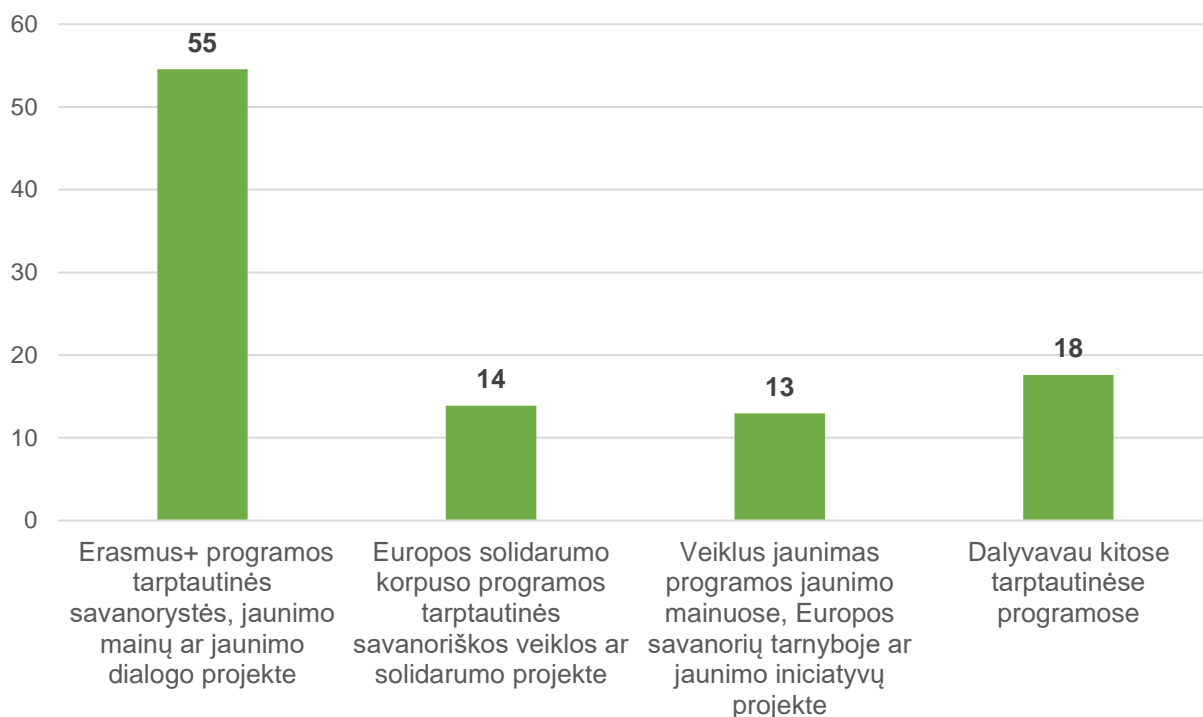
Priklausymo neformaliai grupei ar stiliui (pvz., reperiai, gotai, baikeriai, pankai, hipiai, skinhedai, kt.) rodiklis – matuojamas dichotomine skale – dalyvauja arba nedalyvauja. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

50 pav. Priklausymas neformaliai grupei ar stiliui (proc., N=239)

14 procentų apklaustųjų priskyrė save prie neformalių grupių, stiliaus atstovų. 86 procentai savęs nepriskyrė prie neformalios grupės ar stiliaus (žr. 50 pav.). Neformaliai grupei ar stiliui dažniau priklauso jauniausi (14–18 m.) apklaustieji.

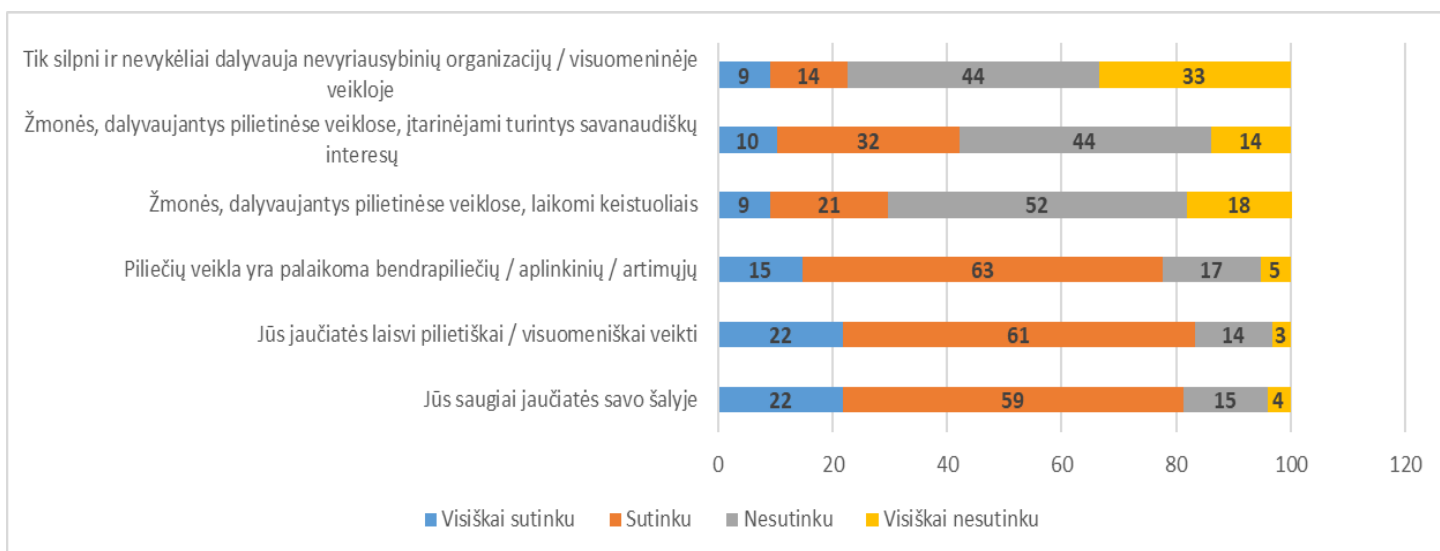
Dalyvavimo tarptautinėse neformaliojo ugdymo veiklose rodiklis – pateiktos keturios neformaliojo ugdymo veiklos, leidžiama pasirinkti visas kuriose kada nors teko dalyvauti. Pateikiamas procentinis atsakymų pasiskirstymas.

51 pav. Dalyvavimas tarptautinėse neformaliojo ugdymo veiklose, skirtose jaunimui (proc., N=108)

Net 50 procentų respondentų yra dalyvavę „Erasmus+“ programos tarptautinės savanorystės, jaunimo mainų ar jaunimo dialogo projekte. 18 procentų teigė, jog yra dalyvavę kitose tarptautinėse programose. 14 procentų atsakė, kad yra dalyvavę Europos solidarumo korpuso programos tarptautinės savanoriškos veiklos ar solidarumo projekte, o 13 procentų – Veiklus jaunimas programos jaunimo mainuose, Europos savanorių tarnyboje ar jaunimo iniciatyvų projekte. Tyrimas atskleidė, kad respondentai aktyviai renkasi tarptautinės savanorystės programas, o ypatingai „Erasmus+“ programos veiklas (žr. 51 pav.).

Nuostatos pilietinės visuomenės atžvilgiu – 6 teiginiai apie nuostatas, matuojami 4 rangų skale. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

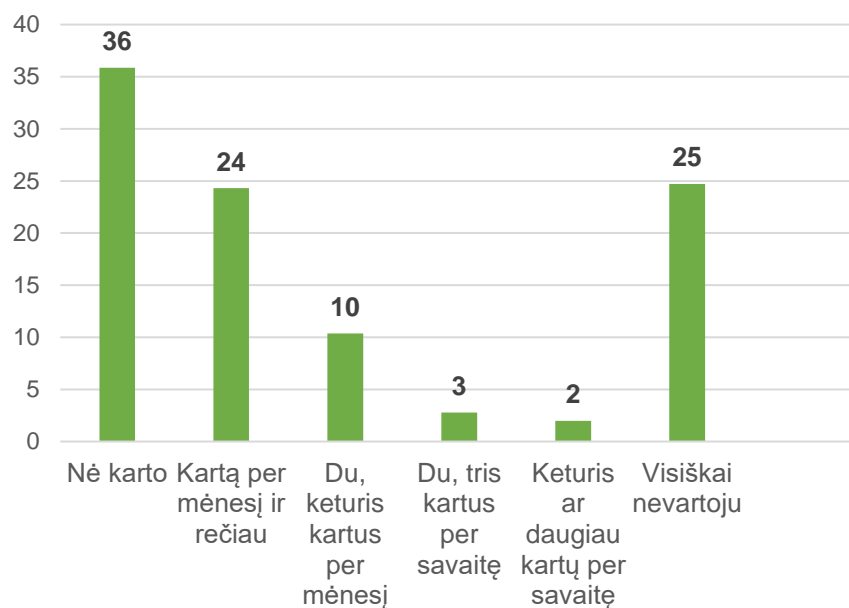
52 pav. Nuostatos pilietinės visuomenės atžvilgiu (proc., N=251)

Dauguma apklaustųjų jaučiasi laisvi pilietiškai/ visuomeniškai veikti (83 procentai), o saugiai savo šalyje jaučiasi 81 procentas respondentų. 78 procentai apklaustųjų mano, kad piliečių veikla yra palaikoma bendrapiliečių, aplinkinių, artimųjų. 42 procentai respondentų mano, jog žmonės, dalyvaujantys pilietinėse veiklose, įtarinėjami turintys savanaudiškų interesų, 30 procentų manymu, tokie žmonės laikomi keistuoliais. 23 procentai tiriamųjų mano, kad tik silpni ir nevykėliai dalyvauja nevyriausybinių organizacijų / visuomeninėje veikloje (žr. 52 pav.).

5.9. Įpročiai

Šioje tyrimo dalyje vertinamas jaunimo alkoholio vartojimo dažnumas, priklausomybė nuo alkoholio, santykis su narkotikų vartojimu, rūkymo, interneto vartojimo įpročiai, migdomųjų / raminamųjų vaistų vartojimo dažnumas, fizinio aktyvumo įpročiai.

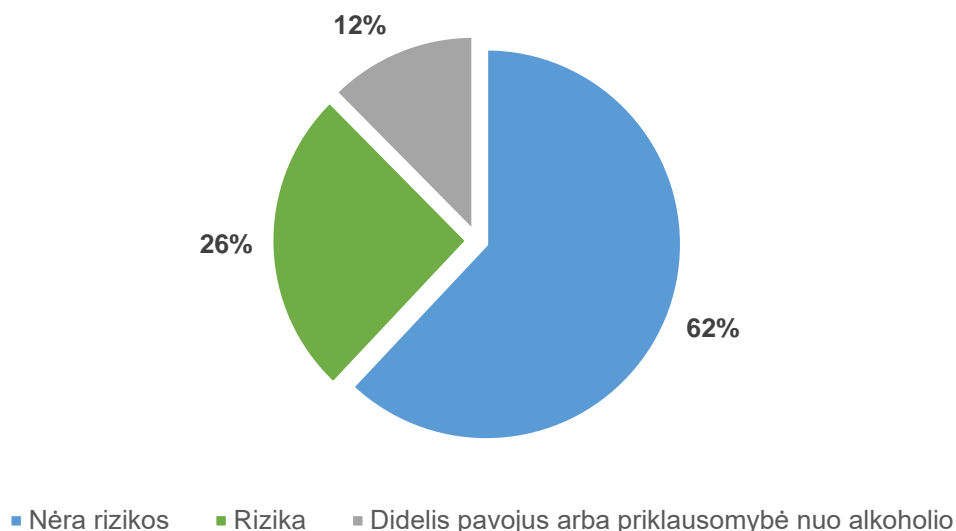
Alkoholio vartojimo rodiklis – matuojamas alkoholio vartojimo per paskutinius šešis mėnesius dažnumas 5 rangų skale, kuri kinta nuo „niekada“ iki „keturis ir daugiau kartų per savaitę“. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

53 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal alkoholio vartojimo rodiklį (proc., N=251)

Per paskutinius šešis mėnesius 36 procentai jaunuolių alkoholo nevartojo, 25 procentai respondentų teigė alkoholio nevartojantys visiškai. 24 procentai jaunuolių alkoholį vartojo kartą per mėnesį ar rečiau, 10 procentų – du, keturis kartus per mėnesį. 3 procentai tai darė 2-3 kartus per savaitę, o 2 procentai dar dažniau – 4 ar daugiau kartų per savaitę (žr. 53 pav.).

Priklausomybės nuo alkoholio rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 5 dichotominiais teiginiais, apie alkoholio vartojimo įpročius. Rodiklio reikšmės kinta nuo 0 iki 5. 5 rodo priklausomybę nuo alkoholio. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: nėra rizikos (0 balų), rizika (nuo 1 iki 2) ir didelis pavojus arba priklausomybė nuo alkoholio (nuo 3 iki 5).

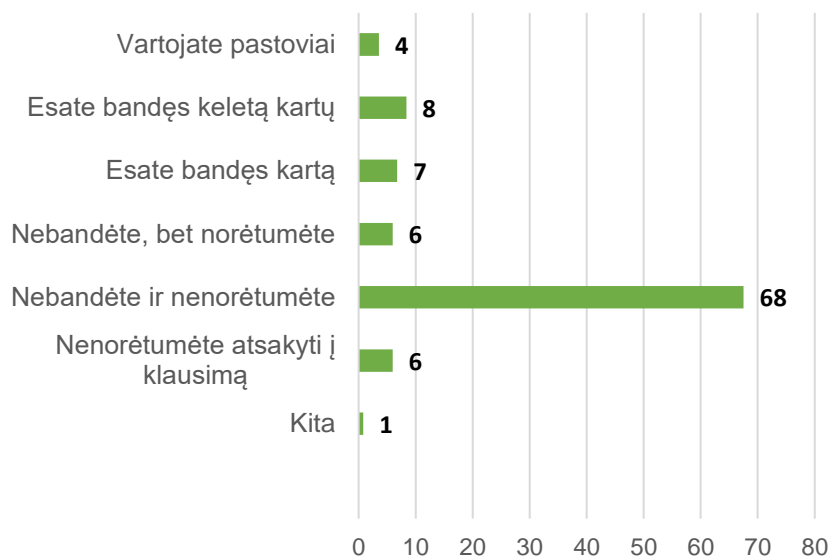

54 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal priklausomybės nuo alkoholio rodiklį (proc., N=250)

Priklausomybės nuo alkoholio rodiklio vidutinė reikšmė – 0,79. Tai rodo, jog nėra priklausomybės nuo alkoholio rizikos.

62 procentai apklaustųjų šiuo metu neturi jokios priklausomybės nuo alkoholio. 26 procentai patenka į rizikos grupę, o net 12 procentų jau turi priklausomybę nuo alkoholio arba didelį pavojų jai atsirasti (žr. 54 pav.).

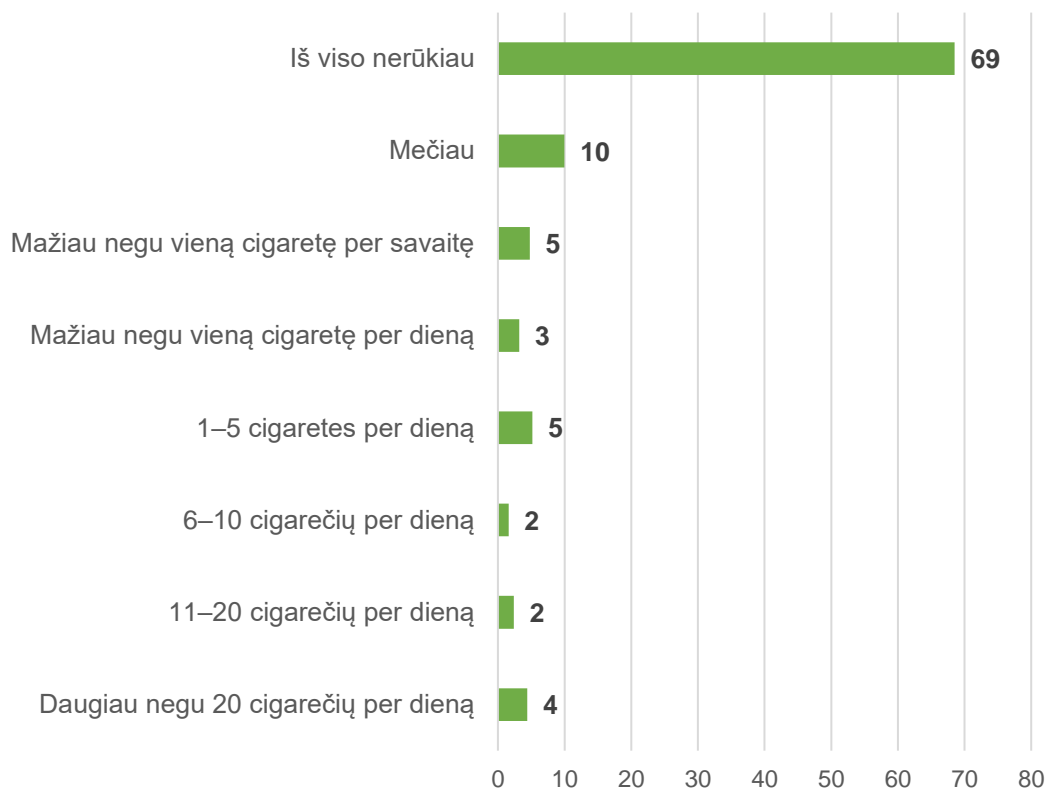
Santykis su narkotikų vartojimu – siekiama išsiaiškinti, ar vartoja narkotikus, kaip dažnai vartoja, ar vartoja nuolat. Matuojama šešių rangų skale, kintančia nuo „vartuju nuolat“ iki „nenoriu atsakyti“. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

55 pav. Santykis su narkotikų vartojimu (proc., N=251)

68 procentai tiriamųjų nėra vartoję ir nenorėtų pabandyti narkotikų. 8 procentai respondentų yra bandę keletą kartų, o 7 procentai yra bandę kartą. 6 procentai apklaustųjų nėra bandę, bet norėtų pabandyti, 4 procentai – vartoja pastoviai. 6 procentai apklaustųjų nurodė nenorintys atsakyti į klausimą, o 1 procentas pasirinko atsakymą „Kita“ (žr. 55 pav.).

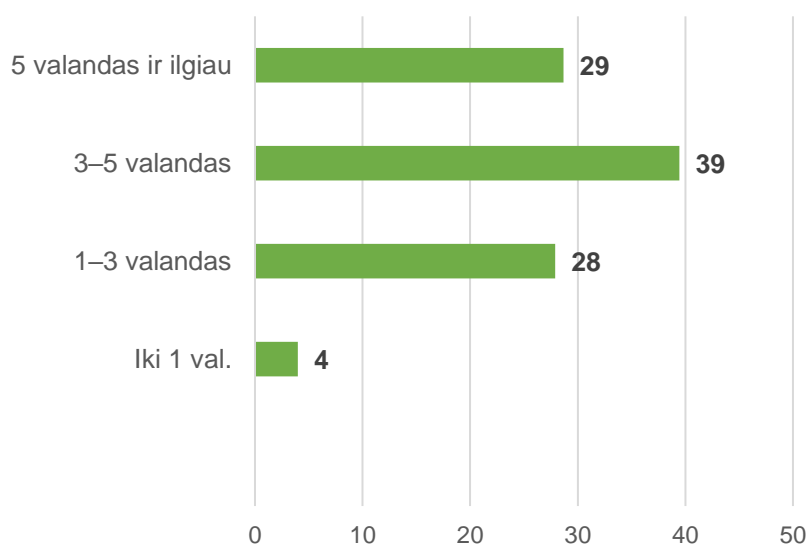
Rūkymo įpročių rodiklis – matuojamas rūkymo per paskutines 30 dienų dažnumo 8 rangų skale, kuri kinta nuo „niekada nerūkiu“ iki surūkau „daugiau negu 20 cigarečių per dieną“. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal atsakymų variantus.

56 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal rūkymo įpročių rodiklį (proc., N=251)

69 procentai Pasvalio rajono savivaldybės jaunuolių nerūko. 10 procentų teigia, kad yra metę rūkyti. Po 5 procentus respondentų pripažino, kad surūko mažiau nei vieną cigaretę per savaitę arba surūko 1-5 cigaretes per dieną. 4 procentai jaunuolių surūko daugiau nei 20 cigarečių per dieną, 3 procentai – mažiau nei 1 cigaretę per dieną. Po 2 procentus tyrimo dalyvių surūko 6-10 cigarečių per dieną ir 11-20 cigarečių per dieną (žr. 56 pav.). Tyrimo duomenys rodo, kad apie 21 procentas apklaustų jaunuolių turi rūkymo įpročių.

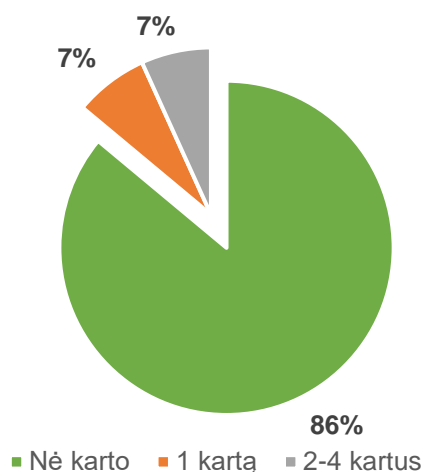
Interneto naudojimo įpročiai – kiek vidutiniškai laiko per dieną praleidžiama internete rodiklis matuojamas 4 rangų skale nuo „iki 1 val.“ iki „5 valandas ir ilgiau“. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal atsakymų variantus.

57 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal interneto naudojimo trukmę val. per dieną (proc., N=251)

Dažniausiai internetu naudojamosi 3-5 valandas (39 procentai respondentų). 5 valandas ir ilgiau internetu naudojasi 29 procentai apklaustųjų, 1-3 valandas – 28 procentai respondentų. Iki 1 valandos internetu naudojasi tik 4 procentai jaunuolių (žr. 57 pav.).

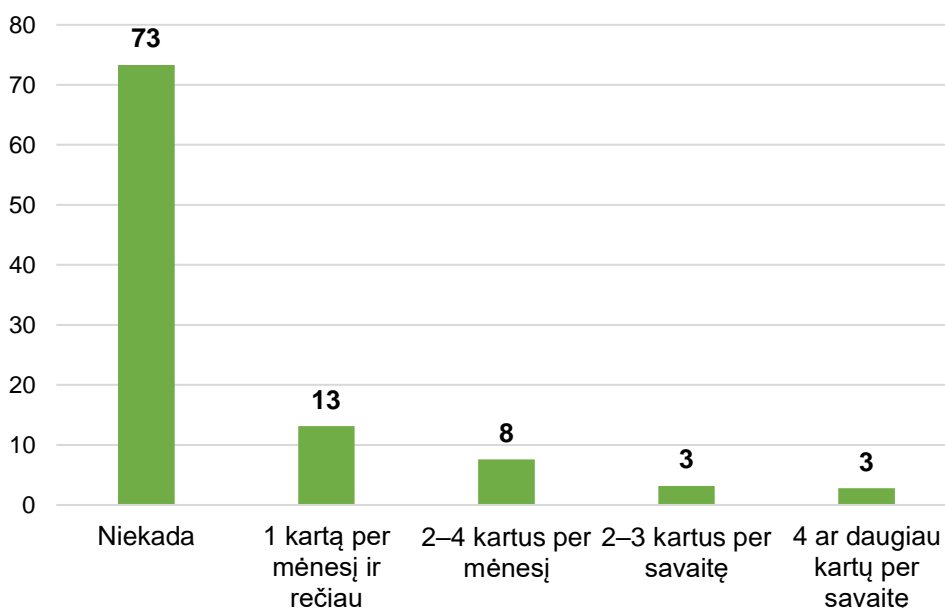
Pasinaudojimo greitųjų kreditų bendrovių paslaugomis rodiklis – kaip dažnai per paskutinius 6 šėšis mėnesius naudojotės greitųjų kreditų bendrovių paslaugomis, matuojamas 3 rangų skale, kuri kinta nuo „nė karto“ iki „2-4 kartus“. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

58 pav. Greitųjų kreditų bendrovių paslaugų vartojimo rodiklis (proc., N=251)

86 procentai respondentų teigė, jog nė karto nėra naudojęsi greitųjų kreditų bendrovių paslaugomis. Po 7 procentus apklaustųjų atsakė, jog šiomis paslaugomis naudojosi 1 kartą bei 2-4 kartus per pastaruosius 6 mėnesius (žr. 58 pav.). Tyrimo rezultatai atskleidė, jog didžioji dalis Pasvalio rajono savivaldybės jaunų žmonių nėra linkę naudotis greitųjų kreditų bendrovių paslaugomis. Tačiau tų, kurie naudojasi šiomis paslaugomis procentas taip pat yra nemažas.

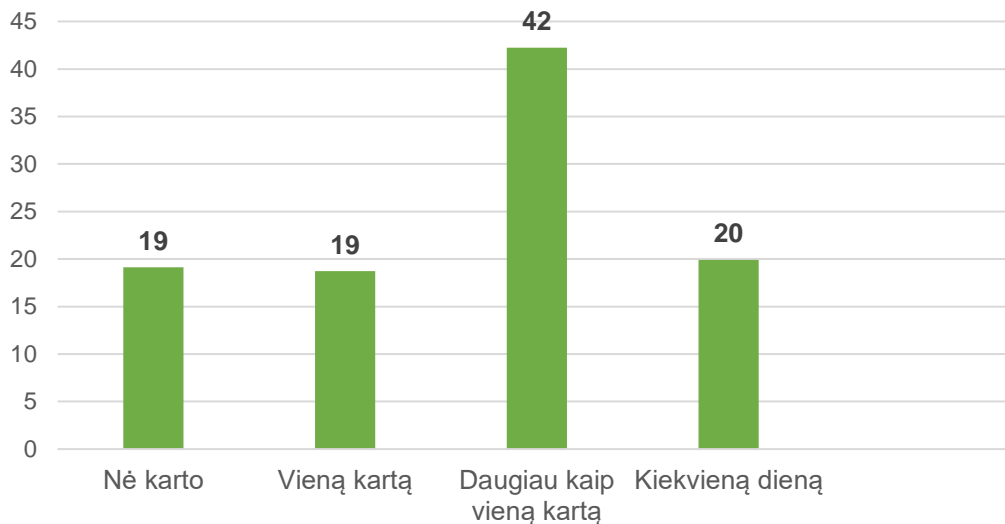
Migdomųjų / raminamųjų vaistų vartojimo rodiklis – matuojamas migdomųjų / raminamųjų vaistų vartojimo per paskutinius šėšis mėnesius dažnumas 5 rangų skale, kuri kinta nuo „niekada“ iki „keturis ir daugiau kartų per savaitę“. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

59 pav. Migdomųjų / raminamųjų vaistų vartojimo rodiklis (proc., N=251)

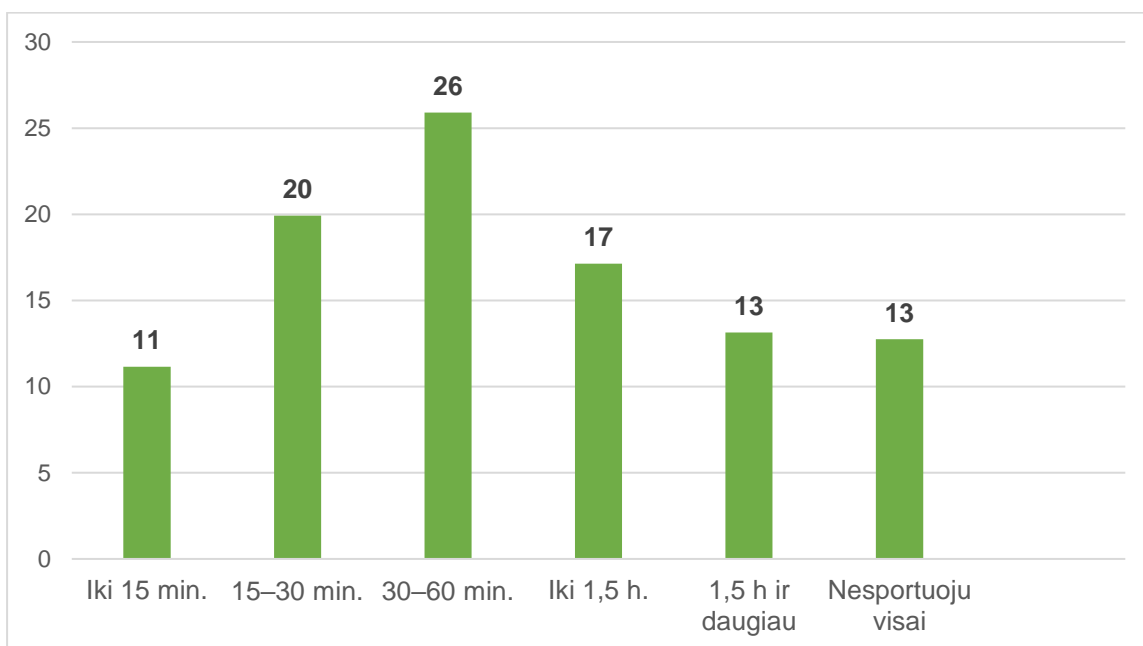
Didžioji dauguma respondentų per paskutinius šešis mėnesius nevartojo jokių migdomųjų, raminamųjų vaistų (73 procentai). 13 procentų respondentų vartojo 1 kartą per mėnesį ar rečiau. 8 procentai per pastaruosius šešis mėnesius migdomuosius arba raminamuosius vaistus vartojo 2–4 kartus per mėnesį. Po 3 procentus respondentų migdomuosius, raminamuosius vaistus vartojo 2–3 kartus per savaitę arba 4 ar daugiau kartų per savaitę (žr. 59 pav.). Tyrimo rezultatai rodo, kad kartą per mėn. arba dažniau migdomuosius / raminamuosius vaistus per paskutinius šešis mėnesius dažniau vartojo 14–18 m. amžiaus grupės respondentai.

Fizinis aktyvumas matuojamas dviem rodikliais. Pirmas – kiek kartų per savaitę sportuoja, matuojamas keturių rangų skale nuo „niekada“ iki „kiekvieną dieną“. Antras – kiek vidutiniškai laiko vienu kartu sportuoja, šešių rangų skale nuo „nesportuoju“ iki „1,5 val. ir daugiau“. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

60 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal fizinį aktyvumą kartais per savaitę (proc., N=251)

42 procentai respondentų sportuoja kelis kartus per savaitę. 20 procentų apklaustųjų sportuoja kiekvieną dieną, o 19 procentų – vieną kartą per savaitę. Nemaža dalis respondentų nesportuoja nė karto per savaitę – 19 procentų (žr. 60 pav.). Kasdien dažniausiai sportuoja 14–18 m. amžiaus jaunimo grupės nariai. Tarp kasdien sportuojančių moterų ir vyrų pasiskirstymas vienodas. Visai nesportuoja dažniau merginos nei vaikinai.

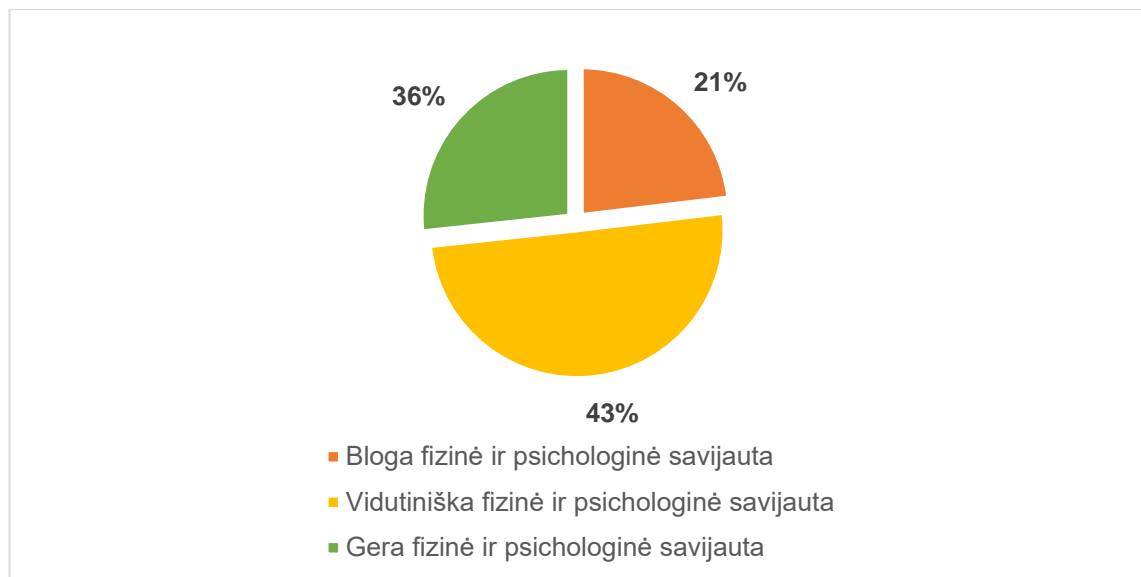
61 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal fizinį aktyvumą laiko trukme per dieną (proc., N=251)

Sportavimui per dieną skiriama trukmė yra įvairi: daugiausia – 26 procentai apklaustųjų tam skiria 30-60 min., 20 procentų – 15-30 min. per dieną, 17 procentų respondentų sportui skiria iki 1,5 h, 13 procentų skiria 1,5 val. ir daugiau, taip pat 13 procentų nurodė visiškai nesportuojantys, o 11 procentų respondentų sportavimui skiria tik iki 15 min. per dieną (žr. 61 pav.).

3.10. Psichologinė ir fizinė savijauta

Šios grupės rodiklius sudaro psichologinės ir fizinės savijautos rodikliai: psichologinė ir fizinė savijauta, sveikatos būklė, socialinis palaikymas, nemokamos pagalbos teikėjų žinojimas.

Psichologinės ir fizinės savijautos rodiklis – tai suminis rodiklis, kurį sudaro 12 indikatorių apie emocinius, psichologinius nusiskundimus, patiriamus skausmus ar fizinius nusiskundimus. Kiekvienas indikatorius matuojamas 4 rangų skale, tiriamųjų prašoma nurodyti, kaip dažnai per pastarąjį mėnesį juos kankino nerimas, nemiga, liūdesys ir pan., jiems skaudėjo arba teko vartoti vaistus. Suminio psichologinės ir fizinės savijautos rodiklio reikšmės kinta nuo 12 iki 48: 12 reiškia blogą / silpną, o 48 – gerą fizinę savijautą, vadinasi, kuo didesnė rodiklio reikšmė, tuo geresnė fizinė savijauta. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: bloga (nuo 12 iki 23), vidutiniška (nuo 24 iki 36) ir gera (nuo 37 iki 48) psichologinė ir fizinė savijauta.

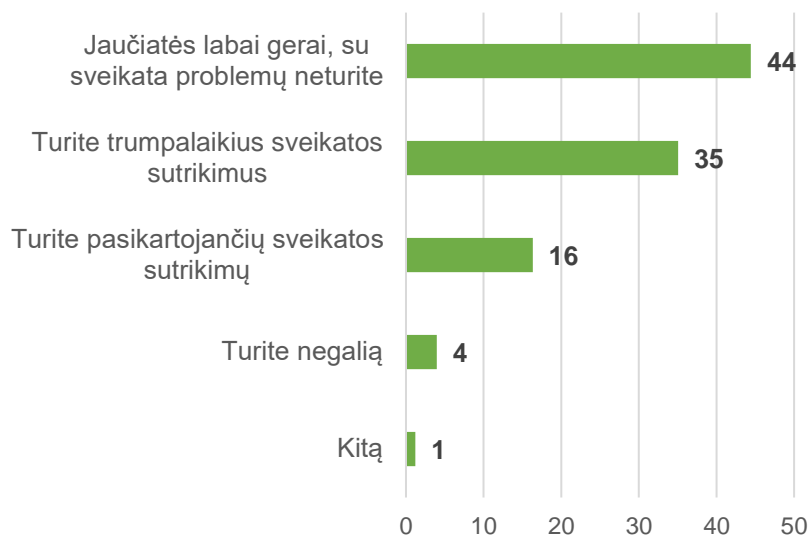

62 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal psichologinės ir fizinės savijautos rodiklį (proc., N=251)

Vidutinė psichologinės ir fizinės savijautos rodiklio reikšmė – 30,3. Šis rodiklis rodo vidutinišką psichologinės ir fizinės savijautos lygį.

36 procentai tiriamųjų pasižymi gera fizine savijauta. 43 procentams nustatytas vidutiniškos savijautos rodiklis. 21 procentui apklaustųjų būdinga bloga savijauta (žr. 62 pav.). Prastesne psichologine ir fizine savijauta pasižymintys jaunuoliai nurodo, kad dažnai jautėsi sudirgę ar nervingi, jautėsi blogos nuotaikos, liūdni, patyrė nerimą ir nepasitenkinimą tuo, ką daro.

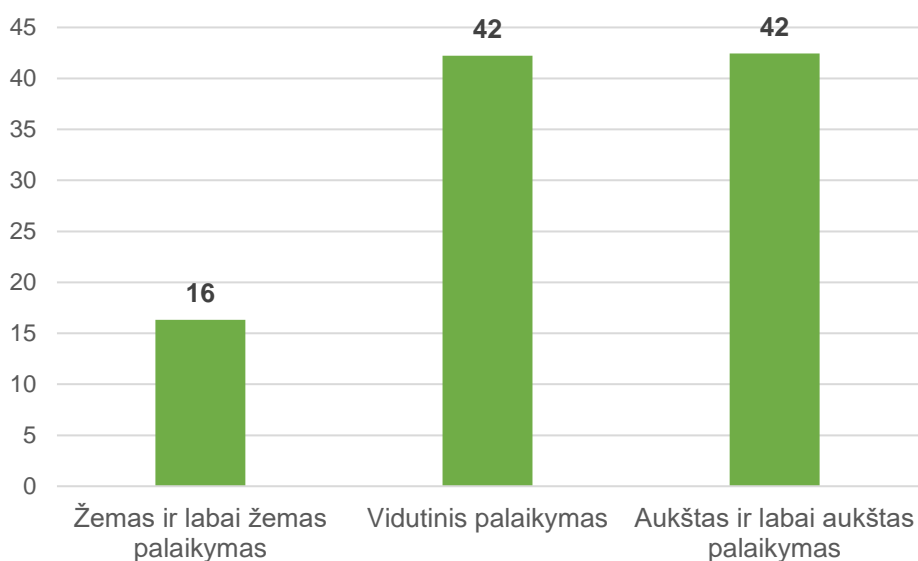
Sveikatos būklės subjektyvus rodiklis matuojamas 4 rangų skale, kuri kinta nuo „jaučiatės labai gerai, su sveikata problemų neturite“ iki „turite negalią“. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

63 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal sveikatos būklės subjektyvų rodiklį (proc., N=251)

44 procentai tyrimo dalyvių jaučiasi labai gerai ir su sveikata problemų neturi. 35 procentams būdingi trumpalaikiai sveikatos sutrikimai, 16 procentų – pasikartojantys sveikatos sutrikimai, o 4 procentai apklaustųjų turi negalią. 1 procentas pasirinko atsakymo variantą „Kita“, kur nurodė, kad turi ilgalaikius sveikatos sutrikimus (žr. 63 pav.).

Šeimos narių socialinio palaikymo rodiklis – tai suminis rodiklis, matuojamas 7 indikatoriais, apie tam tikras palaikymą išreiškiančias patirtis iš šeimos narių, kurie rodo, kad tiriamasis gyvena jį palaikančioje, pripažįstančioje, mylinčioje ir vertinančioje namų aplinkoje. Kiekvienas indikatorius vertinamas trijų rangų skale, tiriamieji prašomi nurodyti, kaip dažnai per paskutines 30 dienų jų šeimos nariai (globos namų darbuotojai) išvardytais būdais išreiškė palaikymą. Suminio socialinio palaikymo šeimoje rodiklio reikšmės kinta nuo 7 iki 21: 7 reiškia socialinio palaikymo šeimoje trūkumą, o 21 reiškia stipriai išreikštą socialinį palaikymą šeimoje, vadinasi, kuo didesnė rodiklio reikšmė, tuo daugiau socialinio palaikymo tiriamieji sulaukia iš šeimos narių. Balus galima suskirstyti į tokias grupes: žemas ir labai žemas (nuo 7 iki 12), vidutinis (nuo 13 iki 17) ir aukštas ar labai aukštas (nuo 18 iki 21) socialinis palaikymas šeimoje.

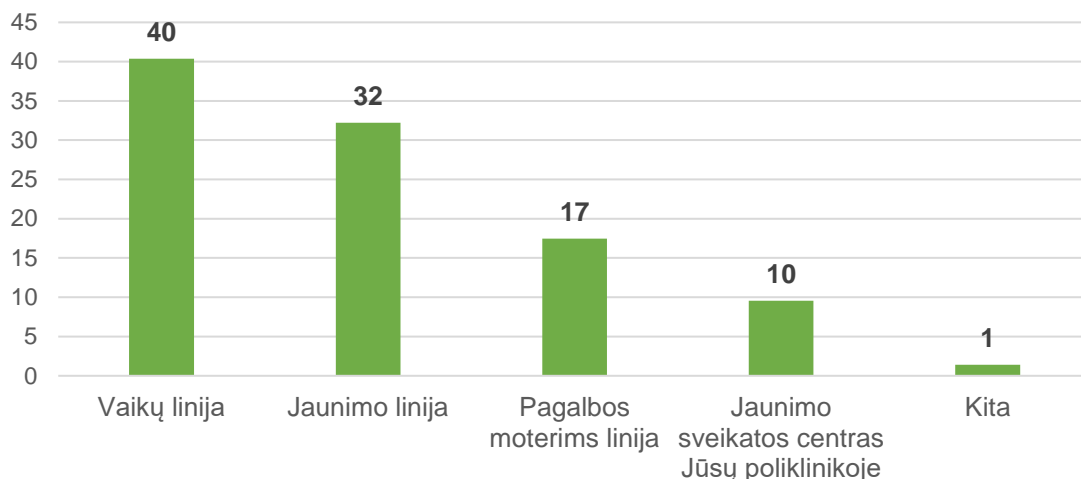

64 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal šeimos narių socialinio palaikymo rodiklį (proc., N=251)

Šeimos narių socialinio palaikymo rodiklio vidutinė reikšmė – 16,1. t. y. vidutinis šeimos narių / globėjų palaikymo rodiklis, artėjantis link aukšto.

Grupei, pasižyminčiai aukštu / labai aukštu šeimos narių socialinio palaikymo lygiu, priskirtini 42 procentai apklaustųjų, vidutinio palaikymo lygio grupei – taip pat 42 procentai, žemo ir labai žemo palaikymo – 16 procentų respondentų (žr. 64 pav.).

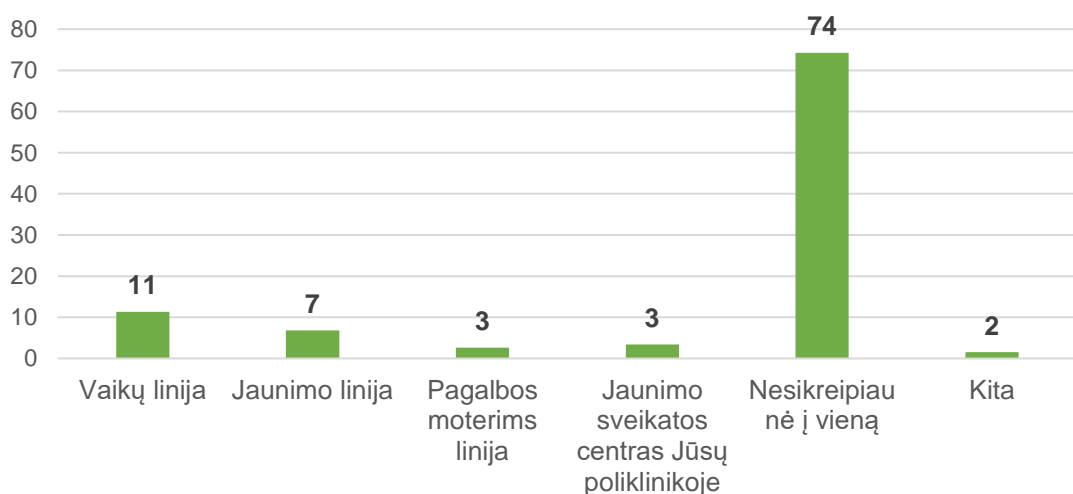
Nemokamus pagalbos teikėjų žinojimo rodiklis – pateikti keturi nemokamos pagalbos teikėjai, leidžiama pažymėti visus žinomus. Pateikiamas atsakymų pasiskirstymas pagal pasirinktus variantus.

65 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal nemokamų pagalbos teikėjų žinojimo rodiklį (N=251)

Labiausiai žinomas nemokamos pagalbos teikėjas – Vaikų linija, ją žino 40 procentų respondentų. 32 procentai apklaustųjų teigė žinantys Jaunimo liniją, 17 procentų – pagalbos moterims liniją, dar 10 procentų – Jaunimo sveikatos centrą poliklinikoje. Atsakymo variantą „Kita“ pasirinkę respondentai nurodė nežinantys jokių pagalbos teikėjų arba nurodė psichologą, kaip nemokamą pagalbos teikėją (žr. 65 pav.).

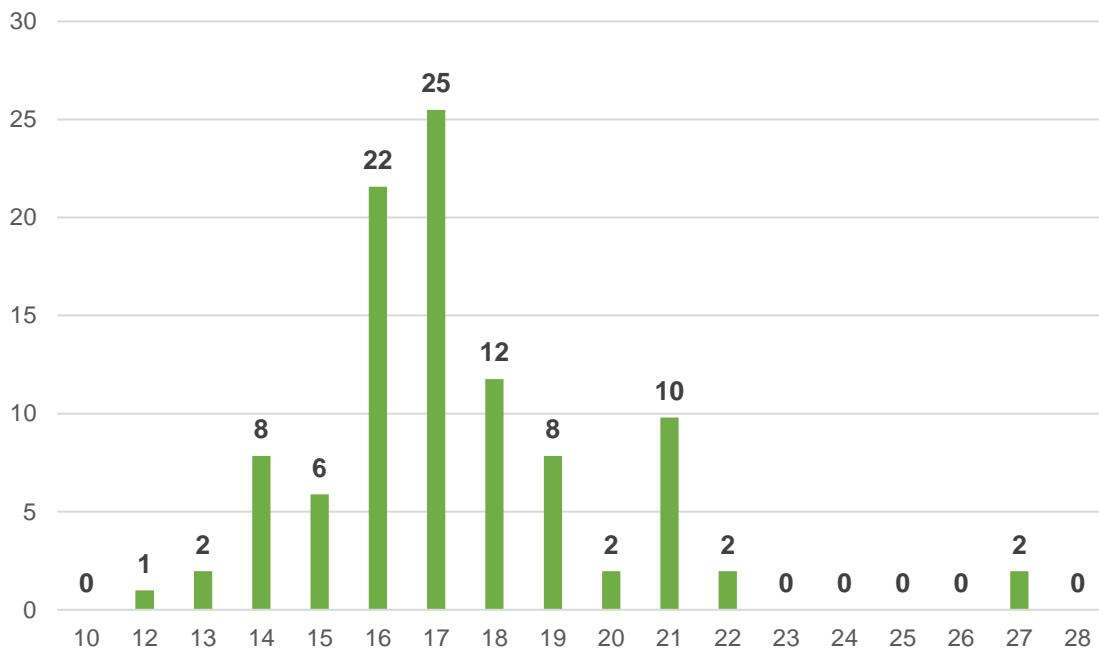
Naudojimosi nemokamų pagalbos teikėjų paslaugomis rodiklis – pateikti penki nemokamos pagalbos teikėjai, leidžiama pažymėti visus, į kuriuos teko bent kartą kreiptis. Pateikiamas procentinis atsakymų pasiskirstymas.

66 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal naudojimosi nemokamų pagalbos teikėjų paslaugomis rodiklį (N=251)

Dauguma (74 procentai) respondentų teigė, jog nei karto nesikreipė į nei vieną iš išvardintų nemokamos pagalbos teikėjų. 11 procentų yra kreipęsi į Vaikų liniją, 7 procentai kreipėsi į Jaunimo liniją, po 3 procentus į Pagalbos moterims liniją bei į Jaunimo sveikatos centrą jų poliklinikoje (žr. 66 pav.). Pasirinkę atsakymo variantą „Kita“ respondentai nurodė kreipęsi į psichologą.

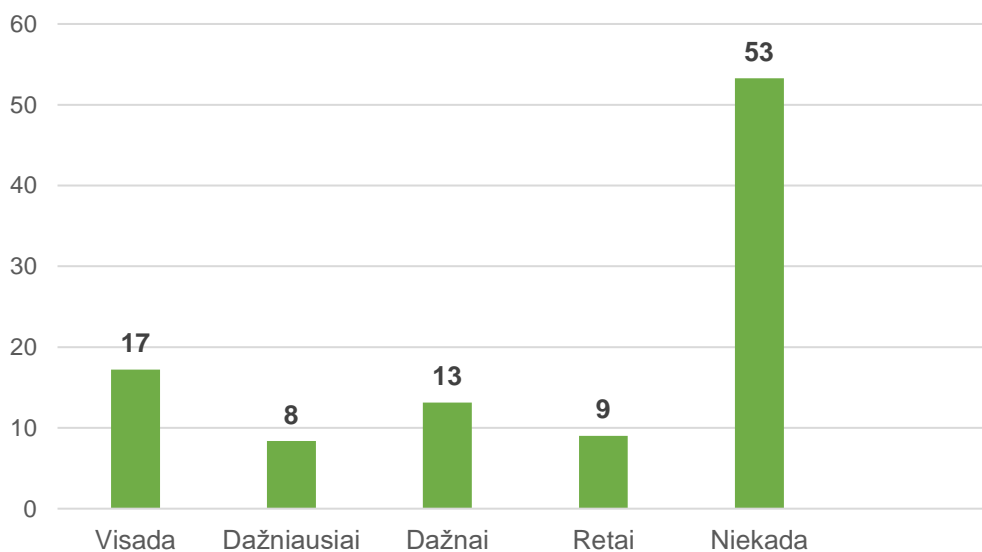
Pirmų lytinių santykių amžiaus rodiklis – metai, kada turėjo pirmus lytinius santykius, atsakoma, jei tokius turėjo. Pateikiamas pirmų lytinių santykių amžiaus vidurkis bei pasiskirstymas pagal metus, kada turėjo pirmuosius lytinius santykius.

67 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal pirmų lytinių santykių amžiaus rodiklį (proc., N=51)

Lytinių santykių turėję nurodė apie 20 procentų visų respondentų. Vidutinis pirmų lytinių santykių amžius – 16,83 metų. Dauguma respondentų lytinį gyvenimą pradėjo 16–18 metų (59 procentai). 17 procentų respondentų lytinius santykius pradėjo 15 metų ir jaunesni, o 24 procentai – būdami 19 - ikos ir vyresni (žr. 67 pav.).

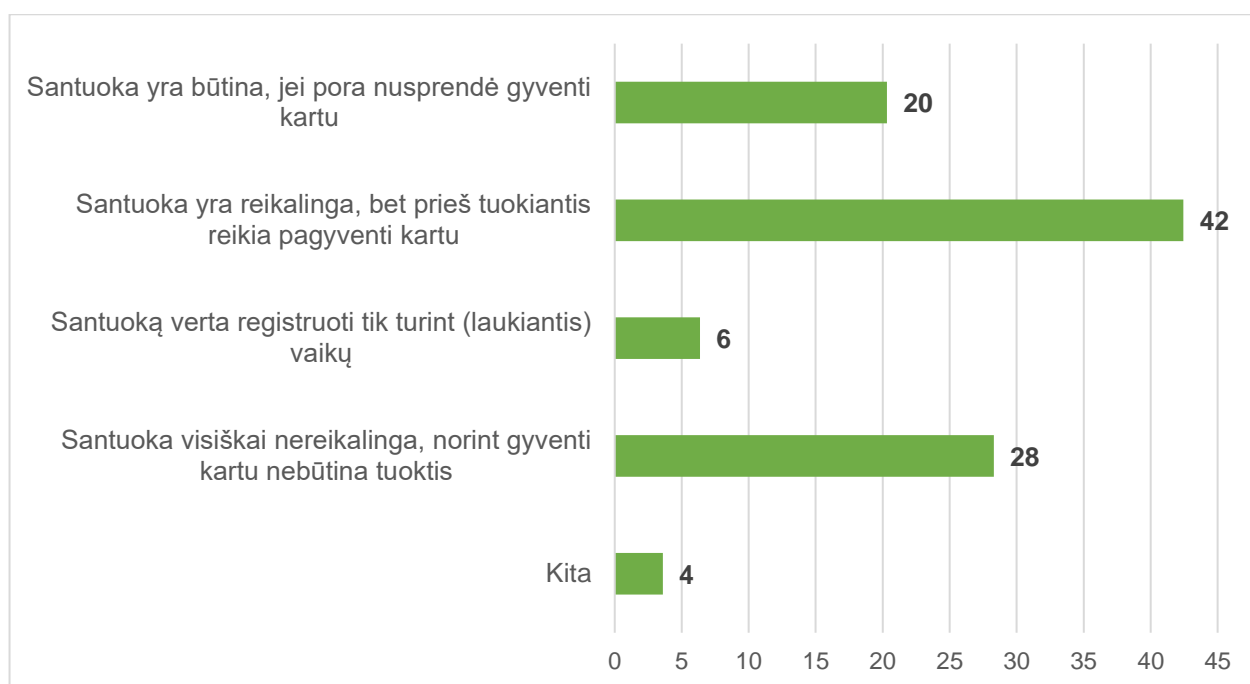
Naudojimas kontracetinėmis priemonėmis lytinių santykių metu matuojamas 5 rangų skale pagal dažnumą, nuo „visada“ iki „niekada“. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

68 pav. Naudojimas kontracetinėmis priemonėmis lytinių santykių metu (proc., N=122)

Net 53 procentai apklausos dalyvių nurodė niekada nesinaudojantys kontracetinėmis priemonėmis. 17 procentų respondentų kontracetinėmis priemonėmis lytinių santykių metu naudojami visada, 13 procentų – dažnai, 8 procentai – dažniausiai, 9 procentai apklaustųjų – retai (žr. 68 pav.). Tyrimo rezultatai rodo, kad dažniausiai kontracetinėmis priemonėmis nesinaudoja 14-18 m. amžiaus grupės jaunuoliai, o pasiskirstymas tarp lyčių yra labai panašus.

Nuostatos santuokos atžvilgiu pateikiami keturi teiginiai apie tai, kada ir kodėl reiktų susituokti. Pateikiamas procentinis tiriamųjų pasiskirstymas pagal pasirinktus atsakymus.

69 pav. Nuostatos santuokos atžvilgiu (proc., N=251)

42 procentai Pasvalio rajono savivaldybės jaunuolių linkę manyti, kad santuoka yra reikalinga, bet prieš tuokiantis reikia pagyventi kartu, 28 procentai respondentų mano, kad norint gyventi kartu, santuoka visiškai nereikalinga. 20 procentų apklaustųjų mano, kad norint gyventi kartu santuoka yra būtina. 6 procentai tyrimo dalyvių laikosi nuomonės, kad santuoka reikalinga tik turint (laukiantis) vaikų (žr. 69 pav.). Atsakymo variantą „Kita“ pasirinkę respondentai (4 procentai) nurodė, jog santuoka yra žmonių apsisprendimo reikalas ir kiekvienas turėtų daryti taip, kaip jiems atrodo geriausiai, arba tuoktis turėtų „iš meilės“, kiti nurodė neturintys nuomonės šiuo klausimu.

IV. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Šioje dalyje pateikiamos tyrimo rezultatus apibendrinančios išvados pagal atskiras tyrimo sritis: mokykla, studijos, darbas, laisvalaikis, draugai, kaimynystė, gyvenimo sąlygos, dalyvavimas, įpročiai, psichologinė ir fizinė savijauta, lytinė elgsena ir šeimos planavimas.

54 procentai moksleivių geba gerai arba labai gerai kontroliuoti įvykius bei spręsti mokykloje kylančias problemas. Šiuos gebėjimus didele dalimi lemia jaunuolių psichologinė savijauta mokykloje – geresnės psichologinės savijautos jaunuoliai labiau pasitiki savimi, geriau jaučiasi mokykloje ir sėkmingiau valdo kylančias situacijas bei lengviau sprendžia problemas. Pažymėtina, kad dauguma moksleivių neturi lankomumo problemos (85 procentai) ir net 27 procentai apklaustų moksleivių turi aukščiausią pažymių vidurkį (8,51-10), panašus procentas – 26 procentai, turi šiek tiek mažesnį pažymių vidurkį (7,51-8,5), o didžiausia dalis – 30 procentų, turi vidutinį (6,51-7,5) vidurkį, tik 2 procentai respondentų vidurkis yra iki 4,9. 32 procentai mokinių ketina po mokyklos išvykti į užsienį, ir net 47 procentai apklaustųjų teigia norintys po studijų užsienyje grįžti į Lietuvą. 20 procentų moksleivių nurodė, kad mokosi mokykloje, kurioje yra nedidelė rizika arba nesaugi aplinka su didele rizika (atitinkamai 7 ir 13 procentų), bet didžioji dalis respondentų (78 procentai) teigia, kad mokosi saugioje aplinkoje. Visgi 2 procentai moksleivių teigia, kad mokosi mokykloje, kurioje mokytis yra pavojinga. Dažniausiai mokiniai jaučiasi nesaugiai, nes susiduria su kitų moksleivių užgauliojais, apšaukimu, aprėkimu arba kiti mokiniai liepia kažką padaryti už juos. 30 procentų apklaustų moksleivių domisi būsima profesija, dar 62 procentai respondentų būsima profesija domisi vidutiniškai. Tyrimo rezultatai rodo, kad didžiosios daugumos respondentų (net 98 procentų) įsitraukimo į mokinių savivaldą aktyvumo lygis yra vidutinis arba aukštas.

Rekomenduojama parengti savivaldybės jaunimo problemų sprendimo planą įtraukiant įvairias interaktyvias priemones bei įrankius (pavyzdžiui kūrybinės dirbtuvės, eksperimentų erdvės, hakatonai ir pan.), kurių pagalba būtų skatinamas moksleivių kūrybiškumas, moksleiviai skatinami domėtis studijų galimybėmis bei būsima profesija.

Tik 20 procentų studentų sąmoningai rinkosi ir stipriai domėjosi būsिमomis studijomis. Studijų pasirinkimo rodiklio reikšmė yra vidutinė ir vaizduoja vidutinišką domėjimąsi studijų pasirinkimu. Tyrimo rezultatai rodo, kad studijas toje pačioje srityje Lietuvoje rinkęsi tęsti net 60 procentų jaunuolių, 40 procentų rinkęsi tęsti studijas kitoje srityje Lietuvoje. 30 procentų jaunuolių rinkęsi studijas toje pačioje srityje užsienyje, toks pats procentas respondentų rinkęsi studijas tęsti kitoje srityje užsienyje. Bendras aktyvumas studentų savivaldoje yra vidutinis, nors net 50 procentų apklaustųjų pasižymi aukštu aktyvumu.

Rekomenduojama į savivaldybės jaunimo problemų sprendimo planą įtraukti priemones, skatinančias studijuojančius jaunuolius aktyviau dalyvauti NVO veiklose, taip pat priemones, stiprinančias NVO, buriančias studijuojančius, t. y. vyresnės amžiaus grupės jaunuolius, kuriose jie galėtų keistis patirtimi tarpusavyje bei dalintis patirtimi su mokyklinio amžiaus savivaldybės jaunimu (pvz. kuriant mokinių savivaldos alumni grupes socialiniuose tinkluose, skiriant papildomai balų savivaldybės jaunimo/su jaunimu dirbančių NVO/ NVO finansavimo konkursuose), spręsti jiems aktualias problemas, užsiimti jiems aktualia veikla.

53 procentai dirbančių jaunuolių yra samdomi darbuotojai. Vykdančių individualią veiklą, dirbančių pagal verso liudijimą bei vystančių savo verslą bendras procentas siekia 30 procentų. Pagal specialybę dirba tik 38 procentai jaunuolių, o 8 procentai respondentų nurodė neturintys jokios specialybės/profesijos/išsilavinimo. Pagrindinės to priežastys – jaunuoliai pradėjo dirbti ne pagal išsilavinimą/specialybę/profesiją dar studijuodami ar darbas pagal specialybę/profesiją/išsilavinimą jiems neįdomus. Tyrimo rezultatai rodo, kad studijos pasirenkamos nepakankamai apgalvotai, tai pažymėjo 64 procentai respondentų. Studijuojant daliai jaunuolių pradeda stigti motyvacijos, matoma mažiau perspektyvų dirbti pagal specialybę, tad savęs identifikavimas su pasirinkta profesija silpnėja.

34 procentai apklaustųjų ketina keisti darbo vietą. Pagrindinės to priežastys – noras didesnio darbo apmokėjimo, nematymas karjeros perspektyvų dabartinėje darbovietėje bei noras patobulinti kvalifikaciją. Jaunuoliams taip pat svabios geresnės darbo sąlygos. 42 procentai apklaustųjų darbo ieškoti planuoja tame

pačiame mieste, 44 procentai planuoja išvykti dirbti į kitą miestą. 31 procentas apklaustųjų svarsto galimybę išvykti dirbti į užsienį. Tarp ketinančių išvykti į kitą miestą, dažniausi su noru keisti darbo vietą susiję lūkesčiai yra didesnės darbo pasirinkimo galimybės bei negalėjimas rasti darbo savo gyvenamoje vietovėje. Pagrindinės darbo paieškų užsienyje priežastys – noras patobulinti kalbą, pakeliauti po šalį bei siekis įgyti vakarietiškos darbo kultūros. Svarbu paminėti, jog daugiau nei pusė (65 procentai) apklaustųjų taip pat nurodė, jog ketina mokytis / tęsti mokslus, o 50 procentų – ketina persikvalifikuoti.

Rekomenduojama peržvelgti ir atnaujinti bei pagal galimybes numatyti didesnį finansavimą savivaldybės strateginiuose dokumentuose numatytoems priemonėms, skatinančioms Pasvalio rajono savivaldybėje įsikūrusius darbdavius įdarbinti savivaldybės teritorijoje veikiančių švietimo įstaigų absolventus (pvz. tobulinant ir didinant finansavimą savivaldybės jaunimo vasaros užimtumo ir integracijos į darbo rinką skatinimo programai), taip pat skatinti darbdavius sudaryti kuo palankesnes sąlygas jauniems žmonėms studijuoti, stažuotis, kelti kvalifikaciją bei, darbo pobūdžiui leidžiant, dirbti nuotoliniu būdu.

Iš 251 apklaustųjų, tik 6 jaunuoliai nurodė nedirbantys, nesimokantys ir nestudijuojantys. Vertinant šiuos rodiklius, buvo išskirta, kad 2 jaunuoliai yra trumpalaikiai bedarbiai – jų nedarbo trukmė yra iki 6 mėnesių, 3 respondentai darbo neturi ilgiau – nuo 6 mėn. iki 1 m., o vienas ilgesnį laiką – 1-3 m. Apklaustieji akcentuoja nerandantys darbo, kurio pobūdis juos tenkintų. Kiti respondetai nurodė nerandantys jokio darbo arba negaunantys darbo už juos tenkinantį užmokestį. Pagrindinį darbo paieškos šaltinį apklausoje nurodė 11 respondentų: skelbimai internete (3 apklaustieji), per įdarbinimo agentūrą (3 respondentai), per pažįstamus ir draugus bei užimtumo tarnybos puslapį (po 2 apklaustuosius), laikraščiuose esantys skelbimai (1 respondentas). Lietuvoje, šiuo metu nedirbantys ir norintys dirbti jaunuoliai, labiausiai ieškotų tik gerai apmokamo darbo arba darbo pagal specialybę. O užsienyje didžioji dalis atsakiusių jaunuolių priimtų tik gerai apmokamą darbą.

Rekomenduojama peržiūrėti ir atnaujinti savivaldybės strateginiuose dokumentuose numatytas profesinį orientavimą stiprinančias priemones (pvz. nusimatant ir atliekant Pasvalio rajono savivaldybės žmogiškųjų išteklių pasiūlos ir paklausos tyrimą bei pagal tyrimo rezultatus planuojant žmogiškuosius išteklius bei profesinį orientavimą). Rekomenduojama švietimo įstaigoms, atvirąjį darbą su jaunimu vykdančioms įstaigoms savo veiklos planuose nusimatyti profesinį orientavimą stiprinančias priemones, ypatingą dėmesį skiriant karjeros orientavimui, kompiuteriniam bei informacinių technologijų raštingumui, aktyviam bendradarbiavimui su Užimtumo tarnyba.

Dauguma tyrime dalyvavusių jaunų žmonių (81 procentas) yra patenkinti savo laisvalaikiu. Tyrimo rezultatai rodo, kad savo laisvalaikiu labiau patenkinti yra tie jaunuoliai, kurių manymu jie turi daug galimybių jį praleisti įdomiai bei pakankamai lėšų pasirinkti norimą laisvalaikio leidimo formą. Net 56 procentai jaunuolių mano, kad kaimynystėje, kurioje jie gyvena trūksta veiklų skirtų jaunimui. Tik 19 procentų jaunuolių lankosi atvirose jaunimo erdvėse ir centruose, o 26 procentai dalyvauja jaunimo organizacijų veiklose. Tuo tarpu, laisvalaikio būdai, tokie kaip ėjimas pasivaikščioti, laiko leidimas su draugais, laiko skirimas savo hobiui bei ėjimas į parduotuves, yra populiariausi tarp Pasvalio rajono savivaldybės jaunuolių. 38 procentai respondentų pažymi patiriantys sunkumus susirasti naujų draugų. 7 procentai respondentų neturi nė vieno draugo, 19 procentų – vieną. 58 procentai apklaustųjų sulaukia aukšto ir labai aukšto palaikymo iš draugų, bet net 42 procentai jaunuolių sulaukia vidutinio arba žemo palaikymo iš savo esamų draugų (atitinkamai 24 ir 18 procentų).

Rekomenduojama skatinti savivaldybėje jaunimui (ne tik moksleiviams, bet ir vyresniam jaunimui) skirtų veiklų, renginių organizavimą, skatinti pačius jaunuolius siūlyti ir inicijuoti tokių veiklų organizavimą, jų tematiką, formą (pvz., elektroninėje erdvėje sukurti „Atvirą jaunimo langelį“ klausimams, siūlymams bei minčių, idėjų, lūkesčių išsakymui), sudaryti palankesnes sąlygas tokias veiklas organizuoti nemokamai (pvz., atlikti inventorizaciją ir sudaryti Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje turimų aktyviam laisvalaikui pritaikytų erdvių ir jose turimo inventoriaus sąrašą, organizuoti apskritojo stalo diskusijas su suinteresuotomis grupėmis dėl turimų aktyviam laisvalaikui pritaikytų erdvių ir jose turimo inventoriaus panaudojimo jaunimo užimtumui, parengti ir įgyvendinti turimų aktyviam laisvalaikui pritaikytų erdvių ir jose turimo inventoriaus panaudojimo jaunimo užimtumui savivaldybėje planą).

Didžioji dalis apklaustųjų (82 procentai) gyvena su tėvais ar savo šeima / partneriu. Tėvų parama taip pat yra ir pagrindinis jaunuolių (taip nurodė 51 procentas respondentų) gaunamų lėšų šaltinis. Iš uždarbio gyvena 23 procentai respondentų, tuo tarpu nuosavą būstą turi tik 9 procentai apklaustųjų. Dažniausiai respondentų šeimos pajamos tenkančios vienam asmeniui per mėnesį yra nuo 856 eurų ir daugiau (taip nurodė 22 procentai respondentų), nuo 431 iki 855 eurų (16 procentų respondentų) ir nuo 144 iki 285 eurų (14 procentų respondentų). 13 procentų tenka nuo 286 iki 430 eurų, o mažesnes nei 144 eurų pajamas, tenkančias vienam asmeniui šeimoje, nurodė net 21 procentas respondentų. Daugelis jaunimo Pasvalio rajono savivaldybėje nėra pasiekę paskolos.

Net 74 procentai apklaustųjų nurodė, jog nėra susipažinę su būsto programa jaunoms šeimoms ir 79 procentai neketina ja pasinaudoti. 40 procentų respondentų teigė, jog nežino ir nėra girdėję apie jaunimo verslumą skatinančias veiklas. Dauguma apklaustųjų (79 procentai) nurodė savo verslo neturintys, tačiau 10 procentų planuoja pradėti verslą.

Rekomenduojama aktyviau skatinti jaunimą domėtis LR Vyriausybės pirmo būsto programa, skirta jaunoms šeimoms (savivaldybės administracijos skyriams, atsakingiems už savivaldybės jaunų šeimų pirmo būsto įsigijimo programą, viešinti informaciją apie programą, organizuoti viešinio kampanijas, parengti metodines priemones, lankstinukus ir pan.), rengiant jaunimo problemų sprendimo planą numatyti jaunimo verslumo, ypač e-verslumo, skatinimo priemones ir / ar parengti/atnaujinti savivaldybės jaunimo verslumo skatinimo programą (pvz., ugdyti jaunimo verslumo įgūdžius simuliacinėse verslo platformose, kasmet rengti jaunimo verslumo kūrybines dirbtuves, sudaryti galimybę jauniems žmonėms pirmą kartą arba iki tam tikro amžiaus nemokamai išsiimti verslo liudijimą), siekti, kad verslo planų rengimas būtų įtrauktas į pamokų turinį ugdymo įstaigose.

Net 50 procentų Pasvalio rajono savivaldybės jaunimo galima priskirti žemai politinio-pilietinio aktyvumo kategorijai. Tik 14 procentų respondentų būdingas aukštas politinis-pilietinis aktyvumas. Tik 7 procentų respondentų aplinkos politinio-pilietinio aktyvumo apraiškos yra aukštos. Didžiosios dalies (84 procentų) jaunuolių požiūrio į politiką negatyvumas yra vidutiniškas, tik 13 procentų apklaustųjų priskiriami prie turinčių teigiamas nuostatas į politiką. 73 procentams apklaustųjų buvo nustatytas žemas pilietiškumo-labdaringumo lygis. Tyrimo rezultatai rodo, kad savanoriškoje veikloje dažniau dalyvauja vidutiniškai arba teigiamai į politiką žiūrintys, ir nevyriausybinų organizacijų nariai.

Kad yra įsitraukę į nevyriausybinių organizacijų veiklas nurodė vos 5 jaunuoliai. Tyrimo rezultatai rodo mažą jaunuolių motyvacijos lygį dalyvauti NVO veiklose. Mažiausiai motyvacijos kelia patrauklios idėjos, draugų ar artimųjų dalyvavimas, galimybė susitikti, bendrauti su įdomiais žmonėmis bei dalinimasis turimomis žiniomis ir gebėjimais. Daugiau nei trys ketvirtadaliai (83 procentai) apklaustųjų nėra girdėję ir naudojęsi jaunimo informavimo ir konsultavimo portalu zinauviska.lt. 38 procentai apklaustųjų per pastaruosius 6 mėnesius nėra dalyvavę savanoriškoje veikloje. Iš tarptautinių savanoriavimo galimybių Pasvalio rajono savivaldybės jaunimui geriausiai žinoma „Erasmus +“ programos tarptautinio savanoriavimo veikla (41 procentui). Ir net 55 procentai respondentų yra dalyvavę „Erasmus+“ programos tarptautinės savanoriystės, jaunimo mainų ar dialogo projekte. 14 procentų jaunimo priklauso kokiam nors neformaliai grupei ar stiliui. Tyrimo rezultatai rodo, kad dauguma (81 procentas) respondentų jaučiasi savo šalyje saugūs, dar daugiau (83 procentai) jaučiasi laisvi pilietiškai ir visuomeniškai veikti.

Rekomenduojama institucijai, atsakingai už portalą zinauviska.lt veiklą, skirti daugiau laiko informacijos apie šį portalą viešinimui.

Rekomenduojama Jaunimo reikalų tarybai surengti diskusijas su jaunimo ir su jaunimu dirbančiomis organizacijomis įstaigomis ir organizacijomis, įtraukiančiomis į savo veiklas jaunimą (arba apklausą), kuriose jaunimo politikos (arba organizacijų veiklos srityse) būtų reikalingos inovacijos, proveržis ir kaip būtų galima tai paskatinti. Parengti bei pateikti pasiūlymus, prisidėsiančius prie inovacijų Pasvalio rajono savivaldybės jaunimo politikoje atsiradimo ir plėtros.

Rekomenduojama Jaunimo reikalų tarybai atlikti Pasvalio rajono savivaldybėje veikiančių jaunimo bei su jaunimu dirbančių NVO ir neformalių jaunimo grupių apklausą, siekiant išsiaiškinti jų poreikius ir iššūkius, trukdančius aktyviai veiklai bei naujų jaunimo NVO kūrimuisi. Atlikti savivaldybės teisės aktų, reglamentuojančių

savivaldybės finansinę paramą bei kitokią paramą NVO ir bendruomenėms (įranga, patalpos, įvairių išlaidų, susijusių su organizacijų administravimu ir neprojektinės veiklos organizavimu, ar veikiantis paramos mechanizmas yra efektyvus ir sudarantis sąlygas kurtis ir veikti jaunimo bei su jaunimu dirbančių NVO, atnaujinti jų veiklą, tuo pačiu pasidomėti gerąja kitų savivaldybių patirtimi šiais klausimais. Remiantis apklausos bei analizės rezultatais pateikti siūlymus savivaldybės merui, tarybai, administracijai dėl neformalių jaunimo grupių, jaunimo bei su jaunimu dirbančių NVO veiklos stiprinimo bei motyvacinių priemonių, skatinančių kurtis naujas jaunimo NVO, įgyvendinimo.

Rekomenduojama Jaunimo reikalų tarybai išsiaiškinti Pasvalio rajono savivaldybės bei gretimų savivaldybių jaunimo bei kitų NVO, įtraukiančių į savo veiklas jaunimą tarptautinio bendradarbiavimo ir mainų su užsienio šalių jaunimu, tarptautinės savanorystės poreikius, remiantis jų rezultatais pateikti siūlymus savivaldybės merui, tarybai, administracijai dėl jaunimo ir kitų NVO tarptautinio bendradarbiavimo ir ryšių kūrimo bei plėtros, siekiant išnaudoti įvairių ES ir tarptautinių programų lėšų pritraukimą jaunimo mainų ir bendriems projektams, o taip pat užsienio šalių gerosios patirties perėmimui.

Rekomenduojama Jaunimo reikalų tarybai išanalizuoti visų savivaldybėje skelbiamų finansavimo konkursų nuostatus, įvertinant juose numatytus reikalavimus pareiškėjams, veikloms, veiklų prioritetus skiriamas sumas, o taip pat – finansavimą gaunančias per įvairius konkursus organizacijas, peržiūrėti jaunimo veiklos finansavimo konkurso nuostatų reikalavimus veikloms, prioritetams bei pareiškėjams, siekiant kad jaunimo veiklos finansavimo projektų konkurso lėšomis būtų daugiau finansuojami jaunimo organizacijų ir neformalių jaunimo grupių projektai, kurie turi mažiau galimybių dalyvauti kituose savivaldybės skelbiamuose finansavimo konkursuose.

Rekomenduojama Jaunimo reikalų tarybai organizuoti pažintines pamokas ugdymo įstaigose apie jaunimo politiką, jaunimo politikos struktūras, dalyvavimo jaunimo politikoje naudą jaunam žmogui.

Tyrimo rezultatai rodo, kad alkoholio vartojimas yra dažniausiai pasitaikantis žalingas įprotis jaunuolių tarpe, net 39 procentai apklaustųjų per pastaruosius 6 mėnesius yra bent kartą arba kelis ir daugiau kartų vartoję alkoholio. 26 procentai tyrime dalyvavusio jaunimo patenka į rizikos grupę priklausomybei nuo alkoholio išsivystyti, o 12 procentų jau turi priklausomybę arba didelį pavojų jai atsirasti. 19 procentų tyrimo dalyvių teigė bandę narkotikų arba norėtų jų pabandyti (iš jų 4 procentai nurodė, kad vartoja pastoviai). 6 procentai nurodė nenorintys atsakyti į klausimą, susijusį su narkotikų vartojimu. 69 procentai apklaustųjų niekada nerūkė, o 10 procentų nurodė, kad yra metę rūkyti. 4 procentai surūko daugiau nei 20 cigarečių per dieną. Beveik trečdalis (27 procentai) apklaustųjų prisipažino bent kartą per 6 mėnesius vartoję migomuosius / raminauosius vaistus. Tik 4 procentai respondentų nurodė praleidžiantys mažiau nei 1 valandą per dieną internete, didžioji dalis respondentų (39 procentai) internete praleidžia 3-5 valandas. Taip pat nemaža dalis praleidžia 5 valandas ir daugiau (29 procentai), bei 1-3 valandas (28 procentai). Per pastaruosius 6 mėnesius bent kartą greitųjų kreditų bendrovių paslaugomis yra pasinaudoję net 14 procentų respondentų (7 procentai vieną kartą, 7 procentai – 2-4 kartus).

Norint gerinti situaciją ir mažinti jaunimo žalingų įpročių paplitimą rekomenduojama aktyviau skatinti sveikos gyvensenos propagavimą, organizuoti jaunimui patrauklias prevencines kampanijas (pvz. soc. tinklų bei mobiliųjų aplikacijų pagalba organizuoti įvairius iššūkių konkursus, vykdyti periodinius lėtinių neinfekcinių ligų rizikos veiksmių (alkoholio, tabako, narkotikų vartojimo ir kt.) paplitimo nustatymo tyrimus / apklausas savivaldybės ugdymo įstaigose, pagal tyrimų / apklausų rezultatus planuoti ir vykdyti prevencines veiklas ugdymo įstaigose), vykdyti migdomųjų / raminaujų vaistų vartojimo prevenciją jaunimo tarpe, greitųjų kreditų pasekmių/grėsmių informacinius renginius.

42 procentai respondentų sportuoja daugiau nei vieną kartą per savaitę, 20 procentų sportuoja kasdien, o visai nespportuoja 19 procentų apklaustųjų. Sportavimui per dieną skiriama trukmė dažniausiai yra 30-60 min. (26 procentai) bei 15-30 min. (20 procentų), tačiau net 11 procentų skiria tik iki 15 min. Aukštą geros fizinės sveikatos ir psichologinę savijautos rodiklį turi tik 36 procentai tiriamų jaunuolių. 56 procentai tiriamųjų turi nuolatinių, pasikartojančių ar trumpalaikių sveikatos sutrikimų arba negalią. Labai dažnai apklaustieji jaučiasi sudirgę ar nervingi, blogos nuotaikos, liūdni, patiriantys nerimą ir nejaučiantys pasitenkinimo tuo, ką daro.

Rekomenduojama skatinant jaunimo sveiką gyvenseną, numatyti priemones, skirtas organizuoti ne tik įvairias fizinio aktyvumo, bet ir sveiką bei subalansuotą mitybą populiariausias veiklas (pvz., sveiko maisto gaminimo dirbtuves, stovyklas su žinomais virtuvės šefais, asmeniniais treneriais), sveiką bei tinkamą miegą populiariausias veiklas. Rekomenduojama rengiant jaunimo problemų sprendimo planą numatyti / atnaujinti priemones, skirtas kuo įvairesnių, tiek komandinių, tiek individualių sporto šakų populiarinimui jaunimo tarpe, ypač didelį dėmesį skiriant vyresnių jaunuolių įtraukimui į sporto veiklas.

42 procentai respondentų sulaukia aukšto ir labai aukšto šeimos narių socialinio palaikymo. Žemo palaikymo sulaukia 16 procentų apklaustųjų. Dauguma respondentų geriausiai žino nemokamos pagalbos teikėjus – Vaikų liniją, Jaunimo liniją, Pagalbos moterims liniją, tačiau 74 procentai respondentų teigė, jog nei karto nesikreipė į nei vieną iš nemokamos pagalbos teikėjų.

Rekomenduojama numatyti priemones savivaldybės socialinių darbuotojų, psichologų, jaunimo darbuotojų motyvavimui, emocinės sveikatos stiprinimui ir darbo kokybės gerinimui. Rekomenduojama peržvelgti jaunimui teikiamos informacijos apie nemokamas pagalbos linijas turinį, didesnę dėmesį skiriant praktiniam informavimui apie pokalbių turinį paskambinus į pagalbos linijas, ko gali tikėtis jaunimas paskambinęs į pagalbos linijas, kaip vyksta pokalbis ir pan.

Rekomenduojama rengiant jaunimo problemų sprendimo planą numatyti priemones jaunimo emocinės sveikatos stiprinimui (pvz., sudaryti galimybes jaunimui vykdyti supervizijas/intervizijas ugdymo įstaigose, atvirąjį darbą su jaunimu vykdančiose įstaigose).

Lytinis jaunuolių išprusimas yra gana blogas – 62 procentai respondentų nurodė retai arba išvis nenaudojantys apsaugos priemonių (atitinkamai 9 ir 53 procentai). Vidutinis pirmų lytinių santykių amžius – 16,83 metų. Tyrimo rezultatai rodo, kad dažniausiai kontracentinėmis priemonėmis nesinaudoja 14-18 m. amžiaus grupės jaunuoliai, o pasiskirstymas tarp lyčių yra labai panašus.

62 procentų jaunuolių požiūris į santuoką yra pozityvus, tačiau 28 procentų nuomone santuoka yra visiškai nereikalinga, norint gyventi kartu, dar 6 procentai mano, kad ji reikalinga tik turint ar laukiantis vaikų, tačiau taip pat buvo manančių, kad santuoka yra žmonių apsisprendimo reikalas ir kiekvienas turėtų daryti taip, kaip jiems atrodo geriausiai.

Rekomenduojama į savivaldybės jaunimo problemų sprendimo planą įtraukti jaunimo lytinio išprusimo gerinimo priemones, didinti jaunimo informavimą (organizuoti diskusijas, susitikimus su sveikatos specialistais, gydytojais, vykdyti lytiškumo ugdymo renginius ugdymo įstaigose) bei kitas veiklas, skirtas jaunimo lytiškumo ugdymui ir jaunuolių rengimui šeimai, įtraukiant gerąją užsienio šalių patirtį.